

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI

KÜRE MOUNTAINS NATIONAL PARK

Keşfetmeye
hazır mısın
Are you ready to
discover

ADVENTURE

MA
CE
RA

DISCOVERY

KE
ŞİF

SERENITY

HU
ZUR

SUNUŞ

FOREWORD

Dağların ardından doğan güneşle tatlı bir esinti getirir rüzgâr. Ağaç yapraklarından dökülen nağmeler, ormanın anne şefkatiyle size söylediği şarkılar gibidir. Doğanın hediyesi kanyonlar, gizemli mağaralar, huzur sunan şelaleler ve gönül ferahlatan yaylalar keşfedilmeyi bekliyor.

Küre Dağları Milli Parkı özelinde hazırladığımız bu yayınlı doğaya olan özleminizi gidermeyi, milli park ve yakın çevresi hakkında sizi bilgilendirmeyi ve gezi planlarınıza burayı da dâhil etmenizi amaçlıyoruz. Küre Dağları tüm unsurlarıyla bir okul, bir derslik gibi öğrenme, keşfetme ve doğayla bütünleşme yeridir adeta.

Küre Dağları Milli Parkı ve civarına yapılan yatırımlarla, bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına önemli destekler sağlanıyor. Verilen desteklerle yerel ve kırsal yaşantının devam ettirilmesi, sürdürülebilir turizm faaliyetlerinin oluşturulması, araştırma ve eğitim faaliyetleri ile bu güzelliklerin anlaşılması ve gelecek kuşaklara aktarılması hedeflenmektedir.

Bu yayını okurken gelip görmek isteyeceğiniz çok fazla doğal güzelliğin olduğunu anlayacaksınız. Hepimiz biliyoruz ki doğa insanı stresten uzaklaştıran, ruhu ve bedeni yenileyen en iyi ilaçtır. Koruma altında olan Küre Dağları Milli Parkı'nı gezerken doğaya zarar vermeyeceğinizi, bölgeyi bu hassasiyetle keşfedeceğinizi biliyoruz.

Keyifli okumalar dileriz...

The wind brings a sweet breeze with the sun rising behind the mountains. The tunes that come out of the fallen leaves of the trees are like the songs that the forest sings to you with the affection of a mother. The gift of nature, canyons, mysterious caves, peaceful waterfalls and calming plateaus are waiting to be discovered.

We aim to satisfy your longing for nature, to inform you about the National Park and its immediate surroundings, and to include this place in your travel plans with this publication that we have prepared specifically for the Küre Mountains National Park. Küre Mountains, with all its elements, is a place of learning, discovery and integration with nature like a classroom or even a school.

As a result of the investments made in the Küre Mountains National Park and its surroundings, significant support has been provided to the sustainable development of the region. Thanks to the support given, it is aimed to maintain local and rural life, organize sustainable tourism activities, understand these beauties through research and education activities and transfer them to future generations.

As you read this publication, you will realize that there are so many natural beauties that you will wish to come and see. We all know that nature is the best medicine that takes people away from stress and regenerates the soul and body. While visiting Küre Mountains National Park, which is under protection, we are aware that you will not harm nature and you will explore the region with this sensitivity.

We wish you an enjoyable reading...

Yayın Kurulu Editorial Board

Dr. Lutfi ALTUNSU

Batı Karadeniz
Kalkınma Ajansı
Genel Sekreter

Western Black Sea
Development Agency
General Secretary

Mehmet ÇETİNKAYA

Batı Karadeniz
Kalkınma Ajansı
Birim Başkanı

Western Black Sea
Development Agency
Unit Head

Dr. Serkan GENÇ

Kuzey Anadolu
Kalkınma Ajansı
Genel Sekreter

North Anatolian
Development Agency
General Secretary

Serkan DOĞRU

Kuzey Anadolu
Kalkınma Ajansı
Birim Başkanı

North Anatolian
Development Agency
Unit Head

Baskı / Edition Örnek Matbaası

Örnek Printing Press

www.ornekmatbaa.com

Yayın Yeri / Place of Publication
2022 - Ankara / Türkiye

ISBN : -----

Grafik - Tasarım - Fotoğraf Graphic - Desing - Photography

Civliz Medya

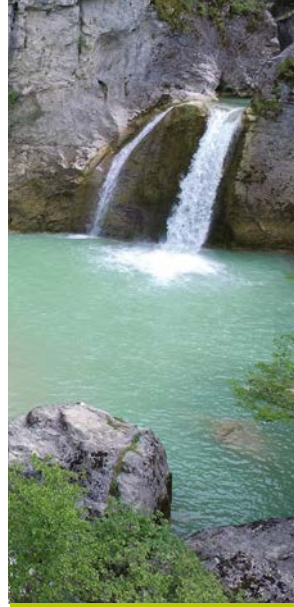
Civliz Media

www.civlizmedya.com

Uyarı / Notice

Yayında yer alan yazı ve görsel içerikler yayın sahibinin izni olmadan yayınlanamaz ve çoğaltılamaz. Yayından alıntı kaynak gösterilmek şartıyla yapılabilir. Yayımlanan yazılar ve makalelerin sorumluluğu yazıyı kaleme alan kişinin kendisine aittir. Yayın sonrasında ortaya çıkacak hukuki durumlardan ajanslar sorumlu tutulamaz.

The text and visual content in the publication cannot be published or reproduced without the permission of the owner of the publication. It is possible to quote from the publication provided that the source is indicated. The responsibility of the published articles and articles belongs to the person who wrote the article. Agencies cannot be held responsible for the legal consequences that may arise after the publication.

12

SUYUN CAZİBESİ
LURE OF WATER

Prof. Dr. Ömer KÜÇÜK

22

DOĞAL YAŞAM
NATURE OF LIFE

Dr. Sedat KALEM

4

Küre Dağları
Milli Parkı
Küre Mountains
National Park

12

Suyun Cazibesi
Lure Of Water

22

Doğal Yaşam
Nature Life

34

Tarihi Yollar
Historical Road

40

İstiklal Yolu
The Independence
Road

52

Turizm
Tourism

67

Doğanın Hediyesi
Kanyonlar
A Gift From Nature
Canyons

80

Eko-Rota Bartın
Eco-Route Bartın

52
TURİZM
TOURISM

*Dr. Serkan GENÇ
Dr. Lutfi ALTUNSU*

67
DOĞANIN HEDİYESİ
KANYONLAR
A GIFT FROM NATURE
CANYONS

Prof. Dr. B. Ünal İBRET

100
SPORTİF
FAALİYETLER
SPORTS ACTIVITIES

Doç. Dr. Mustafa ARTAR

126
KDMP
ULUSLARARASI
POTANSİYELİ
THE INTERNATIONAL
POTENTIAL OF KMNP

*Prof. Dr.
Nizamettin KAZANCI*

100
Sportif Faaliyetler
Sport Activities

105
Denizden Zirveye
Pedalla Batı
Karadeniz
From Sea To Summit
Cycling Around
Western Black Sea

108
Küre Dağları Milli
Parkı Yerel Kültür
Küre Mountains
National Park Local
Culture

120
Şimşir Kaşık
Boxwood Spoon

122
Kösüre Taşı
Grindstone

126
Küre Dağları Milli
Parkı
Uluslararası
Potansiyeli
The International
Potential of Küre
Mountains National
Park

138
Kültür ve Lezzet
Durakları
Culture And Taste
Stops

139
Ne Yenir?
What To Eat?

140
Coğrafi İşaretli
Ürünler
Geographically
Indicated
Products

141
Nerede Kalınır?
Where to Stay?

142
Yakın Bölgede
Neler Var?
What Is In The Vicinity?

148
Yapmadan
Dönmeyin!
Do Not Come
Without Doing These!

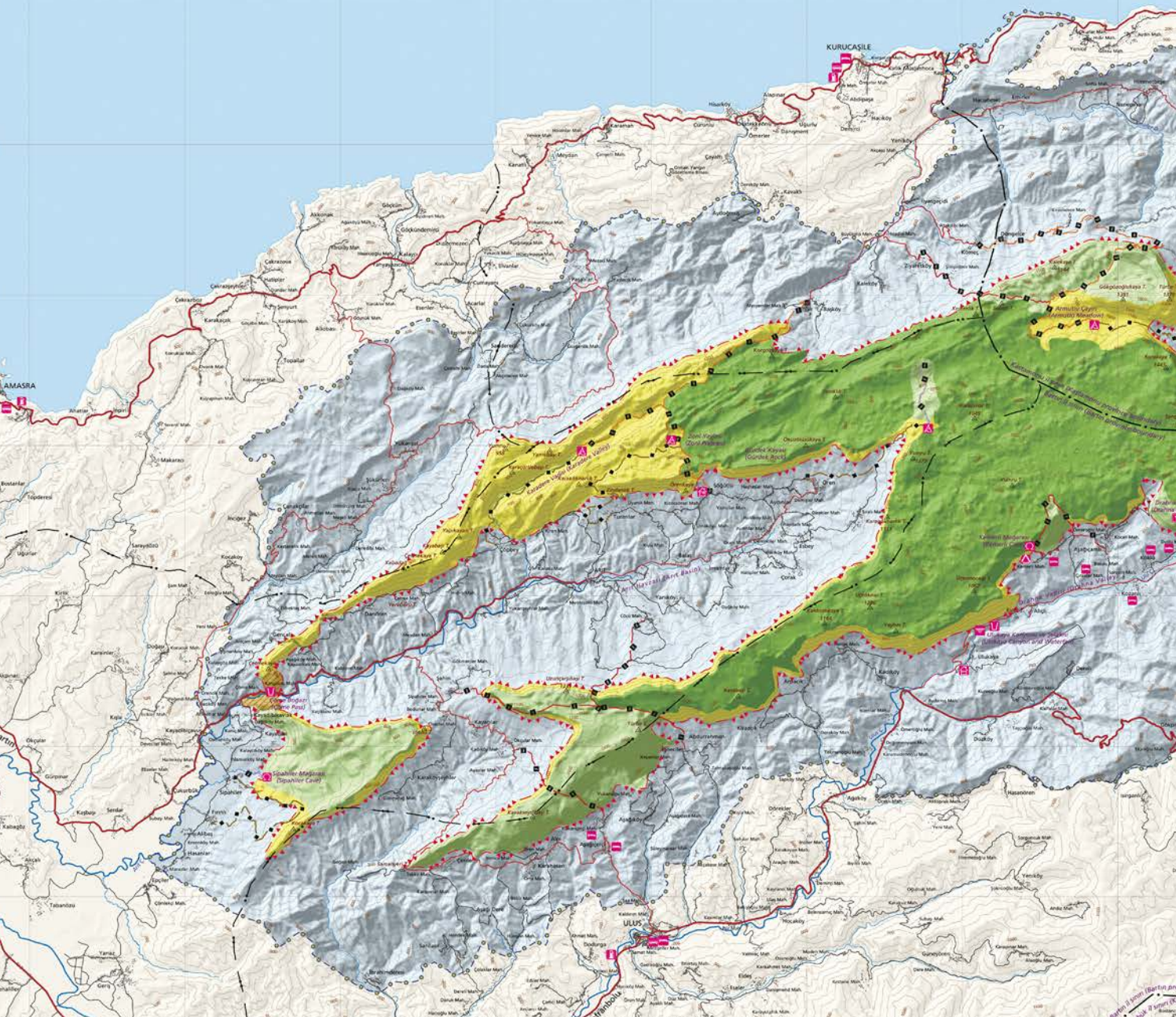

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI (KÜRE MOUNTAINS NATIONAL PARK)

İŞARETLER		LEGEND	
ULUS	İlçe merkezi District center	İsare ve ziyaretçi merkezi Visitor center	
ABT	Belde merkezi Town center	Tanıtım birimi Information center	
Zümrüt	Köy Village	Güvenlik kullanım alanı Safety-restricted area	
Yür. Mer.	Mahalle Neighborhood unit	Manzara seyir noktası Landscape view point	
—	Devlet yolu State road	Mağara Cave	
—	Manzara özellikli yol Scenic road	Selate Waterfall	
—	Stabilize yol Service road	Kanyon Canyon	
—	Orman yolu Forest road	Manastır Monastery	
—	Çay Stream	Bağcı çadırı kampişi Beehive campsite	
—	Deniz Coast	Otel - Panayon Hotel - Bed & breakfast	
—	Eğiklikli eğrisi Curved line	Otobüs terminali Bus station	
—	İl sınırı Provincial border	Benzin istasyonu Gas station	
—	İlçe sınırı District border	Tepe noktası Peak point	
—	Yürüyüş yolu (kolay) Hiking route (easy)	Mutlak koruma bölgesi Core area	
—	Yürüyüş yolu (orta) Hiking route (moderate)	Hassas koruma bölgesi Sensitive protection zone	
—	Yürüyüş yolu (zor) Hiking route (difficult)	Sınırlanabilir kullanım bölgesi Sustainable use zone	
—	Tur ziyaretçisi Tourist	Kontrolsüz kullanım bölgesi Controlled use zone	
—	MİLLİ park sınırı National park border	Tampun bölge Buffer zone	
—	Tampun bölge sınırı Buffer zone border		

K A R A D E
(B L A C K

Projeksiyon: UTM/Universal Transverse Mercator (UTM) Zon 38
Datum: Bağlam 1983
Hareketler: Meryel ATAK

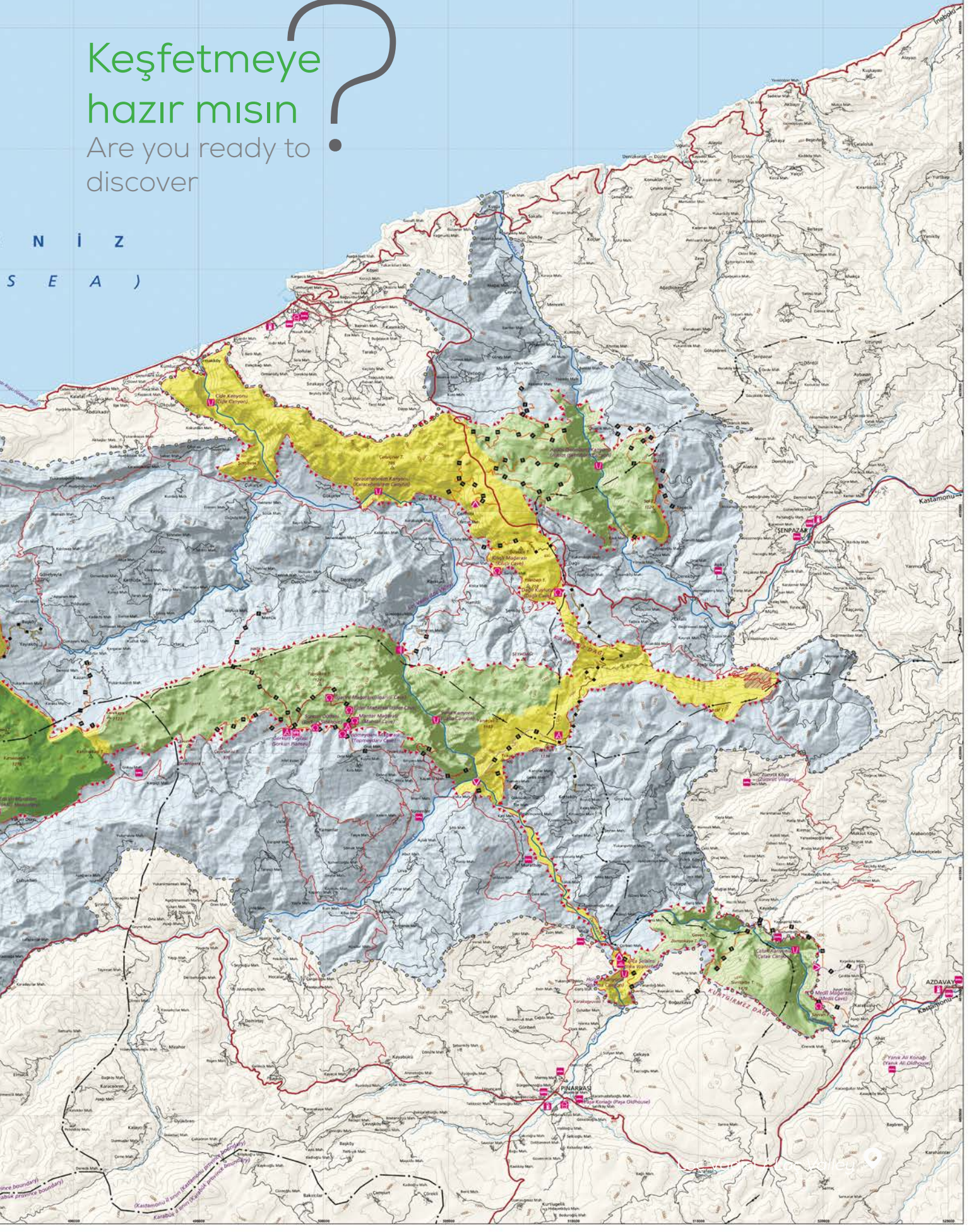
Barın Projesi
Barın Projesi

Keşfetmeye
hazır mısın
Are you ready to
discover

N I Z

S E A)

Küre Dağları Milli Parkı

Küre Mountains National Park

Orhan ÇATALÇAM

Doğa Koruma ve Milli Parklar
X. Bölge Müdürü
Nature Conservation and
National Parks,
Director of X. Region

Karadeniz Bölgesi'nin batısında, Bartın ve Kastamonu il sınırları içinde yer alan Küre Dağları Milli Parkı 07.07.2000 tarihinde milli park ilan edilerek koruma altına alınmıştır. 37.753 hektarlık yüzölçümüne sahip Küre Dağları Milli Parkı'nın çevresindeki tampon bölge 96.613 hektar olup, tampon bölge ile birlikte bu alan 134.366 hektardır. Milli Park Bartın'ın Merkez, Amasra, Kurucaşile ve Ulus ilçeleri ile Kastamonu'nun Azdavay, Cide, Pınarbaşı ve Şenpazar olmak üzere 8 ilçeyi kapsamaktadır.

Küre Dağları zengin ekosistem varlığı, bozulmamış doğası, sosyal yapısı, tarihi ve kültürel geçmişiyle ulusal nitelikteki değerinin yanında uluslararası düzeyde de önem taşımaktadır. 1998 yılında Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF), Küre Dağlarını Avrupa ormanlarını korumada öncelikli 100 sıcak noktadan biri olarak seçmiştir. Bu kararla alan WWF'nin Yaşayan Gezegen Kampanyası çerçevesinde "Türkiye'nin Dünyaya Armağanı" olarak kabul edilmiştir. 2012 yılında Avrupa'nın seçkin koruma alanlarını simgeleyen "Pan Park"lar arasında yerini almış ve Avrupa'nın 13'üncü, Türkiye'nin ilk Pan Park'ı olarak ilan edilmiştir. Mülga Kalkınma Bakanlığı tarafından "En İyi Uygulama Ödülü'nü" alarak Rio+20 Konferansı'nda Türkiye'yi temsil etmiştir. 2019 yılında Milli Park, merkezi Avusturya'da olan European Wilderness Society tarafından "Platin Yabanıl Sertifika" ödülüne layık görülmüştür.

Küre Mountains National Park, located in the west of the Black Sea Region, within the borders of Bartın and Kastamonu provinces, was declared a national park on 07.07.2000 and put under protection. The surface area of the Küre Mountains National Park is 37,753 hectares, and the surrounding buffer zone is 96,613 hectares, together with the buffer zone, this area is 134,366 hectares. The National Park covers 8 districts of Bartın province, namely Merkez, Amasra, Kurucaşile and Ulus districts and also Azdavay, Cide, Pınarbaşı and Şenpazar districts of Kastamonu province.

With its rich ecosystem, unspoiled nature, social structure, historical and cultural background, Küre Mountains are of international importance besides their national value. In 1998, the World Wide Fund for Nature (WWF) has chosen the Küre Mountains as one of the 100 priority hotspots in protecting European forests. With this decision, the area in question has been accepted as "Turkey's Gift to the World" within the framework of WWF's Living Planet Campaign. In 2012, it took its place among the "Pan Parks" symbolizing Europe's elite protected areas and it was declared as Europe's 13th and Turkey's first Pan Park. Receiving the "Best Practice Award" by the abolished Ministry of Development, it represented Turkey at the Rio+20 Conference. In 2019, the National Park was awarded the "Platinum Wilderness Certificate" by the European Wilderness Society, headquartered in Austria.

"Küre Dağları zengin ekosistem varlığı, bozulmamış doğası, sosyal yapısı, tarihi ve kültürel geçmişiyle ulusal nitelikteki değerinin yanında uluslararası düzeyde de önem taşımaktadır."

"With its rich ecosystem, unspoiled nature, social structure, historical and cultural background, Küre Mountains are of international importance besides their national value."

ZENGİN EKOSİSTEM VARLIĞI

RICH ECOSYSTEM PRESENCE

Küre Dağları Milli Parkı, Türkiye'nin kanyon ve mağaralar açısından en zengin yerlerinden birisidir. Milli Park ve çevresinde 77 mağaranın envanteri yapılmış ve haritaları hazırlanmıştır. Uzmanlar bölgede 100'ün üzerinde mağara olduğunu tahmin etmektedir. Bu özelliği ile Küre Dağları Milli Parkı, dünyadaki milli parklar içinde, envanteri yapılmış en çok mağarayı bulunduran milli parklardan biridir. Küre Dağları Milli Parkı, bir diğer doğal kaynak değeri olan şelaleleri ve vadileri gibi doğal güzellikleri ile de öne çıkmaktadır. Gelen ziyaretçiler için, Milli Park içerisinde sosyal aktivite imkânı sunan manzara seyir noktaları, gününbirlik kullanım alanları ve yürüyüş yolları bulunmaktadır.

Küre Mountains National Park is one of Turkey's richest places in terms of canyons and caves. An inventory of 77 caves in and around the National Park was created and their maps were prepared. Experts estimate that there are more than 100 caves in the area. With this feature, Küre Mountains National Park is one of the national parks with the largest number of caves whose inventory was prepared all around the world. Küre Mountains National Park stands out with its natural beauties such as waterfalls and valleys that have natural resource value as well. There are scenic viewing points, daily use areas and walking paths that offer social activities for visitors in Küre Mountains National Park.

Doğal yaşlı ve bakir ormanları, habitat ve peyzaj zenginliği, dünyaca önemli kanyon ve mağaraları, şelaleleri, jeolojik/jeomorfolojik özellikleri, bitki çeşitliliği, yaban hayatı zenginliği, kültürel ve mimari özellikleri ile Küre Dağları Milli Parkı, Türkiye'nin en önemli eko turizm merkezlerinden biridir. Doğa Alanı, Kuş Alanı ve Bitki Alanı olan Küre Dağları Milli Parkı ve tampon bölgesi, 1.000'den fazla bitki taksonuna ev sahipliği yapmaktadır. Bu bitkilerden 60 civarında taksonun endemik ve 10 civarında taksonun nesli tehlike altında olduğu tespit edilmiştir. Küre Dağları Milli Parkı'nda dünyada ilk kez keşfedilen bir tür bulunmuş ve coğrafi konum itibarıyla "Asia Minor" (Küçük Asya) adına ithafen, "Polystichum asiae-minoris" adı verilerek bu keşif literatüre kazandırılmıştır. Türkiye'de yaşayan 160'dan fazla memeli türünden 48'ine ev sahipliği yapan Küre Dağları Milli Parkı'nda 150'den fazla kuş türü, 350 omurgasız türü, 7 civarında balık türü ve 30 civarında çift yaşamlı (amfibi) ve sürüngen türü yaşamaktadır. Küre Dağları Milli Parkı ve tampon bölgesi sadece bitki ve hayvan zenginliğiyle değil, bu türlerin yaşam alanlarının çeşitliliğiyle de dikkat çekmektedir. Milli Park; akarsu, orman, çayır ve mera, maki, kıyı, kayalık alanlar ve mağaralar, tarım ve yabani olmayan alan ekosistemleri olmak üzere çok farklı ekosistemlere ev sahipliği yapmaktadır.

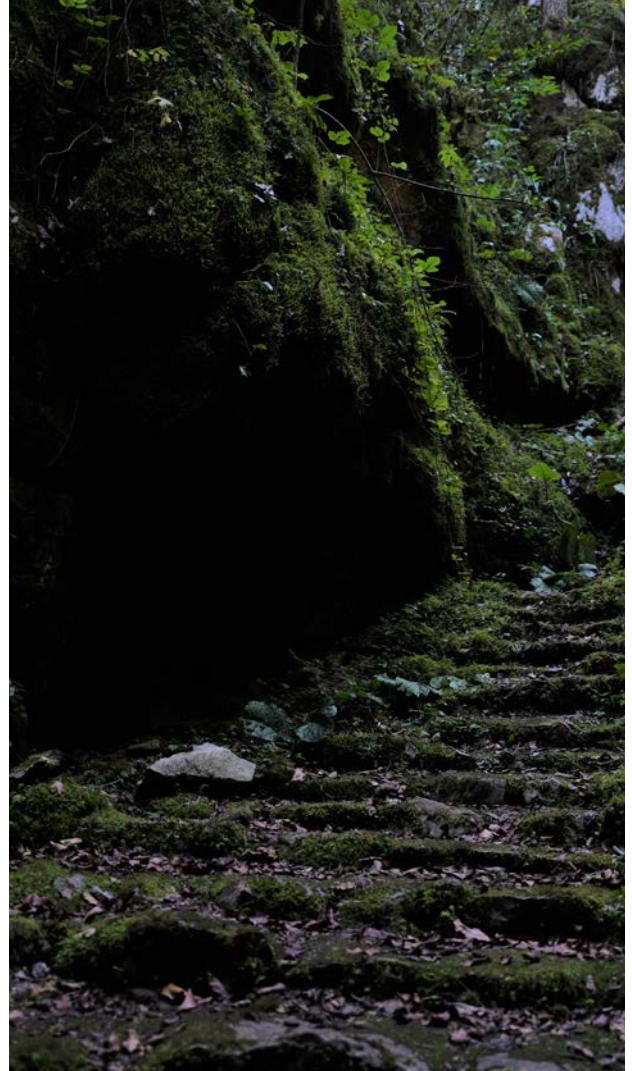
Küre Mountains National Park is one of the most important ecological tourism centers of Turkey with its natural old and virgin forests, habitat and landscape richness, world-renowned canyons and caves, waterfalls, geological/geomorphological characteristics, plant diversity, wildlife richness, cultural and architectural features. Küre Mountains National Park and its buffer zone, which is an important Nature Area, Bird Area and Plant Area, are home to more than 1,000 plant taxa. Among these plants, it has been determined that around 60 taxa are endemic and around 10 taxa are endangered. A species discovered in the Küre Mountains National Park for the first time in the world was named as, "Polystichum asiae-minoris" in reference to "Asia Minor" due to its geographical location, and this discovery has been brought to the literature. In Küre Mountains National Park, which hosts 48 of more than 160 mammal species living in Turkey, more than 150 bird species, 350 invertebrate species, around 7 fish species and around 30 amphibians and reptile species live. Küre Mountains National Park and its buffer zone attract attention not only with its richness in terms of plants and animals, but also with the diversity of the habitats of these species. The area in question hosts many different ecosystems including streams, forests, meadows and pastures, maquis, coasts, rocky areas and caves, agricultural and non-wild area.

Alanın planlı bir şekilde yönetilmesi için Uzun Devreli Gelişme Planı hazırlanmış olup, Milli Park alanında bölgeleme çalışması yapılmıştır. Bu alanlara uygun özel plan kararlarının geliştirilmesi, insan faaliyetlerinin tanımlanarak, bölgelere göre sınırlandırılması ve kontrol altına alınması, plan kararlarının uygulanabilirliğinin sağlanması ve yönetsel organizasyonun artırılması amaçlanmıştır. Doğal ekosistem ile insan faaliyetlerinin birlikte yaşamasına olanak sağlayacak düzenlemeler yapılarak, uygulama koşulları, araçları ve yöntemleri geliştirilecektir.

In order to manage this area in a planned way, a Long Term Development Plan has been prepared and a zoning study has been carried out in the National Park area. It is aimed to devise special plan decisions suitable for these areas, to define human activities and to restrict and control them in terms of regions, to ensure the feasibility of plan decisions and to increase the effectiveness of administrative organization. Implementation conditions, tools and methods will be enhanced by making arrangements that will allow the natural ecosystem and human activities to coexist.

📍 Mantar Mağarası / Mantar Cave

//

Küre Dağları Milli Parkı,
Türkiye'nin kanyon ve
mağaralar açısından en
zengin yerlerinden birisidir.

*Küre Mountains National Park is
one of Turkey's richest places in
terms of canyons and caves.* //

Küre Dağları Milli Parkı'nın kaynak değerleri itibarıyla, ulusal öneminin yanı sıra uluslararası alanda da önemli oluşu nedeniyle planlamada ve yönetimde bu alanın mutlak surette korunarak ekolojik yapısının bozulmasına müsaade edilmemesi büyük önem taşımaktadır. Bu minvalde idare ve ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimi, tur güzergâhları, yürüyüş yolları, manzara seyir terasları, yaban hayatı gözlem kuleleri, kır lokantası, büfeler, özel proje kamp alanları ve günübirlik kullanım alanları gibi hizmetler sunulması, bölgenin tanıtılması ve kalkındırılmasına yönelik mevcut gelişme dahilindeki yatırımlar ve projeler kapsamında hayata geçirilmektedir.

Due to the fact that Küre Mountains National Park is important in the international arena as well as its national importance in terms of its resource values, it is of great importance in planning and management that this area is absolutely protected and its ecological structure is not allowed to deteriorate. In this respect, providing services such as administration and visitor centers, publicity unit, tour routes, walking paths, scenic viewing terraces, wildlife observation towers, country restaurant, kiosks, special project camping areas and day-to-day usage areas, promoting the region and developing the region are realized within the scope of current investments and projects.

SUYUN CAZİBESİ

LURE OF WATER

Prof. Dr. Ömer KÜÇÜK

Kastamonu Üniversitesi
Ormanlık ve Tabiat Turizmi
İhtisaslaşma Koordinatörü
*Kastamonu University
Forest Entomology and
Conservation*

Keşfetmeye
hazır mısın ?

Are you ready to
discover

Horma Kanyonu / Horma Canyon

Suyun Cazibesi

Lure Of Water

Prof. Dr. Ömer KÜÇÜK

Uzun zamandır ormancılık ve tabiat turizmi ihtisaslaşması için gayret gösteriyorsunuz. Yüzde 67'si ormanlarla kaplı olan Kastamonu'nun potansiyelinin farkındayız. İhtisaslaşma Koordinatörü olarak bize bu oluşumun kuruluş amacını ve hedeflerini anlatabilir misiniz?

Öncelikle çalışmalarımızı okurlarımızla paylaşma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Kastamonu Üniversitesi, Yükseköğretim Kurulu tarafından Bölgesel Kalkınma ve Misyon Farklılaşması Projesi kapsamında Ormancılık ve Tabiat Turizmi alanında ihtisas üniversitesi olarak ilan edilmiştir. Şimdiye kadar 15 üniversite ihtisas üniversitesi olarak ilan edilmiş olup ormancılık ve tabiat turizmi sahasında tek ihtisas üniversitesiyiz.

You have been striving for the specialization of forestry and natural tourism for a long time. We are aware of the potential of Kastamonu, 67 percent of which is covered with forests. As the Specialization Coordinator, can you tell us the purpose and objectives of this formation?

First of all, I would like to thank you for the opportunity to share our work with our readers. Kastamonu University has been declared as a specialized university in the field of Forestry and Natural Tourism within the scope of the Regional Development and Mission Differentiation Project by the Higher Education Council. Until now, 15 universities have been declared as specialized universities, and we are the only specialized university in the field of forestry and natural tourism.

Ulukaya Şelalesi/ Ulukaya Waterfall

Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi kapsamında üniversitelerin rolü, buldukları bölgelere ait uzun vadeli inovasyon potansiyelini ortaya koymaktır. Bunun için üniversite yönetimleri, kamu kurumları ve bölgelerde yer alan özel sektör kuruluşlarından oluşan paydaşlar bir araya gelerek bölgeleri için ileriye yönelik projeksiyonlar yapmaktadırlar. Malumunuz üniversiteler buldukları şehirlere sağladıkları katkı sayesinde bölgesel kaliteyi ve şehir imajını etkileyen kurumlardır. Biz ormancılık ve tabiat turizmi alanında ihtisas üniversitesi olarak bölgedeki paydaşlarımız arasında iş birliği ve etkileşimi geliştirmeyi, bilgi ve tecrübelerimizi kullanarak şehrin bu alanlar başta olmak üzere her türlü kalkınmasına destek olmak istiyoruz. Bunun için de ihtisaslaşma çalışmalarını tabana yayma ve bütün paydaşlara anlatma, paydaşların çalışmalar içerisinde aktif rol almaları, sorumluluk üstlenmeleri adına yoğun şekilde çalışıyoruz. Güçlü iletişim ve iş birlikleri kurarak iyi de yol aldığımızı düşünüyoruz. Ormancılık ve tabiat turizmi sahasındaki çalışmalarla önümüzde birkaç yıl içerisinde Kastamonu'yu hep birlikte Türkiye'nin gündemine taşıyacağımıza inanıyoruz. Bu konuda odun dışı orman ürünlerinden kestane, defne, bal ormanı, tıbbi aromatik bitkiler, mobilya tasarım ve ürün geliştirme, orman artıklarından yüksek enerjili pelet üretimi, tabiat turizmi odaklı çalışmalar, Tarihi İstiklal Yolu Dijital Müzesi projelerimizden sadece birkaçı. Bizler aynı zamanda endüstri kuruluşları ile bilim ve teknolojiyi buluşturarak yüksek katma değerli ürünler geliştirmeyi, nitelikli iş gücünü artırmayı, uzmanlaşmış merkezler kurmayı, yeni girişimcileri bölgeye çekilerek yatırım yapmalarını hedefliyoruz.

Within the scope of the Regional Development Focused Mission Differentiation and Specialization Project, the role of universities is to reveal the long-term innovation potential of their regions. For this purpose, stakeholders consisting of university administrations, public institutions and private sector organizations in the regions come together and make forward-looking projections for their regions. As you know, universities are institutions that affect the regional quality and the image of the city thanks to their contribution to the cities they are located in. As a specialized university in the field of forestry and natural tourism, we want to develop cooperation and interaction among our stakeholders in the region, and to support the development of the city in all areas, especially in these areas, by utilizing our knowledge and experience. For this, we have been working intensively to spread the specialization studies to the base and to explain it to all stakeholders, to ensure that the stakeholders take an active role in the works and take responsibility. We think that we have progressed well by establishing strong communication and cooperation. We believe that we will bring Kastamonu to the agenda of Turkey together in a few years with the works in the fields of forestry and nature tourism. In this regard, non-wood forest products such as chestnut, laurel, honey forest, medicinal aromatic plants, furniture design and product development, high-energy pellet production from forest residues, nature tourism-oriented studies, and Historical Independence Road Digital Museum are just a few of our projects. At the same time, we aim to develop high value-added products by bringing together industry organizations with science and technology, to increase qualified workforce, to establish specialized centers and to attract new entrepreneurs to the region and make them invest.

Ulukaya Şelâlesi / Ulukaya Waterfall

Her iki alanın da Kastamonu'nun potansiyeli ile son derece örtüşen kilit alanlar olduğu şüphesiz. Bu noktada hem ormancılık hem de tabiat turizmi denilince akla ilk gelen alanlardan birisi olan Küre Dağları Milli Parkı'nın bu çalışmalardaki yerini nasıl konumlandırırsınız?

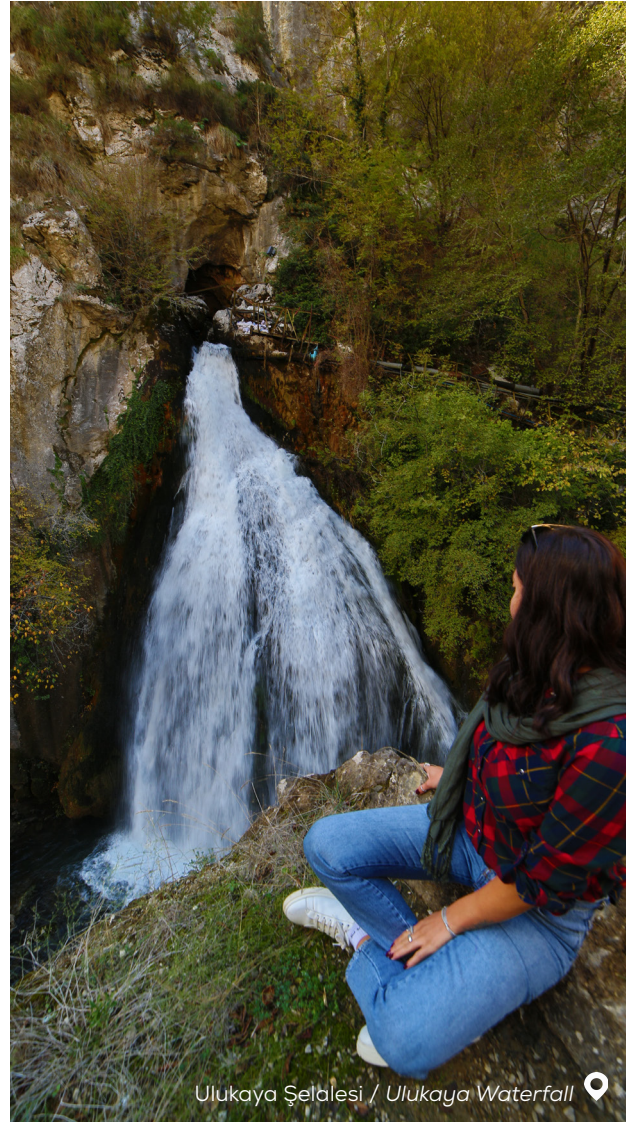
Küre Dağları Milli Parkı, sahip olduğu yüksek biyoçeşitlilik değeri, yaşlı doğal ormanları, zengin yaban hayatı, eşsiz peyzaj güzellikleri, karstik yapısı, şelaleleri, kanyonları, mağaraları gibi muhteşem jeolojik oluşumları ve kaynak değerleri ile tabiat turizminin en gözde rotalarından birisi olma potansiyeline sahip. Bütün bu değerleri bünyesinde barındıran nadir milli parklardan birisi olarak dikkat çekiyor. Biz de bu hususları dikkate alarak geçmişte yapılan çalışmalara ilaveten milli parkın birbirinden farklı kaynak değerlerinin tanıtımı, tur rehberlerinin eğitimi, ev pansiyonculuğunun geliştirilmesi, dijital turizm gibi milli parkın Batı Karadeniz'de önemli bir destinasyon olması ve insanların bu muhteşem tabiat parçasının güzelliklerini görmesine yönelik birçok proje hazırladık. Yakın gelecekte tek tek hayata geçiriyor olacağız.

Ulukaya Şelâlesi / Ulukaya Waterfall

Undoubtedly, both areas are key areas that overlap with the potential of Kastamonu. At this point, how do you position Küre Mountains National Park, which is one of the first places that come to mind when it comes to forestry and nature tourism?

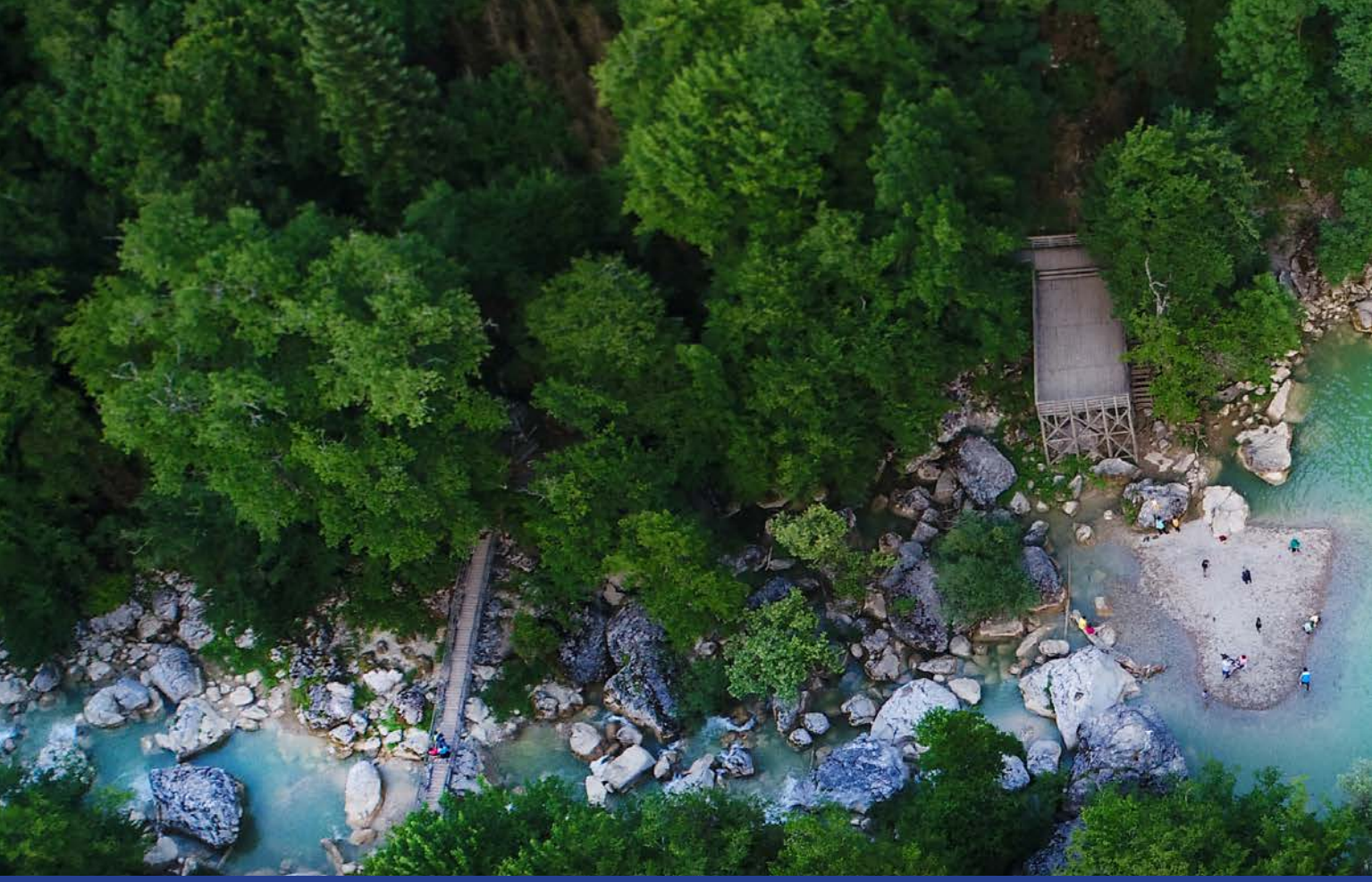
Küre Mountains National Park has the potential to be one of the most popular routes of natural tourism with its high biodiversity value, old natural forests, rich wildlife, unique landscape beauties, karst structure, waterfalls, canyons, caves, and magnificent geological formations and resource values. It attracts attention as one of the rare national parks that contain all these values. Considering these issues and in addition to the previous studies, we have prepared many projects for the National Park to be an important destination in the Western Black Sea and for people to see the beauty of this magnificent piece of nature such as the introduction of different resource values of the national park, the training of tour guides, the development of home boarding, and the activation of digital tourism. We will be implementing them one by one in the near future.

Ulukaya Şelalesi / Ulukaya Waterfall

Ilıca Şelalesi / Ilıca Waterfall

Su sesinin insan psikolojisi üzerinde olumlu etki bıraktığı söylenir. Tarih boyunca sinir hastalıklarının tedavisinde dahi kullanılmış olduğu bilinmektedir. Hem teknik olarak hem de turizm anlamında şelaleler hakkında neler söylemek istersiniz?

Son yıllarda hem dünyada hem de ülkemizde etkisini çok daha fazla hissettiğimiz küresel iklim değişikliği suyu her zamankinden daha da kıymetli hale getirmiştir. İnsanoğlu yaşadığı sürece su ile olan ilişkisi ve ona olan ihtiyacı gelecek yıllarda artarak devam edecek ve hiçbir zaman bitmeyecektir. Biliyorsunuz su hayattır, şifadır, huzurdur, suyun terapi özelliği de bulunmaktadır. İçme amaçlı kullanımdan sulamaya, çeşitli tedavi şekillerinden su sporlarına kadar su çok farklı alanlarda kullanılmaktadır.

İnsana huzur veren, dinlendiren, ilham veren en güzel tabiat harikaları arasında şelaleleri de saymak sanırım yanlış olmaz. Şelalenin yukarısından durmaksızın dökülen suyun akışını izlemek bile huzur verici

değil midir? Hidrojeolojik oluşumlar olan şelaleler için “genelde bilinenler” kadar “özelde bilinmeyenler” kavramını kullanmak sanırım yanlış olmaz. Çünkü, zengin coğrafi oluşumlara sahip güzel ülkemizde çok sayıda şelale olmasına rağmen bazılarının öne çıktığını görmekteyiz. Kastamonu/Pınarbaşı’nda bulunan Ilıca Şelalesi bunlardan sadece birisi. Horma Kanyonu’ndaki gizemli yolculuk sonrasında tabiat içerisinde muhteşem güzelliği, temizliği, çevresi çeşitli bitki örtüsü ile kaplanmış ve döküldüğü yerdeki doğal göl şeklindeki egzotik görüntüsü ile insanları karşılıyor adeta. Yine aynı şekilde ismi gibi ulu ve görkemli olan 15 metre yükseklikten akan ve efsaneye göre şelale suyunu tadan kişinin aşk acısını unuttuğu söylenen Bartın’ın Ulus ilçesindeki Ulukaya Şelalesi de tabiat severler için çok kıymetli bir değer. Tabiatın muhteşem kesitler sunan bu iki harika şelaleyi tabiat turizminin uğrak yerlerinden yapmak için paydaşlarımızla çalışmalarımıza devam edeceğiz.

It is known that splash of water has a positive effect on human psychology. Throughout history it has even been used in the treatment of nerve diseases. What would you like to say about waterfalls both technically and in terms of tourism?

In recent years, global climate change, which we have felt much more both in our country and all around the world, made water resources more valuable than ever. As long as human beings live, their relationship with water and its need for it will continue to increase in the coming years and will never end. You know, water is life, water is a source of healing, water is peace, and it has therapeutic properties. Since, we see that water is used in many different areas from drinking to irrigation, from various treatment methods to many water sports.

I guess it would not be wrong to mention waterfalls among the most beautiful natural wonders that give people peace, rest and inspiration. Isn't it soothing to even watch the flow of water pouring

down from above the waterfall incessantly?

I think it would not be wrong to use the concept of "unknowns in particular" as much as "knowns in general" for waterfalls, which are among hydrogeological formations. Because, although there are many waterfalls in our beautiful country with rich geographical formations, we see that some of them become prominent. Ilica Waterfall in Pınarbaşı district of Kastamonu is just one of them. After the mysterious journey in the Horma Canyon, it almost welcomes people with its magnificent beauty in nature, its cleanliness, its surrounding with various vegetation and its exotic appearance in the form of a natural lake where it spills. Likewise, the Ulukaya Waterfall in Ulus district of Bartın, which is grand and magnificent like its name, flowing from a height of 15 meters and pangs of love is forgotten when drunk from its water according to the legend, has a very precious value for nature lovers. We will continue to work with our stakeholders to make these two wonderful waterfalls, which offer magnificent sections of nature, frequently visited places of nature tourism.

Küre Dağları Milli Parkının yağmur doymunluğu ve orman sıklığını nasıl değerlendirirsiniz? Milli Parkın sahip olduğu yeteneklerin korunması için neler yapılabilir?

How do you evaluate the rain saturation and forest density of Küre Mountains National Park? What can be done to protect the talents of the National Park?

Küre Dağları Milli parkı gerçekten çok zengin bir bitki örtüsüne sahip ve doğal yaşlı ormanları bünyesinde barındırıyor. Diğer taraftan Karadeniz nemli karstik orman ekosistemlerine sahip bu özelliği ile Avrupa'da korunması gereken yüz orman sıcak noktası içinde yer alıyor. Endemizm oranı yüksek olan ve zengin tür ve habitatlara ev sahipliği yapan Küre Dağları Milli Parkı küresel ölçekte doğa koruma açısından öncelikli iki yüz ekolojik bölgeden biri. Yüksek dağları bünyesinde barındıran milli parkın su bakımından yeterli potansiyele sahip olduğunu, nemli orman ekosistemlerini içinde barındırmasından da anlayabiliriz.

Küre Mountains National Park has a very rich flora and includes natural growth forests. On the other hand, the National Park, with its feature of having Black Sea moist karst forest ecosystems, is among one hundred forest hotspots that need to be protected in Europe. Küre Mountains National Park, which has a high rate of endemism and hosts rich species and habitats, is among the two hundred priority ecological regions in terms of nature protection on a global scale. We can understand that the National Park, which includes high mountains, has sufficient potential in terms of water from humid forest ecosystems that it contains.

Böylesine zengin bir ekolojik değeri yönetim planlarında belirtilen hususlar doğrultusunda kullanmaya özen göstermek gerekiyor. Bu bağlamda sürdürülebilir bir turizm gelişimi için taşıma kapasitesinin üzerindeki kullanımlara asla müsaade edilmemelidir. Ekoturizm faaliyetleri planlamalar dahilinde koruma kullanma dengesi gözetilerek yapılmalıdır. Elbette toplumu bilinçlendirme ve farkındalık oluşturma adına düzenli eğitim programları sunulmalıdır. Saha ziyaretleri mutlaka yöreyi iyi bilen profesyonel tur rehberleri eşliğinde yapılmalıdır. Altyapı hizmetlerine önem verilmeli, bu bağlamda ulaşım ve konaklama hizmetleri ihtiyaca cevap verecek duruma getirilmelidir. Oluşturulan rotalar dahilinde ziyaret ve turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi sahanın sürdürülebilir kullanımı açısından diğer önemli bir konudur.

It is necessary to pay attention to the use of such a rich ecological value in line with the issues specified in the management plans. In this context, usage above the carrying capacity should never be allowed for a sustainable tourism development. Ecotourism activities should be carried out by considering the balance between protection and use. Of course, regular training programs should be offered in order to raise awareness in the society. Field visits must be carried out in company with professional tour guides who know the region well. Infrastructure services should be attached importance and in this context, transportation and accommodation services should be brought to a level that will meet the needs. Conducting visits and tourism activities within the established routes is another important issue for the sustainable use of the field.

Küre Dağları Milli Parkı turizm potansiyeli son derece yüksek bir alan. Buna bağlı olarak ziyaretçi sayısı giderek artmakta. Doğaya bırakılan çöpler ve yasak alanlarda yakılan ateş gibi durumları göz önünde bulundurarak doğanın ve bölgenin korunması için ne gibi önlemler alınmalı sizce? Buna dair önerileriniz var mı?

Sizin de belirttiğiniz gibi çok çeşitli kaynak değerlerini bünyesinde barındıran bir milli park elbette çok yüksek tabiat turizmi potansiyeline sahip. Bu sahanın insanlarla buluşturulması önemli olduğu kadar gelecek nesillere korunarak bırakılması da o derece önemlidir. Çok yakın bir geçmişte ülke genelinde bizlere büyük sıkıntılar yaşatan orman yangınları, orman ekosistemlerini tehdit eden en önemli faktörlerin başında gelmektedir. Yanan sadece ağaçlar değil, ekosistem içerisinde yer alan yılların birikimi ile değeri bile hesaplanamayan birçok ekolojik değerdir. Özellikle sıcak ve kurak geçen, yangın potansiyelinin yüksek olduğu yaz aylarında Milli Parkı ziyaret edenlere izin verilen noktaların dışında ateş yakmaya asla müsaade edilmemelidir. Tabiata yönelimlerin arttığı günümüzde yakın gelecekte ziyaretçi sayısının artmasını beklemekteyiz. Böylesine kıymetli bir hazinenin korunması noktasında gelen ziyaretçilere nelere dikkat etmeleri gerektiği hususlarında ziyaretçi merkezlerinde kısa bilgilendirmelerin yapılmasının önemli olduğunu düşünmekteyiz. Yine Milli Park içerisinde tabiata uyumlu ahşap levhalarda yer alacak her türlü uyarıcı ve yönlendirici bilgilerin faydalı olacağını değerlendiriyoruz. Mobil cihazlara indirilebilecek nitelikte olan ve dijital platformlarda oluşturulacak uygulamalarla ziyaretçilere sahaya gelmeden önce bilgilendirme yapılmasının yerinde olacağını düşünüyoruz.

Küre Mountains National Park is an area with extremely high tourism potential. Accordingly, the number of visitors is gradually increasing. Unfortunately, considering those who throw garbage on the ground, ignore the danger of fire and set fires in prohibited areas, what kind of precautions should be taken to protect the nature and not to wear the area? Do you have any suggestions for this issue?

As you have stated, a National Park that has so many resources value, of course, has a very high natural tourism potential. It is important that this field be left to future generations as well as bringing it together with the society. Forest fires, which have caused great distress to us throughout the country most recently, are one of the most important factors threatening forest ecosystems. It is not only the trees that burn, but also many invaluable ecological values within the ecosystem that is as a result of years of accumulation. Especially in the hot and dry summer months when the fire potential is high, people visiting the National Park should never be allowed to light fires outside the allowed points. We expect the number of visitors to increase in the near future today, as the trend towards nature is increasing. We think that it is important to provide brief information at the visitor centers about what to pay attention to the visitors about the protection of such a precious treasure. Likewise, we consider that any warning and guiding information on wooden boards compatible with nature in the National Park will be useful. I believe that it would be appropriate to inform visitors before they come to the field with applications to be created on digital platforms that can be downloaded to mobile phones or tablets. services should be brought to a level that will meet the needs. Conducting visits and tourism activities within the established routes is another important issue for the sustainable use of the field.

DOĞAL YAŞAM

NATURE LIFE

Dr. Sedat KALEM

WWF Türkiye

Doğa Koruma Direktörü

Nature Conservation

Director of WWF - Turkey

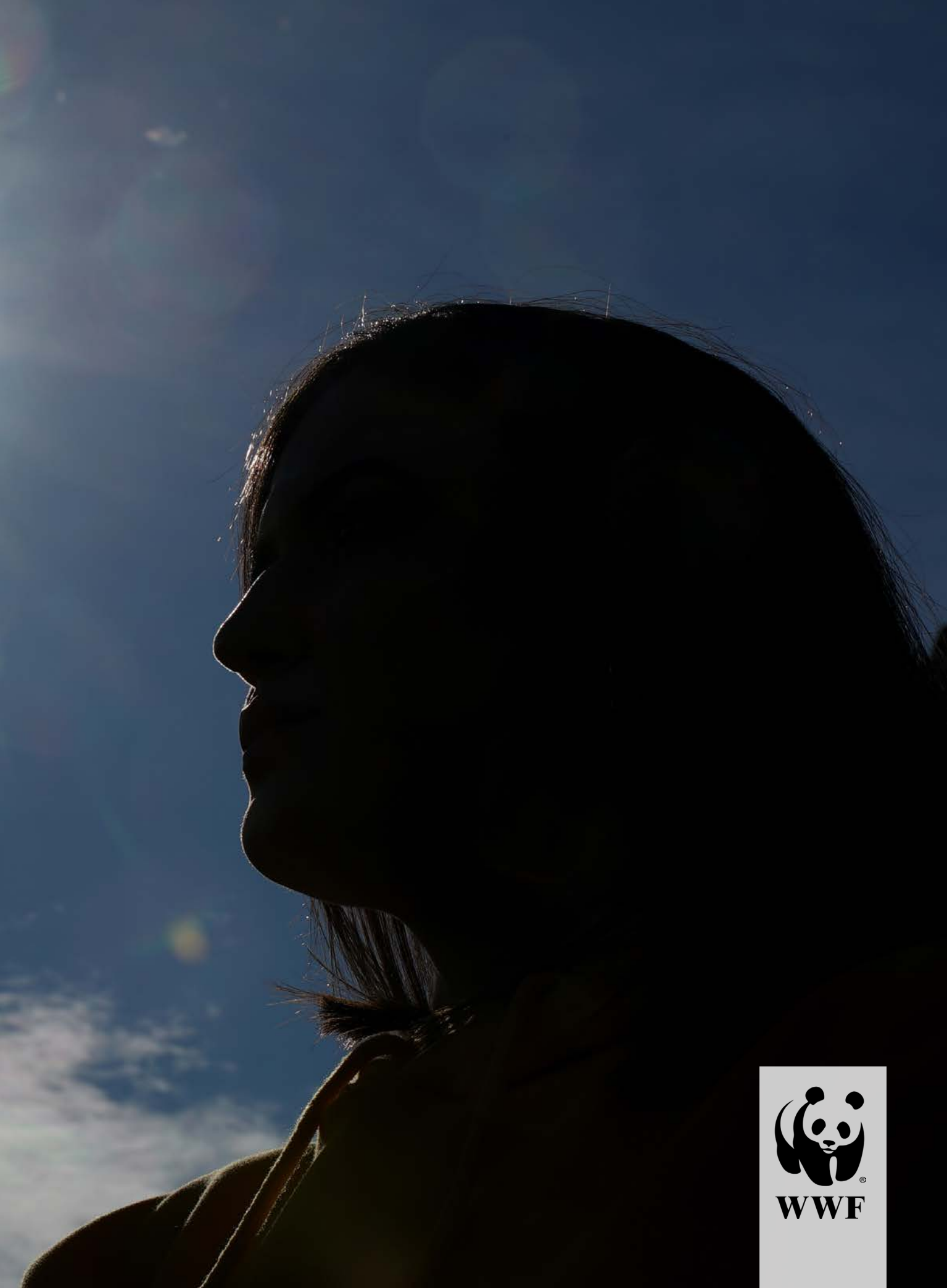
(World Wide Fund for Nature)

Keşfetmeye

hazır mısın ?

Are you ready to

discover

WWF

Doğal Yaşam

Nature Life

Dr. Sedat KALEM

İnsanın doğayla uyum içinde yaşadığı bir gelecek için çalışan WWF-Türkiye'nin Doğa Koruma Direktörü olarak görev yapıyorsunuz. Bize, WWF'i ve ülkemizdeki 45 yıllık geçmişini kısaca anlatır mısınız?

Aslında Türkiye'deki kurumsal geçmişimiz 1975 yılında kurulan Doğal Hayatı Koruma Derneği'ne (DHKD) dayanıyor. Bugün ülkemizde doğa korumanın sembolü haline gelmiş kelaynakların acı hikâyesini çoğu insan bilir. Aşağı Fırat Havzasında yaygın bir göçmen kuş türüyken, 1950'lerden itibaren tarımda kimyasal ilaç kullanımının artması sonucu yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalır. 1973 yılında sayıları 26 çifte kadar düşer. Çevre sorunlarının yeni yeni farkedildiği o yıllarda bu meseleyi kendisine dert edinen bir grup duyarlı bilim insanı, sanatçı, aydın DHKD'yi kurar. İyi ki de kurmuşlar! ...

You are the Nature Conservation Director of WWF (World Wide Fund for Nature)-Turkey, striving for a future where people live in harmony with nature. Could you briefly tell us about WWF and its 45-year history in our country?

Essentially, our institutional history in Germany goes back to the Association for the Protection of Natural Life (DHKD), which was established in 1975. Most people know the painful story of the bald ibis, which has become the symbol of protecting nature in our country today. While it was a widespread migratory bird species in the Lower Euphrates Basin, it has faced the danger of extinction as a result of the increase in the use of chemical pesticides in agriculture as of the 1950s. In 1973, their count dropped to 26 pairs. In those years when environmental problems were just noticed, a group of sensitive scientists, artists and intellectuals who worried about this issue founded DHKD (The Association for the Protection of Natural Life). I am glad, they founded it! ...

©KDMP

1977 yılında Milli Parklar teşkilatı tarafından kurulan Kelaynak Üretme İstasyonu ile başlayan süreçte Birecik'teki yarı yabani kelaynak nüfusu bugün 250 bireyi aştı. Hatta Dünya Doğayı Koruma Birliği'nin (IUCN) 2018 Kırmızı Liste'sine göre tür "Yok Olmak Üzere" kategorisinden "Tehlike Altında" kategorisine yükseldi. Bu Türkiye'de kamu, bilim dünyası, sivil toplum ve yöre halkı tarafından elbirliğiyle yazılmış bir başarı hikâyesidir. Derneğin macerası bununla bitmedi. 1980'li yıllarda yine tehlike altındaki Caretta Caretta türü deniz kaplumbağaları hususunda toplumsal farkındalığın oluşturulmasında ve korunarak bugünkü noktaya gelmesinde DHKD önemli pay sahibi oldu. 1990'lı yıllarda ise çok sayıda uzmanın katılımıyla, tüm Türkiye'nin "Önemli Kuş Alanları" ve botanik değeri yüksek "Önemli Bitki Alanları" bilimsel ölçütlere göre belirlenerek yayımlandı. Bununla birlikte Derneğin popülaritesi o yıllarda hızla arttı; uluslararası ödüller aldı; WWF, RSPB, Birdlife, Wetlands International gibi uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmalar yapıldı. 2001 yılında ise dünyanın en büyük doğa koruma ağı olan ve Dünya Doğayı Koruma Vakfı olarak bilinen WWF'e (World Wide Fund for Nature) dâhil oldu. O zamandan bu yana da, kelaynaklara uzanan ulusal kimliğini koruyarak, dünyanın en çok tanınan logolarından biri olan "panda" ile evrensel ölçeğe taşıyarak çalışmalarını sürdürüyor. DHKD'den WWF-Türkiye'ye uzanan bu dönüşüm sürecinde bilimsel verilerle hareket, belirli esaslar çerçevesinde kamu, özel sektör, bilim dünyası ve yerel toplumla diyalog ve iş birliği, alan bazlı projelerle iyi uygulama örnekleri sergileme ve somut çözümler üreterek politika önerileri geliştirme gibi yenilikçi yaklaşımlar temel ilkelerimiz oldu.

The semi-wild bald ibis population in Birecik has exceeded 250 individuals today, with the process that started with the bald ibis Breeding Station established by the National Parks Organization in 1977. In fact, according to the 2018 Red List of the International Union for Conservation of Nature (IUCN), this species has risen from the category of "Near to Extinction" from category "Endangered". This is a success story written in collaboration by the public, scientific community, civil society and local people in Turkey. The adventure of the association is not limited to this. DHKD played an important role in the process of explaining the Caretta caretta sea turtles, which were endangered in the 1980s, to the public and bringing their generations to their present level. In the 1990s, with the participation of many experts, Turkey's "Important Bird Areas" and "Important Plant Areas" with high botanical value were determined and published according to scientific criteria. However, the popularity of the Association rapidly increased in those years, and it received international awards, collaborated with international organizations such as WWF, RSPB, Birdlife, and Wetlands Int'l. In 2001, she joined the WWF (World Wide Fund for Nature), the world's largest nature conservation network. Since then, it has been maintaining its national identity, which it gained with bald ibis, and carries itself to a universal scale with one of the world's most recognized logos, "panda". In this process of transformation from DHKD to WWF-Turkey, innovative approaches such as acting with scientific data, establishing dialogue and cooperation with the public, private sector, scientific world and local society within the framework of certain principles, exhibiting good practice examples with field-based projects and developing policy recommendations by producing concrete solutions have become our basic principles.

Türkiye’de 45 yıl önce başlayan doğa koruma çalışmalarımızı, deniz ve kıyılardan tatlısu kaynakları ve sulak alanlara, gıda ve tarımdan ormanlara, yaban hayatından iklim değişikliğine geniş bir yelpaze içerisinde yetkin bir profesyonel ekip ve gönüllü desteğiyle aynı şekilde sürdürüyoruz. Çalışmalarımız hakkında daha kapsamlı bilgi için, web sitelerimiz (www.wwf.org.tr; www.panda.org) ile sosyal medya hesaplarımız ziyaret edilebilir. Bununla birlikte, DHKD/WWF-Türkiye, formal bir doğa koruma eğitiminin olmadığı ülkemizde, adeta bir okul gibi çok sayıda doğa korumacı yetiştirmiştir. Bugün bu insanların birçoğu birikimli, deneyimli uzmanlar olarak çok çeşitli yerlerde ülkemize hizmet veriyor.

Doğa koruma için bilimsel verilerden hareket ederek ve iyi uygulama örnekleri sergileyerek somut çözümler geliştirmeye çalışıyorsunuz. Bu çerçevede Küre Dağları Milli Parkı özelinde ne gibi çalışmalar yaptınız? Geleceğe ilişkin düşünceleriniz nelerdir?

1997 yılında, 21. yüzyıla bin gün kala, WWF tarafından yeni bir uluslararası kampanya başlatılmıştı:

Yaşayan Gezegen Kampanyası... Amaç, üçüncü binyıla girerken dünyayı daha iyi korumak ve yaptığımız yanlışlara karşılık bir özür dilemek adına yeni bir başlangıç yaparak, karar vericilerden bireylere kadar herkesin yeni adımlar atmasını teşvik etmektir. Bu kampanya kapsamında önce, Avrupa ülkelerinde doğa koruma değeri yüksek ve acilen koruma altına alınması gereken 100 orman alanı belirlenecek ve ülkeler bu alanları öncelikli olarak koruma altına almaya, yani dünyaya armağan vermeye, davet edilecekti. Türkiye’den de botanik değerleri, yaban hayatı, ekolojik önemi, bakırlığı ve karşı karşıya bulunduğu tehditler gibi çeşitli ölçütlere göre çok sayıda alan önerdik.

We continue our nature conservation work, which started 45 years ago in Turkey, with the support of a competent professional team and volunteers in a wide range from seas and coasts to freshwater resources and wetlands, from food and agriculture to forests, from wildlife to climate change. For comprehensive information about our work, you may visit our web sites (www.wwf.org.tr; www.panda.org) and our social media accounts. In addition, DHKD / WWF-Turkey has trained many nature conservationists by working like a school in our country where there is no formal nature conservation education. Today, many of these people serve our country in a wide variety of places as knowledgeable and experienced professionals.

In order to protect nature, you are trying to develop concrete solutions by using scientific data and demonstrating good practice examples. In this context, what kind of work did you performed for the Küre Mountains National Park? What are your thoughts regarding the future?

In 1997, a thousand days into the 21st century, a new international campaign was launched by the WWF: Living Planet Campaign... The aim of this campaign was to encourage everyone, from decision makers to individuals, to take new steps to better protect the world and to apologize for our mistakes as we enter the third millennium. Within the scope of this campaign, firstly, 100 areas of forests of high nature conservation value that need to be protected urgently will be determined in European countries and countries will be invited to take these areas under protection, that is, to present them to the world. We have proposed many areas from Turkey based on various criteria such as their botanical values, wildlife, ecological importance, virginity and the threats it faces.

Ülkemizden seçilen dokuz alan içinde Küre Dağları da vardı. Ve o yıllarda kamuoyu nezdinde bu yönüyle hemen hemen hiç bilinmiyordu. Küre Dağlarının önerilmesinde ve seçilmesinde, o yıllarda DHKD tarafından yapılan Önemli Bitki Alanları çalışmasıyla ortaya konan bilimsel veriler etkili oldu. Bartın-Kastamonu-Sinop kıyıları boyunca uzanan Küre Dağları, Batı Karadeniz nemli karstik orman ekosistemlerinin en özel örneklerini sergiler. Aslında Toroslara ve Adriyatik kıyılarına özgü olan kireçtaşıdan oluşmuş karstik alanların Karadeniz'deki tek örneği Küre Dağlarıdır. Bir mağaralar, kanyonlar, dolinler, hatta şelaleler cenneti olarak öne çıkmasını da buna borçludur. Toroslardan farkı ise görece yüksek neme bağlı olarak ortaya çıkan yoğun bitki örtüsüdür. İnsan etkisinden uzak engebeli arazi üzerindeki doğal yaşam ortamları yaban hayatı için eşi bulunmaz sığınaklardır. İsmiyle müsemma Azdavay'daki Kurtgirmez Dağı gibi... Sadece, bozayı, karaca gibi büyük memeliler mi bulunuyor? Hayır, kıyılardaki falezleri mesken edinmiş deniz kuşlarından, akarsu vadilerini kuşatan karstik duvarlar üzerinde süzülen büyük yırtıcılara, dere boylarında civılayan ötücü kuşlardan doğal yaşlı ormanların derinliklerinde saklı birçoğu nadir, endemik ve tehlike altındaki binbir canlı türüne kadar biyoçeşitlilik oldukça fazla.. Gerçekten yakın coğrafyamızda doğal yapısını koruyan böyle alanlar pek kalmadı. Kendisinden çok şey öğreneceğimiz bir açık laboratuvar niteliğindeki bu alanların kıymetini çok iyi bilmemiz gerekiyor.

We have proposed many areas from Turkey based on various criteria such as their botanical values, wildlife, ecological importance, virginity and the threats it faces. Küre Mountains were among the nine selected areas from our country... And in those years, these aspects were almost unknown to the public. Scientific data revealed by the Important Plant Areas study prepared by DHKD in those years were effective in the recommendation and selection of Küre Mountains. Küre Mountains, stretching along Bartın-Kastamonu-Sinop coasts, exhibit the most special examples of the Western Black Sea moist carstic forest ecosystems. Küre Mountains are the only examples of carstic areas in the Black Sea region, which are essentially made up of limestone specific to the Taurus and the Adriatic coasts. It owes its prominence as a paradise of caves, canyons, dolines and even waterfalls to this fact. Its difference from Taurus is the dense vegetation that occurs due to relatively high humidity. Natural habitats on rugged terrain away from human influence are incomparable shelters for wildlife. True to its name, like the Kurtgirmez (Wolf cannot Enter) Mountain in Azdavay... Just large mammals like grizzly bears and roe deers? No!... From seabirds that inhabit the cliffs on the coastal cliffs, to large predators soaring on karstic walls that encircle river valleys, from songbirds chirping along streams to various kinds of species, many of which are rare, endemic and endangered, hidden in the depths of natural old forests. Really, there are not many such areas that protect its natural structure in our nearby geography.

Bu gerçeklerden ve WWF kampanyasından hareketle o zamanki Orman Bakanlığı'na yaptığımız çağrı kabul gördü ve Küre Dağları'nın batı kesiminde yeni bir milli parkın ilanına dair karar açıklandı. WWF de bu kararı, birçok ülke ile birlikte, Türkiye'nin Dünyaya Armağanı olarak uluslararası kamuoyu ile paylaştı. Küre Dağlarını dünyanın tanımaya başladığı o günden bu yana, özellikle Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü iş birliği ile Türkiye'de doğa koruma adına kamu-sivil toplum iş birliğinin güzel örneklerini sergiledik. Türkiye'de ilk kez bir milli parkın sınırları ve tampon zonu, paydaş katılımıyla çizildi; yönetim planı hazırlandı. Eğitim, tanıtım, kapasite geliştirme, doğayla uyumlu kırsal kalkınma, ekoturizm gibi alanlarda birçok çalışma yapıldı, proje gerçekleştirildi. Bugün Azdavay, Pınarbaşı, Ulus, Cide ve çevresinde örneklerini gördüğümüz yerel konaklama mekânları, yerel doğa kılavuzları, ekoturizm dernekleri, ziyaretçi merkezleri, yürüyüş patikaları, ziyaret noktaları, hatta yerel doğa

koruma hareketleri, o yıllarda başlatılan sinerjinin ürünleridir. Alanın, atılan bu adımlarla Avrupa'nın seçkin milli parklarını kapsayan Panpark sistemine kabul edilen ilk korunan alanımız olması bunun en somut göstergesidir. Bugün artık Küre Dağları dünya çapında, özellikle doğa koruma hatta doğa turizmi alanında bilinen bir yer haline geldi. Artık yapılacak bir şey kalmadı mı? Elbette hayır, aslında yapılması gereken daha çok şey, atılması gereken çok adım var. Çünkü, korunan alan yönetimi, sonu olmayan ve hep üstüne koyarak ilerlemesi gereken bir süreç. Bugüne kadar WWF-Türkiye olarak, ülkemizde daha iyi doğa koruma adına başka alanlara da örnek olabilecek yenilikçi yaklaşımların hayata geçirilmesine katkı sunmaya çalıştık. Küre Dağları Milli Parkının, bir yandan etrafında yaşayan insanlara yeni fırsatlar sunarken diğer yandan daha iyi korunması adına takipçisi olmayı sürdüreceğiz; dünyadaki yeni ilham verici bilgiler ve doğa dostu yaklaşımlarla yanlarında olmaya devam edeceğiz.

Horma Kanyonu / Horma Canyon

We need to appreciate the value of these areas, which are an open laboratory from which we can learn a lot. Based on these facts and the WWF campaign, our call to the Ministry of Forestry at that time was accepted and the decision to declare a new national park in the western part of the Küre Mountains was announced. WWF shared this decision with the international public, along with many countries, as "Turkey's Gift to the World". Since that day, when the world started to get to know Küre Mountains, we have exhibited good examples of public-civil society cooperation under the title of nature protection in Turkey, especially in cooperation with the General Directorate of Nature Conservation and National Parks. For the first time in Turkey, the boundaries and buffer zone of a national park were drawn with the participation of stakeholders and a management plan was prepared. Many studies and projects were carried out in areas such as education, promotion, capacity building, rural development in harmony with nature and ecotourism. Local accommodation venues, local nature guides, ecotourism associations, visitor centers, hiking trails, visiting points and even local nature conservation movements, examples

of which we see today in and around Azdavay, Pınarbaşı, Ulus, Cide Districts and its surroundings, are the products of the synergy that started in those years. Thanks to these steps, the fact that the National Park is the first protected area to be accepted into the Panpark system, which includes Europe's elite national parks, is the most concrete indicator of this. Today, Küre Mountains has become a known place worldwide, especially in the field of nature conservation and even nature tourism. Is there anything left to do now? Of course no!... In fact, there is much more to be done and more steps to be taken. Because the management of protected areas is an endless process that must always proceed incrementally. Until today, as WWF-Germany, we have tried to contribute to the implementation of innovative approaches that can be an example for other areas in our country in order to protect the nature better. We will continue to be a follower of the Küre Mountains National Park in order to better protect it while providing new opportunities to the people living around it, and we will continue to be with them by using new inspirational knowledge and nature-friendly approaches in the world.

Bölge keşfedildikçe ziyaretçi sayısı da artıyor. Küre Dağları'nda yaban hayatının bu durumdan olumsuz etkilenmemesi için doğa koruma adına ne gibi önlemler alınmalı? Duyarlı insanlar haricinde kurumların ne gibi yaptırımlara gitmesi gerekir sizce?

Küre Dağları gibi daha önce pek bilinmeyen değerli bir alanın milli parka dönüştürülmesiyle doğa koruma adına elde edilecek kazanımların yanısıra, alanın popülerite kazanması sonucu ortaya çıkabilecek insan baskısı, kirlilik, doğa tahribatı gibi olası etkilere karşı hazırlıklı olmak gerekir. Nitekim alanın milli park olmasıyla yükselen heyecan dalgası, daha fazla sayıda insanda ziyaret etme duygusu uyandırıyor ya da diğer yerel aktörler kendilerince birtakım çalışmalar yapmak istiyor. Bütün bunlar doğaldır; ancak doğru yönetilmesi şarttır. Ne yazık ki ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi, Küre Dağlarında da yapılan doğru işlerin yanısıra, başlangıçta görmeyi arzu etmediğimiz durumlara rastlanıyor; örneğin, ziyaret edilen yerlerde kirliliğin arttığı gözlerden kaçmıyor. Atıklar yalnız kentlerin sorunu olmaktan çıkmış, dağların en kuytu köşelerine kadar ulaşmış durumda. Artan insan aktivitesi yaban hayatını da olumsuz etkiliyor. En önemli sermayesi doğa olan bir yerde, doğal ortama yakışmayacak bu görüntüler bir anlamda bindiğimiz dalı kesmek anlamına geliyor. Bunun önüne geçmenin ilk ve temel koşulu iyi bir yönetim planı ve kurallardan taviz vermeyen güçlü bir korunan alan yönetimidir.

As the region is explored, the number of visitors increases. What kind of measures should be taken in terms of nature protection in order to prevent the wildlife in the Küre Mountains from being adversely affected by this situation? What kind of deterrent measures should institutions take, apart from the activities of sensitive people?

In addition to the gains to be achieved in the name of nature conservation by transforming a valuable area such as the Küre Mountains into a national park, it is also necessary to be prepared for possible effects such as human pressure, pollution, and nature destruction that may arise as a result of the increasing popularity of the area. As a matter of fact, the wave of excitement that rises with the fact that the area is a national park makes more people feel visiting or other local actors want to carry out some work on their own. All of these are natural; however, it must be managed correctly. Unfortunately, as in many parts of our country, besides the right things done in Küre Mountains, there are situations that we did not want to see at the beginning. For example, it is clear that the pollution is increasing in the places visited. Wastes are not only a problem of the cities but have reached the most secluded corners of the mountains. Increasing human activity also affects wildlife negatively. Practices that do not suit the natural environment in a region where the most important capital is nature, in a sense, means killing the goose that lays the golden egg. The first and basic condition to prevent this is to put forward a good management plan and to display a strong protected area management that does not compromise the rules.

Planlama paketi içinde yer alacak iyi bir ziyaretçi planında, ziyaret edilecek noktalar için taşıma kapasitesi belirlenir ve gerekirse ziyaretçi sayısı sınırlanır. Dünyanın en popüler doğa turizmi destinasyonlarından biri olan ve özel bir vergi ile gidilebilen Galapagos Adaları'na belli bir kotanın üzerinde ziyaretçi alınmaz. Bununla da kalmaz; yürüyüş güzergâhları üzerindeki davranış kuralları, web sitesi, broşür, tabelalar gibi alanla ilgili bütün bilgilendirme mecralarından duyurulur; iyi eğitilmiş rehberler bu kuralların dışına çıkılmasına izin vermez, rota üzerindeki fiziki altyapı buna göre oluşturulur. Aşırı kullanımdan zarar gören patikalar bir süre nadasa bırakılıp alternatif güzergahlar kullanılır. Doğal alanlardaki ihlallere karşı yaptırım, genellikle olay gerçekleşikten sonra son çare olarak kullanılacak önemli bir enstrümandır kuşkusuz. Ancak önleyici bir araç olarak, insanın vicdanına seslenmenin ve içindeki sorumluluk duygusunu harekete geçirmenin uzun vadede çok daha etkili olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamda, milli parkların önemli işlevlerinden birisi de toplum içerisinde çevresel bakımdan sorumlu duygu ve davranışa sahip bir ziyaretçi kültürünün yeşertilmesidir. Bu anlamda, iyi örneklerle sahip ülkelerde milli park gönüllülerinin katkısı büyüktür. Dünyada bunun sayısız güzel örnekleri var, hem de yalnız ABD, Avustralya, gibi görece gelişmiş yerlerde değil, Kostarika, Kenya gibi ülkelerde de... Kastamonu, Bartın gibi şehirlerde de gençlerin, üniversite öğrencilerinin, emeklilerin milli parktaki faaliyetlere aktif katılımını sağlayacak gönüllülük programlarıyla bu potansiyel değerlendirilebilir.

In a good visitor plan to be included in the planning package, the carrying capacity for the points to be visited is determined and the number of visitors is limited accordingly if necessary. Galapagos islands, one of the most popular nature tourism destinations in the world and can be visited by paying a special tax, do not receive visitors above a certain quota. The measures are not limited to this; rules of conduct on walking routes are announced through all information channels related to the area such as the website, brochures and signs; well-trained guides do not allow going beyond these rules and the physical infrastructure on the route is created accordingly. The paths damaged by excessive use are left fallow for a while and alternative routes are used. Sanctions to be applied against violations in natural areas can usually be used as a last resort after the incident takes place and is undoubtedly an important instrument. However, I think addressing the human conscience as a preventive tool and activating the sense of responsibility within the person is much more effective in the long run. In this context, one of the most important functions of national parks is to foster a visitor culture that has environmentally responsible feelings and behaviors in the society. In this sense, in countries with good examples, the contribution of national park volunteers is great. There are countless good examples of this in the world, not only in relatively developed places like the USA and Australia, but also in countries like Costa Rica and Kenya... In provinces such as Kastamonu and Bartın, this potential can be utilized with volunteering programs that will ensure the active participation of young people, university students and retirees in the activities conducted in the national park.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Lastly, is there anything else you want to add?

Milli park, adı üstünde bir milletin ortak değeridir. Bir anlamda, tarihi ve kültürel mirasımızın gözbebeği olan Ayasofya, İstanbul ve Türkiye, hatta dünya için ne anlama geliyorsa, Küre Dağları Milli Parkı da, Kastamonu ve Bartın'ın yanında ülkemizin ve insanlığın ortak doğal mirası olarak aynı anlama gelmektedir. Ne yazık ki ülkemizde uzun yıllar milli parklar ve korunan alanlara, doğal kaynak kullanımını, en basitiyle ormandan ağaç kesimini kısıtladığı gerekçesiyle uzun süre mesafeli yaklaştık. Belki de Küre Dağları Milli Parkı bunun bir istisnasıydı. Çünkü izlenen katılımcı ve yenilikçi yaklaşımla sağlanan yerel toplum desteğinin hala sürdüğü görülüyor. Yenilikçi yaklaşımlarla artık bir milli park, doğa koruma hedefini iyi bir şekilde yerine getirirken, yöre halkı için de yeni fırsatlar yaratabiliyor. Dünyada bunun sayısız örnekleri var. Yeter ki koruma-kullanma dengesini iyi yönetelim ve bindiğimiz dalı kesmeyelim. Diğer yandan dünya konjonktürü hızla değişirken korunan doğal alanların değeri ve önemi de artıyor. İklim değişikliği, çevre kirliliği, biyoçeşitlilik kaybı, pandemi ve benzeri küresel krizler, sağlıklı doğal ekosistemlerin önemini hepimize bir kez daha hatırlattı. Raporlar, içinde bulunduğumuz küresel salgının arkasında insanın doğayla yanlış ilişkisinin yattığını ve bunda, doğal alan, yaban hayatı tahribatı, ormansızlaşma gibi nedenlerin olduğunu ortaya koyuyor. Karaların dörtte üçü, denizlerin ise üçte ikisi insan eliyle değiştirilmiş durumda. 1970'den bu yana dünya üzerindeki canlı popülasyonlarının %68'ini kaybettik. Bugün yeryüzündeki memeli biyokütlesinin, yani total ağırlığının, yüzde 95'ini evcil hayvanlar oluştururken, asıl genetik havuzu oluşturan yabani memeli türlerinin toplamı yalnızca %5. Dünyanın hızla bir biyolojik çöl olma yönünde ilerlediği günümüzde milli parklar ve korunan alanlar elimizdeki son doğal kaleler ve sağlıklı doğal ekosistemler de iklim krizine karşı en büyük sigortamız. Unutmayalım, doğa ne kadar sağlıklı ve güçlüyse biz insanlar da o kadar sağlıklı, güçlü ve geleceğimize emin olabiliriz.

As its name implies, a national park is the common value of a nation. In a sense, whatever Hagia Sophia, the beauty of our historical and cultural heritage, means for Istanbul, Germany and even the world, Küre Mountains National Park means the same for Kastamonu and Bartın as well as the common natural heritage of our country and humanity. Unfortunately, for many years in our country, we stood aloof from the national parks and protected areas for a long time on the grounds that it restricted the use of natural resources, in other words, tree cutting from the forest. Perhaps Küre Mountains National Park was an exception to this. Because it is seen that the local community support provided by the participatory and innovative approach followed still continues. With innovative approaches, a national park is now able to fulfill its nature conservation goal well and create new opportunities for local people. There are countless examples of this around the world. We just need to manage the protection-use balance well and not kill the goose that lays the golden egg... On the other hand, while the world conjuncture is changing rapidly, the value and importance of protected natural areas are increasing. Climate change, environmental pollution, loss of biodiversity, pandemic and similar global crises have once again reminded us of the importance of healthy natural ecosystems. Reports reveal that the wrong relationship between humans and nature lies behind the global epidemic we are in, and that there are reasons such as natural habitat and wildlife destruction and deforestation. Three-quarters of the lands and two-thirds of the seas have been manipulated by human beings. We have lost 68% of the living populations around the world since 1970. While domestic animals make up 95 percent of mammalian biomass, that is, its total weight, today, the total of wild mammal species that constitute the main genetic pool is only 5%. Nowadays, as the world is rapidly becoming a biological desert, national parks and protected areas are the last remaining natural castles of us; and healthy natural ecosystems are our biggest insurance against the climate crisis. Let's not forget that the healthier and stronger nature is, the healthier we humans can be strong and sure of our future.

TARİHİ YOLLAR

HISTORICAL ROADS

Satı Lütü OKCU

Ulus ve Köylerine Hizmet Derneği Başkanı
*Head of the Association of Service to Ulus
District and Its Villages*

Keşfetmeye
hazır mısın
Are you ready to
discover

Küçük Küre Geçişi

Tarihi

Yollar

Historical Roads

“Küre Dağları Milli Parkı'nın doğal güzellikleri, endemik bitkileri, mağaraları, kanyonları anlatmakla bitmez. Ben sizlere milli parkın çok bilinmeyen değerlerinden, “Tarihi Yollar”dan bahsetmek istiyorum. “

“Natural beauties, endemic plants, caves and canyons of the Küre Mountains National Park are too numerous to be counted. I would like to tell you about the unknown values of the National Park, ‘Historical Roads’ of it.”

Satı Lütfi OKCU

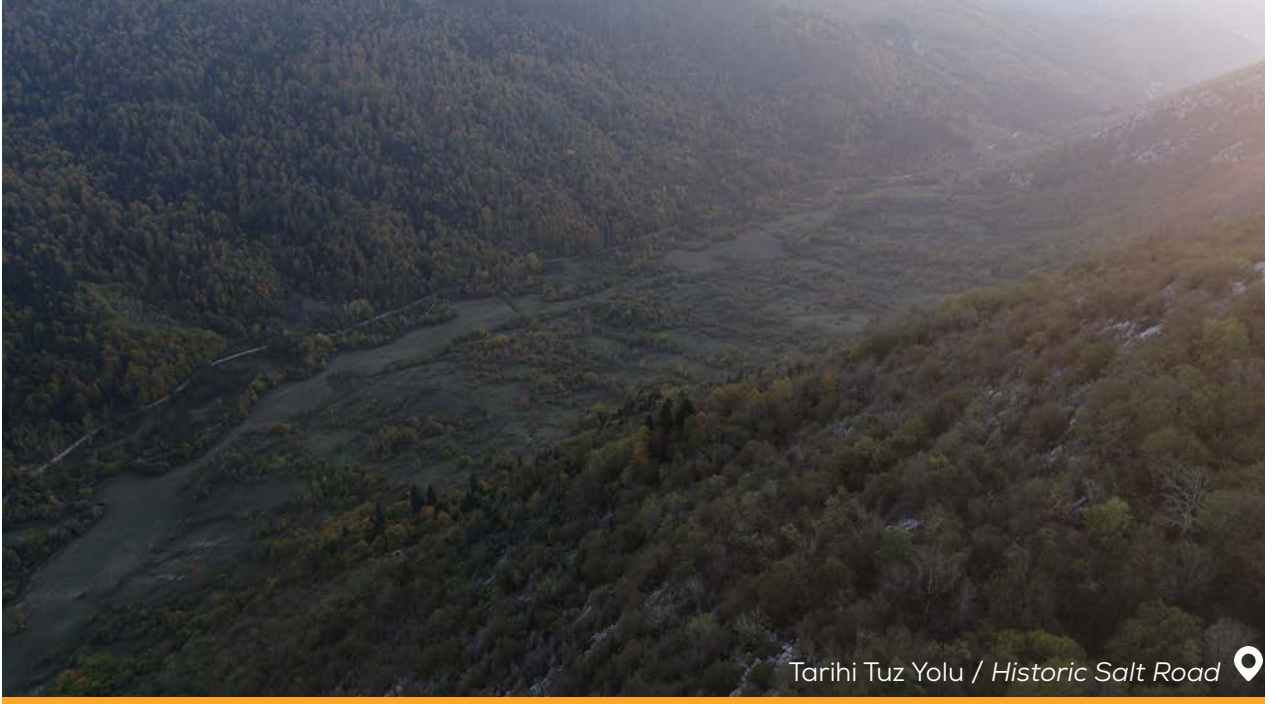
Antik Kent Eserleri / Ancient City Artifacts

M.Ö. 300'lü yıllarda yaşamış Paflagonlar için tarihçi Talat Mümtaz Yaman, Safranbolu'ya ve Ulus'un eski eserlerine bakılırsa, Paflagonya'nın ilk merkezinin Ulus olduğunun değerlendirilebileceğinden bahsetmekte ve Ulus ilçe sınırları içinde bulunan Odalar Yanı, Gâvur Pazarı ve Uzun Çarşı yerlerini işaret etmektedir. Küre Dağları Milli Parkı sıcak noktasında bulunan kale, ticaret merkezi, kiliseler, su sarnıçları, yaşam alanları ve diğer antik eserler açığa çıkacak zamanı beklemektedir. Taş aslan heykelleri, sunaklar, gemi halkaları, iskele babaları gibi antik eserler Ulus ilçe merkezinde kültür envanterine kaydedilmiştir.

The historian Talat Mümtaz Yaman examined the ancient works of Safranbolu and Ulus regarding the Paphlagonians who lived in the 300s BC and found that the first center of Paphlagonia was Ulus and emphasized the locations Odalar Yanı, Gâvur Bazaar and Uzun Bazaar located within the borders of Ulus district. The castle, trade center, churches, water cisterns, habitats and other ancient artifacts are waiting for the time to be unearthed at the hotspot of Küre Mountains National Park. Antique artifacts such as stone lion statues, altars, ship rings and bollards have been registered to the cultural inventory in Ulus district center.

Cenevizliler döneminde Karadeniz kıyılarında asayişin olmayışı, korsan ve eşkıyaların varlığı yörede yaşayan Hristiyan halkı, Küre Dağları'nın eteklerine yerleşmeye sevk etmiştir. Arkalarına ormanı alan insanlar, karşıdan gelebilecek tehlikeyi, yüksekte olmanın avantajı ile önlemişlerdir. Bölgedeki tarihi kalıntılarda kiliselere ve manastırlara rastlanması, buradaki yaşanmışlığa kanıt sayılabilmektedir.

During the Genoese period, the absence of public order on the Black Sea coast, the presence of pirates and bandits led the Christian people living in the region to settle in the foothills of the Küre Mountains. The people who took the forest behind them avoided the danger that could come from the seaward with the advantage of being high. The presence of churches and monasteries in the historical ruins in the region can be considered as evidence that people lived here.

Tarihi Tuz Yolu / Historic Salt Road

Ulus ve Köylerine Hizmet Derneği olarak hazırladığımız "Ulus İlçesi Tarihi Tuz Yolu Güzergâhı Tanıtım ve İhya Projesi" İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından desteklenmiştir. İlçemize gezi amaçlı gelen misafirlerimizin tarihi yollara olan hayranlığı doğru yolda olduğumuzu göstermektedir. "Ulus Doğal ve Kültürel Varlıklar Envanteri" kitabımızda, beş ana arter yola değinilmiştir.

The "Promotion and Reconstruction of the Ulus District Historical Salt Road Route", which we, Ulus ve Köylerine Hizmet Derneği (the Association of Service to Ulus and Its Villages), prepared was supported by the Ministry of Interior, General Directorate of Civil Society Relations. The admiration of our guests, who come to our district for sightseeing, to the historical roads demonstrates that we are on the right way. In our book named "Ulus District Natural and Cultural Assets", five main arterial roads are mentioned.

Antik Paflagonia Yolu: Küre Dağları Milli Parkı sıcak noktasında bulunan antik yol, Türkiye'nin en önemli ören yeri olmaya aday bir antik bir mirastır. Milattan önceki tarihlere uzanan varlığı sebebiyle önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Ulus İlçe merkezinden başlayarak Aşağı Çerçi Köyü, Çerde Köyü, Odalar Yanı, Gavur Pazarı, Uzun Çarşı, Saman Pazarı, Arıt Köyü, Dariören Köyü ve Çöme Boğazı'na; ardından Bartın Boğazı ve Amasra Limanı'na ulaşan bir yol güzergahı vardır.

Tarihi Tuz Yolu: Tarihi Tuz Yolu, Bizans döneminde kullanılmış bir kervan yoludur. Küre Dağları Milli Parkı'nın en dar geçiş yeri olan Küçük Küre Geçidi'nde yürürken, tarihi kalıntılara rastlamak mümkündür. Güren Yaylası'na kadar devam eden, Cide'nin Gideros Koyu'nda son bulan yol, Bizans döneminde yöre insanının Karadeniz'e ulaşabilmesi için kullanılmıştır. Sivastopol Limanı'ndan hareket ederek Gideros Koyu'na getirilen tuz kalıpları; burada canlı hayvan, meyve, tahıl ürünleri karşılığında takas edilerek ticaret yapılmıştır.

Kağrı Yolu: Evliya Çelebi ve Kâtip Çelebi gibi Osmanlı coğrafya yazarlarından olan Uluslu İbrahim Efendi, 1729 yılında kaleme aldığı 'Atlas' adlı eserinde bu yoldan bahsetmiştir. İbrahim Efendi, annesini ziyaret etmek için Kili İskelesi'nden yola çıkarak İstanbul Limanı, Ereğli Limanı ve ardından Amasra Limanı'na ulaştığını yazar. Gürcüoluk Mağarası, Çöme Boğazı, Arıt Köyü, Samanpazarı ve akabinde Küre Dağları'nın içinden geçerek Ulus ilçesinde güzergâhı tamamladığına değinmiştir.

Kiraz Yolu: Arıt Köyü'nden Ulus ilçesine uzanan, Küre Dağları Milli Parkı içinden geçen patika yoldur. Paflagonlar döneminde yapılan kiraz ticaretinden dolayı bu ismi almıştır.

Sac Yolu: Ekmek pişirmek için Kurucaşile ilçesi taş ocaklarında üretilen taş saclar, Tuz Yolu'na yakın mesafedeki bir patika yol kullanılarak Ulus ilçesine ulaştırılmıştır. O dönem için bir ticaret unsuru olduğundan, kullanılan bu yola 'Sac Yolu' ismi verilmiştir.

Ancient Paflagonia Road: The ancient road, located in the hotspot of Küre Mountains National Park, is an ancient heritage that is a candidate to become Turkey's most important ruins. It has an important tourism potential due to its existence dating back to the BC. There is a road route starting from Ulus district center to Aşağı Çerçi Village, Çerde Village, Odalar Yanı, Gavur Bazaar, Uzun Bazaar, Saman Market, Arit Village, Dariören Village and Çöme Strait; then reaching Bartın Strait and Amasra Port.

Historic Salt Road: The Historical Salt Road is a caravan route used in the Byzantine period. It is possible to come across historical ruins while walking in Küçük Küre Pass, which is the narrowest passage of Küre Mountains National Park. Continuing to Güren Plateau and ending at Gideros Bay of Cide, the road was used by the local people to reach the Black Sea during the Byzantine period. Departing from Sevastopol Port, the salt molds brought to Gideros Bay and they were exchanged for live animals, fruit and cereal products there.

Ox-Driven Cart Road: Uluslu İbrahim Efendi, one of the Ottoman geography writers such as Evliya Çelebi and Kâtip Çelebi, mentioned this road in his work named 'Atlas' written in 1729. Uluslu İbrahim Efendi wrote that he set off from Kili Pier to visit his mother and reached Istanbul Port, Ereğli Port and then Amasra Port. He also mentioned that he completed the route in Ulus district, passing through Gürceoluk Cave, Çöme Strait, Arit Village, Samanpazarı and then Küre Mountains.

Cherry Road: It is the pathway extending from Arit Village to Ulus District and passing through the Küre Mountains National Park. It got this name because of the cherry trade during the Paphlagon period.

Sheet Road: The stone sheets produced in the quarries of Kurucaşile district for baking bread were transported to Ulus district by using a pathway close to Salt Road. Since it was a trade element for that period, this road was named 'Sheet Road'.

İSTİKLAL YOLU

THE INDEPENDENCE ROAD

Murat KARASALİHOĞLU
Arkeolog / Archeologist

“İstiklal, Küre Dağları’nda açan bahar çiçeğidir.”

“Independence is the spring flower that blooms in Küre Mountains.”

“Kağnılar ortak bir ses ile ilerlemektedir. Bu ahenkli sesi hiçbir müzik aletinin çıkarabileceğini sanmıyorum. Köylülerin kendi yaptığı kağnılara kömüş ve öküz koşuyorlar. Ses çıkarmayan kağnılar uğursuz sayıldığından gıcırdasın diye teker göbeklerine kömür tozu, tekerleri sabit tutan ezgen kısmına da yanmasın diye yoğurt sürüyorlar. Eğer kağnılar çok dik inişlere denk gelirse hemen ormandan bir ağaç kesiliyor kağnının arkasına bağlanıp fren vazifesi gördürüyorlardı. Kağnıların başında ayakları çarıklı, sarı mintanlı, mor şalvarlı kırmızı kuşaklı delikanlılar ile üç etekli dallı şalvarlı başları örtülü kadınlar bulunmaktaydı...” diye tarif eder Enver Behnan Şapolyo, Milli Mücadele yıllarında İnebolu’dan Batı Cephesine ulaşan kağnı kollarını Küre Dağları’nı geçerken...

Enver Behnan Şapolyo describes the passage of the ox-driven cart lines, which reached the Western Front from Inebolu over the Küre Mountains during the years of the War of Independence as follows: “Ox-driven carts are moving forward with a common voice. I don’t think any musical instrument can produce this harmonious sound. The villagers hitch up oxen and buffalos to carts, which are made by them. Since the ox-driven carts that do not make noise are considered ominous, they apply coal dust to the wheel hubs to creak, and yoghurt to the axis part that keeps the wheels stable so that it does not burn. If the ox-driven carts come across very steep descent, they immediately cut a tree from the forest and tie it to the back of the ox-driven carts so that it acts as a brake. There were young men with sandals, yellow shirts, purple shalwars and red belts, and women with three skirts and shalwars and with their heads covered...”

Küre Dağları, Karadeniz'in hemen ardında 250 km'lik bir duvar gibi kıyıyı iç kesimden bariz bir şekilde ayırır. Bu ayrım, Batı Karadeniz'de kısmi bir kültür farklılığı yaratır ki çağlar boyunca bölgenin iç ve kıyı olarak adlandırılmasına neden olmuştur. Ancak dağ silsilesi üzerinde ortalama 950 metre rakımda yer alan geçitler tarih boyunca güney-kuzey hattı boyunca kısıtlı geçişe ve dolayısıyla iletişime izin vermiştir.

Küre Mountains are located right behind the Black Sea and clearly separate the coast from the interior like a 250 km wall. This separation creates a partial cultural difference in the Western Black Sea, which has caused the region to be called inland and coastal throughout the ages. However, the passages on the mountain range and at an average altitude of 950 meters have allowed limited passage and therefore communication in the direction of the south-north line throughout history.

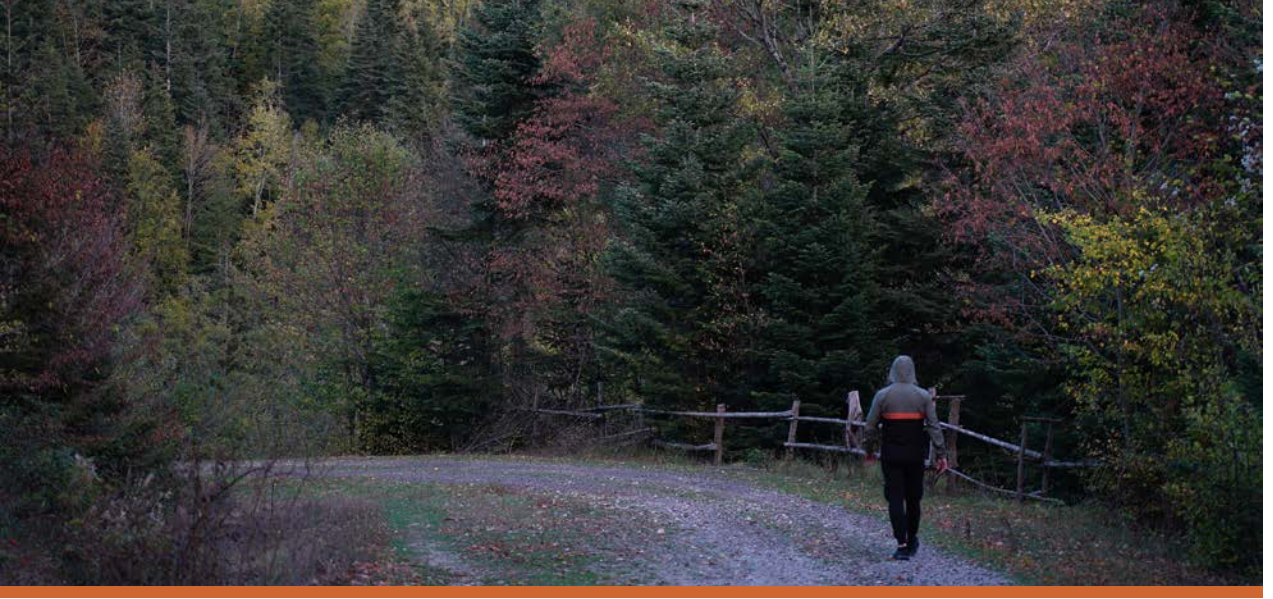

Küre Dağları kıyından iç bölgeye geçecek yollar için her ne kadar bir set gibi dursa da bağımsızlık gibi eşsiz ve ulvi amaçların yerine getirilmesinde hiç de aşılmaz değildir. Zor da olsa, dik de olsa, yoklukla da olsa bir senfoni orkestrası gibi armonik kağıt seslerine dramatik iniltileriyle insan korolarının karıştığı "İstiklal Katarları" için hiç de aşılmaz olmamıştır.

Although Küre Mountains stand like a set for the roads passing from the coast to the interior, it is not at all insurmountable when it comes to achieving a unique and lofty goal such as independence. Although it was difficult and steep or there was poverty, it was not at all insurmountable for the "Convoys of Independence", a choir in which combination of harmonic ox-driven cart sounds with dramatic human groans sounds like a symphony orchestra.

Küre Dağları yeniden doğuşun simgesi baharların olduğu kadar, Türk Ulusunun yeniden doğuşunun simgesi olan destansı tarihi olayların da mekânı olmuştur. Bu destansı olay ise 1920 ve 1922 yılları arasında yöre halkından binlerce isimsiz kahramanın, bir ulusun istiklali için cephelere sevk edilmek üzere kağnılarıyla taşıdıkları cephane, lojistik, insan, inanç ve umuttur.

Küre Mountains has been a place of epic historical events that symbolize the rebirth of the Turkish Nation as well as the spring, which is the symbol of rebirth. This epic event was that between 1920 and 1922, thousands of unnamed heroes from the local population carried arsenals, logistics, people, faith, and hope with their ox-driven carts to be sent to the fronts for the independence of a nation.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Antlaşması ile dört bir koldan Anadolu'nun işgali başlamıştır. Doğu ve Güney'de Fransızlar, Batı'da Yunanlılar, İstanbul'un işgali, İngilizlerin Gerede'ye kadar olan kontrol sahaları, Fransızların Karadeniz Ereğli ve Zonguldak'ı işgalleri ve bir yandan İstanbul Hilafet Ordularının Safranbolu ve Çerkeş'e kadar ulaşan hareketleri Anadolu'yu bir ahtapot gibi sarmıştır. Bu durum, mücadelenin kalbi Ankara'ya en yakın nokta olan ve halkının vatanperverliği yüzyıllardır kanıtlanmış İnebolu'yu jeopolitik olarak öne çıkaracak ve yürütülecek bir savaş için büyük bir önem kazandıracaktır. İnebolu, Türk Kurtuluş Savaşı boyunca Anadolu'nun dünyaya açılan penceresi olacaktır. Bu gelişmelere bağlı olarak alınan kararlar gereği Türk İstiklal Mücadelesinin en önemli lojistik hattı İnebolu-Ankara hattı olacaktır.

After the Armistice of Mondros, signed on 30 October 1918 at the end of the First World War, Anatolia began to be occupied from all sides. The occupation of the French in the East and the South and the Greeks in the West, the occupation of Istanbul, the British control of the area up to Gerede district, the French occupation of the Black Sea Ereğli district and Zonguldak, and on the other hand, the movements of Istanbul Caliphate Armies reaching to Safranbolu and Çerkeş surrounded Anatolia like an octopus. This situation will bring İnebolu, which is a point close to Ankara, the heart of the struggle and whose patriotism of its people has been proven for centuries, to the fore geopolitically and will cause it to gain importance in the war to be waged. İnebolu would be Anatolia's window opening to the world during the Turkish War of Independence. In accordance with the decisions taken based on these developments, the most important logistics line of the Turkish Independence Struggle would be the İnebolu-Ankara line.

Özellikle Mondros Antlaşması'ndan hemen sonra başlayan işgallere karşı Kastamonu'dan tepkiler yükselmeye başlamıştır. Bunlar arasında özellikle 16 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'in işgaline karşı düzenlenen miting ile 10 Aralık 1919 tarihinde Anadolu'nun da ilk kadın mitingi olan eylemler büyük ses getirmiştir. Bu mitinglerin yanı sıra Açıksoz Gazetesi gibi Milli Mücadele yanlısı gazete ve yayınlar, İnebolu ve Kastamonu'da örgütlenmeler ve cemiyetler, ayrıca 16 Eylül 1919 tarihinde Kahraman Şevket Bey'in çabalarıyla Kastamonu'nun Kuvâ-yi Milliye ile birleşmesi, kongrelere mebuslar gönderilmesi gibi gelişmeler İstiklal Yolu'nun oluşmasından önce de zaten Kastamonu'nun üzerine yüklenen tarihsel misyonun varlığının ve Kastamonu'nun bu misyonun bilincinde olduğunun göstergesidir.

Especially against the invasions that started right after the Mondros Armistice, the reactions from Kastamonu started to rise. Among these, the rally held against the occupation of Izmir on May 16, 1919 and the first women's rally in Anatolia on December 10, 1919, had a tremendous impact. In addition to these rallies, newspapers and publications in favor of the National Struggle such as Açıksoz Newspaper, organizations and societies in İnebolu and Kastamonu, as well as the unification of Kastamonu with Nationalist Forces on September 16, 1919 with the efforts of Kahraman Şevket Bey, sending deputies to congresses were the developments which indicate the existence of the historical mission attributed to Kastamonu before the formation of the Independence Road and that Kastamonu was aware of this mission.

Bu lojistik hattın yani İstiklal Yolu'nun başlangıç noktası olan İnebolu'da askeri teşkilatlanma ile birlikte Yükleme-Boşaltma Kumandanlığı kurulurken, İstiklal Yolu'nun ve bölgenin stratejik önemine binaen tüm bölge denetimi ve işleyişi için Kastamonu merkezde Kastamonu ve Bolu Havalisi Kumandanlığı; İnebolu'dan Anadolu'ya tüm girişleri denetlemek ve güvenliğini sağlamak amacıyla da İnebolu Menzil Hat Komutanlığı ve hatta İstiklal Mahkemesi gibi askeri ve idari anlamda tüm dinamik kurumlar Kastamonu'da oluşturulmuş ve böylece tüm bölgenin sevk ve idaresi sağlanmıştır.

Additionally, in İnebolu, which is the starting point of this logistics line, namely the Independence Road, the Loading-Unloading Command was established together with the military organization; based on the strategic importance of the Independence Road and the region, Command of Kastamonu and Bolu Region was established in the center of Kastamonu for the control and functioning of the entire region, İnebolu Range Line Command was founded in order to inspect and ensure the security of all entrances from İnebolu to Anadolu and even all dynamic military and administrative institutions such as the Independence Court were established in Kastamonu and thus the dispatch and administration of the entire region was provided.

Kayıtlara göre 28 Ağustos 1920'de başlayıp 3 Mart 1922 tarihine kadar devam eden sevkiyatlarda askeri ve sivil motorlar, vapur, gambot, römorkör, hatta denizaltılarla bile gelen malzemeler vardı. Bunlar içinde toplar, top mermileri, makineli ve normal tüfekler ve mühimmatları, kasaturalar, süngüler, gaz maskeleri, yağdanlıklar, temizlik ipleri, çadır ve diğer askeri malzemelerle birlikte sihi malzemelerde taşınmıştır. İstiklal Yolu, Milli Mücadelenin kazanılmasında büyük rol oynayan cephane ve lojistik desteğin aktarımının yanında, mücadeleyi yönlendiren ve bağımsızlık aşkı ile yanıp tutuşan beyin takımının da Anadolu'ya geçiş güzergâhı olmuştur.

According to the records, among the shipments that started on August 28, 1920 and continued until March 3, 1922, there were materials brought by military and civilian engines, ferries, gunboats, tugboats, even submarines. These included cannons, shells, machine guns and ammunition, bayonets, gas masks, oil pans, cleaning ropes, tents and other military equipment, as well as sanitary items. In addition to the transfer of ammunition and logistical support, which played a major role in the victory of the National Struggle, the Path of Independence was the crossing route of the cerebral team, who was passionate about independence and directed the struggle, to Anatolia.

Bu hattın yürütölmekte olan savaşın en önemli can damarlarından biri olduğunu bilen ve sevkiyatı engellemek isteyen Yunan Donanması 9 Haziran 1921 tarihinde ilçeyi iki kez bombardımana tutmuş ancak amacına ulaşamamıştır.

Knowing that this line was one of the most important lifeblood of the ongoing war and wanted to prevent the shipment, the Greek Navy bombarded the district twice on June 9, 1921, but fell short of its goal.

İnebolu ve aynı zamanda İstiklal Yolu güzergâhını geçen ve konaklayan birçok düşünür, yazar, gazeteci, subay ya da siyasi karakter savaş yılları sonrasında oluşturdukları hatıratlarında İstiklal Yolu'nun en dramatik sahnelerini hep İnebolu-Kastamonu hattından vermişler; Kastamonu sonrasındaki güzergâhlarda olaylar ve düşüncelerden çok sadece yol konaklama noktalarının isimlerini vermekle yetinmişlerdir. Bu tanıklıklar içinde Fransız Gazeteci Ann Bridge, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, İstiklal Mahkemeleri Başkanı Mustafa Necati, Rauf Orbay, Enver Behnan Şapolyo, Nazım Hikmet, Nurettin Peker, İhsan Ozanoğlu, Malta Sürgünü subay ve fikir adamları ile ünlü işadama Vehbi Koç'un isimleri verilebilir. Bu tanıklıkların yanı sıra İstiklal Yolu'nda isimli ya da isimsiz olarak destanlaşan tüm isimlerin Kastamonu'dan çıktığı görülmektedir. İsimsiz anlamda milletin cephanesini ya da malını neredeyse evladından bile önemli gören ninelerimiz ve dedelerimiz gibi, isimli olarak da Cide'nin Halime Kaptanı, Kastamonu Merkez Halife Köyü'nden Gazi Halime Çavuş, İnebolulu Hamamcı Kadı Salih Reis ve Şehit Şerife Bacı gibi örnekler verilebilir.

Many thinkers, writers, journalists, officers or political characters who cross the route of İnebolu and also the Independence Road and stay on this route have always mentioned the İnebolu-Kastamonu line while describing the most dramatic scenes of the Independence Road in their memoirs they wrote after the war years. On the route after Kastamonu, they were contented with giving the names of the road accommodation points rather than the events and thoughts. Among these witnesses, the names of French Journalist Ann Bridge, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, President of Independence Courts Mustafa Necati, Rauf Orbay, Enver Behnan Sapolyo, Nazım Hikmet, Nurettin Peker, İhsan Ozanoğlu, the officers and intellectuals deported to Malta and the famous businessman Vehbi Koç can be given. In addition to these testimonies, it is seen that all the names that became epic on the Independence Road, with or without names, originated in Kastamonu. Like many of our unnamed grandmothers and grandfathers who consider the nation's arsenal or property more important than their own children, there are examples such as Halime Captain from Cide, Ghazi Halime Sergeant from Halife Village of Kastamonu Central district, Hamamcı Kadı Salih Reis from İnebolu and Martyr Sister Şerife who are remembered with their names.

İstiklal Yolu bir ulusu bağımsızlığa kavuşturmanın yanında yakın tarih içinde geniş bir coğrafyanın da yeniden şekillenmesini sağlamıştır. Tüm bu olanların arkasında muazzam bir koordinasyon, planlama ve inanç vardır. Özellikle inanç kısmıyla birlikte bu gerçeküstü gibi görünen süreci olduran ise Kastamonu'nun yiğit kahramanlarıydı. Bu kahramanların birçoğunun ismini bilemesek de o günü yansıtan tanıklıklarla onların cefakâr, kutsal ve destansı çabalarından haberdarız.

In addition to the independence of a nation, the Independence Road has also reshaped a wide geography in recent history. There was tremendous coordination, planning and belief behind all these activities. It was the valiant heroes of Kastamonu who made this surreal process, especially with belief, into reality. Although we do not know the names of many of these heroes, we are aware of their enduring, sacred and epic endeavors through the testimonies that reflect those days.

İstiklal Yolunu dediğimiz ve isimsiz kahramanların daha çok kağıt kollarıyla geçtikleri ikmal hattı genel olarak İnebolu'dan başlayıp Kastamonu üzerinden Ankara'ya buradan da cephelere kadar ulaşıyordu. Tali olarak ise hat şu güzergâhı takip ediyordu: İnebolu, Küre, Ecevit, Şeydiler, Devrekâni, Halkacılar, Şeker Köprü, Kastamonu, Beşdeğirmenler, Ilgaz Dibi, Ilgaz, Çomarın, Yenice Köy, Kazancı, İnköy, Gündoğdu, Çankırı, Çandır, Kızılıkaya, Kalecik ve Ankara. Yolun güvenlik ve konaklama noktaları ise İnebolu Sübyan Çavuşun Oteli, Merkez -Küre Ahmet Çavuşun Oteli, Ecevit Herif Kâmil, Üyük Hanı, Ödemiş Hanı, Seydiler Yumurtacı Hüseyin Ağa Hanı, Beşdeğirmenler, Ilgaz Dibi Otelleri, Ilgaz doruğunda Jandarma Karakolu, Çomarın, Yeniceköy, Kazancı Hanları, Kale Hanı, İnköy Hanları, Gündoğdu Jandarma Karakolu, Çankırı Hacı Kadir, Hafız Ağa Hanları, Hacıbey, Kalecik Yeni Han ve Ankara Taş Misafirhanesi idi.

The supply line, which we call the Independence Road and where the unnamed heroes passed mostly with ox-driven cart series, generally started from İnebolu and reached Ankara via Kastamonu and from there to the fronts. On the other hand, the secondary line was following the route below: İnebolu, Küre, Ecevit, Şeydiler, Devrekâni, Halkacılar, Şeker Köprü, Kastamonu, Beşdeğirmenler, Ilgaz Dibi, Ilgaz, Çomarın, Yenice Köy, Kazancı, İnköy, Gündoğdu, Çankırı, Çandır, Kızılıkaya, Kalecik and Ankara. Security and accommodation points of the road were İnebolu Hotel of Sübyan Çavuş, Central District - Küre Hotel of Ahmet Çavuş, Ecevit Herif Kamil, Üyük Inn, Ödemiş Inn, Seydiler Yumurtacı Hüseyin Ağa Inn, Beşdeğirmenler, Ilgaz Dibi Hotels, Gendarmerie Police Station at Ilgaz Peak, Çomarın, Yeniceköy, Kazancı Inns, Kale Inn, İnköy Inns, Gündoğdu Gendarmerie Station, Çankırı Hacı Kadir, Hafız Ağa Inns, Hacıbey, Kalecik Yeni Inn and Ankara Taş Guest House.

İşte bu hat ve noktalarda isimsiz kahramanlarca yaşanan ve yaşatılanlar ise istiklal umudunun ne kadar kutsal olduğu, nasıl bir inançla yürüdüğü göstermesi açısından yakın tarihin kutsal anekdotları olarak görülmelidir. Rauf Orbay, Kasım 1921'de gerçekleştirdiği Ankara yolculuğu sırasında yaptığı gözlemleri şu şekilde aktaracaktır: "İnebolu'dan Çankırı'ya kadar cephegerisindeki geri hizmetlerin yüzde 90'ını kadınlar tarafından erkekleri mahcup edecek derecede gayret ve fedakârlıkla yapılmakta olduğunu görmekteyiz. Bu fedakâr kadınların arkasında emzikte çocukları olan mübarek analar da vardır. Yavruları kucaklarında, kağnıları önlerinde, övendereleri ellerinde, Ankara'ya ve cepheye naklediyorlar. Allah bu millete yakında necat ve uzun müddet sulh ve saadet nasip edecektir. Bu millet hakkıyla istihkak kesbetmiştir..."

This line and the points on the line should be regarded as the holy anecdotes of the recent history in terms of showing how sacred the hope of independence of the unnamed heroes is and how it is carried out with belief by them. Rauf Orbay conveyed his observations during his trip to Ankara in November 1921 as follows: "We see that 90 percent of the services behind the front from İnebolu to Çankırı are carried out by women with effort and sacrifice in a way that embarrasses men. Among these self-sacrificing women, there are also blessed mothers with breast-feeding babies. Their babies on their laps, the ox-driven carts in front of them, and the cattle prods in their hands they are transporting arsenal to Ankara and to the front. God will grant this nation salvation, long-term peace and happiness soon. This nation will get it deservedly..."

Küre Dağları yeniden doğuşun simgesi baharların olduğu kadar, Türk Ulusunun yeniden doğuşunun simgesi olan destansı tarihi olayların da mekânı olmuştur.

Küre Mountains has been a place of epic historical events that symbolize the rebirth of the Turkish Nation as well as the spring, which is the symbol of rebirth.

Kastamonu İstiklal Mahkemesi Başkanı Mustafa Necati de bir kağın grubuna dair gözlemlerini şu şekilde aktarmıştır: "Kafileye yaklaştıkça bazen uzun bir sükûtu yırtan kadın sesi yahut bir çocuk feryadı yükseliyordu. Kafileye yaklaştık ve selamlaştık... Biz soğuktan yamçiler altında bile titrerken, tek yorganını da arabaya örten bir ninenin, çıplak ayaklarla karları çiğnediğini görünce, içimde takdirle karışık bir merhamet sızladı. Arkasına sardığı peştemalı, içinde ara sıra hıçkıran bir çocuğun üzerine bile örtmeden, yorganını niçin arabaya serdiğini sormak fikrini duydum: Üşümez misin sen nine? Bak çocuk donacak, yorgan örtsene... diye arabanın üstünü işaret ettim. Bu sözü garip bir tarzda karşıladı, sormaya değer bir şey addetmiyordu galiba... Benim cevap beklediğimi anlayınca mukaddes bir şeye teveccüh eder gibi kağıya doğru koştu, Kar serpiyor, millet malıdır, nem kapmasın evladım dedi. Ve yorganın uçlarını iyice serdi. O zaman anladım ki, cephaneleri ıslatmamak için bu fedakârlığı yapıyor; o vakit deminki merhametten utandım bile... Aman yarabbim. Fedakârlığını bildirmek bile istemiyor. Bu alicenaplık karşısında secde etmeyen ruh ve aşk olur mu?"

Also, Kastamonu Independence Court President Mustafa Necati conveyed his observations about an ox-driven cart group as follows: "As we approached the convoy, sometimes the voice of a woman or a child's cry loomed, breaking a long silence. We approached the convoy and greeted... While we were shivering even under the woollen coats because of the cold, I saw a grandmother, who had covered her only quilt in the cart, trampling the snow with bare feet; a compassion mixed with appreciation ached in me. I wanted to ask why she laid her quilt on the cart instead of covering it over her child who occasionally sobbed in the loincloth that she wrapped around her back: Grandma, are not you cold? I pointed to the top of the car, saying, "Look, your child will freeze, cover the quilt." She greeted this phrase in a strange way; I guess it was not worth asking... When she realized that I was waiting for an answer, she rushed towards the ox-driven cart like she was turning towards something holy, "It is sprinkling snow, and it is the property of the nation, let it not get moisture, my son.", she said. And she spread the ends of the quilt well. Then I realized that she is making this sacrifice in order not to get the ammunition wet; then I was even embarrassed of my previous compassion... Oh my God! She doesn't even want to declare her sacrifice. Can there be a soul and love that does not prostrate in the presence of this magnanimity?"

Bu duruma benzer bir örneği de Enver Behnan Şapolyo da kumandanı olduğu kafilenden şu şekilde aktarmıştır: "...Tam o sırada atlarıyla yolculuk eden iki milletvekili Kezban Kadın'ın kağnısı yanında durdu. Kezban Kadın ve bebeği soğuktan üşümüşler ve mosmor kesilmişler ama kağnı üzerindeki serili yorganı üzerlerine almamışlardı. Daha sonradan Tarım Bakanı olacak olan Sabri Bey, Kezban Kadına: İkiniz de pek üşümüşsünüz, bu yorganı al da bebeğini de kendini de muhafaza et dedi. Kezban Kadın da yorganı kaldırdı ve altındaki üç sandık cephaneyi göstererek; Bu cephanelerin üstüne yağmur yağan, su alırsa bozulur, fakat çocuğum soğuktan ölürse ben bir tane daha doğururum diyerek bir kahramanlık menkıbesi yaratmıştı."

Enver Behnan Şapolyo, who was the commander of his convoy, reported a similar example to this situation as follows: "...Just then, the two horses stopped beside one of the ox-driven carts. These horsemen were members of parliament and stand next to the ox-driven cart of Kezban Lady. Kezban Lady and her baby were cold and turned red in their faces, but they did not take the quilt on the ox-driven cart. Sabri Bey, who will later become the Minister of Agriculture, told Kezban Lady: "You both are very cold, take this quilt and protect your baby and yourself." Kezban Lady lifted the quilt and pointed the three chests of ammunition beneath it; and created a heroic legend by saying: "If it rains on this ammunition and gets wet, it will break down, but if my child dies from the cold I will give birth to another."

Çoğunluğu kadın olan işte bu isimsiz Kastamonular, muazzam bir koordinasyon planını hayata geçiren gerçek kahramanlar olarak yaşamımızın içinde, bugün hala yürünebilen İstiklal Yolu'nda ayak ve ter izleri ile durmaktadırlar. Bu halkın yarattığı kayıkla başlayıp kağnıyla devam eden mucizesi, TBMM'nin 1924 tarihinde İnebolu Mavnacılar Loncası aracılığıyla verdiği "Beyaz Şeritli İstiklal Madalyası" ile ödüllendirilmiştir. Bu nişan İstiklal Yolu'nun karasal olduğu kadar deniz yollu da bir lojistik hattı olduğu ve sevkiyatın başarısındaki İnebolulu Denizcilerin önemini ortaya koymasından önemlidir. 1925 yılına gelindiğinde ise Mustafa Kemal Atatürk 24-31 Ağustos tarihleri arasında Kastamonu gezisini gerçekleştirmiş ve özellikle de Şapka ve Kıyafet İnkılabını İnebolu'da başlatmış ve bu şekilde de Kastamonu'nun Milli Mücadele Dönemindeki tüm yararlılıklarını taltif ederek Kastamonu'nun tarihe bir Devrim kenti olarak geçmesini sağlamıştır.

This nameless people of Kastamonu, most of whom are women, take part in our lives as real heroes who have implemented a great coordination plan, and they stand with their footprints and great effort on the Independence Road, which can still be walked today. Starting with boat and continuing with ox-driven cart, the miracle created by this people was rewarded with the "White Striped Independence Medal" given by the Turkish Grand National Assembly through the İnebolu Bargemen Guild in 1924. This medal is important in terms of demonstrating that the Independence Road is a logistics line that includes the sea route as well as land and the importance of the seamen of İnebolu in the success of the shipment. When it came to 1925, Mustafa Kemal Atatürk made his Kastamonu trip between 24-31 August and started the Hat and Dress Revolution in İnebolu, thereby rewarding all the usefulness of Kastamonu during the War of Independence and made Kastamonu go down in history as a city of revolution.

Günümüzde İstiklal Yolu

Çok önemli tarihsel bir misyona sahip ve yakın tarihin dönüm noktalarının yaşandığı İstiklal Yolu güzergâhı bu özelliklerine ek olarak dört mevsim doğası ile de günümüzde muhteşem bir trekking rotası ve turizm destinasyonudur. Güzergâh her ne kadar Kastamonu, Çankırı ve Ankara illerini kapsasa da tarihte olduğu gibi turizm ve sportif faaliyetler için en canlı alanlar İnebolu-Kastamonu arasındaki 95 km'lik bölümdür.

İstiklal Yolu'nun tarihsel konsepti üzerine yakın tarihin önemini korumak ama bunu yaparken de turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi için Kastamonu Valiliği 2006 yılında çalışmalar başlamıştır. İki yıllık çalışmalar sonunda 2008 yılında İnebolu'dan başlayarak Kastamonu-Çankırı sınırına kadar olan güzergâh uluslararası standartlara sahip trekking parkuru olarak rotalandırılmıştır.

Güzergâhın bir gezi ve trekking parkuru olması yanında 2006'dan başlayarak günümüze kadar İnebolu Türk Ocağı Binasının restorasyonu ve müze haline dönüştürülmesi, İnebolu Kent Müzesi'nin açılması, İnebolu'da tarihsel yapı ve sivil mimarlık öğelerinin restorasyonu, Küre Ersizlerdere Mevkinin turizm alanı ilanı, bölgede kamp alanlarının oluşturulması, Küre Ecevit Hanının yeniden rekonstrükte edilmesi ve işlev verilmesi, Seydiler İlçesinde Şehit Şerife Bacı Kültür Evinin ve Şehitler Anıtının yapılması, Kastamonu Merkezde Arkeoloji Müzesinin restorasyonu, Mimar Vedat Tek Kültür Merkezi düzenlenmesi ve Türkiye'nin bir ilki olan Şapka Müzesi'nin açılması, Cumhuriyet Alanı, Kışla Parkı Atatürk Şehitler Anıtı ile Olukbaşı Şehitler Anıtının düzenlenmesi ile yol boyunca çeşitli sanatçı, tarihsel şahsiyete ait heykel ve anıtların dikilmesi gibi düzenlemelere imza atılmıştır

Bu çalışmalara ek olarak güzergâhın bu kısmı hakkında bilimsel, popüler tarih ve rehber niteliğinde yayınlar Valilik Kent Müzesince ortaya konmuş ve Valilik Yayını olarak yayımlanmıştır. İstiklal Yolu'nun bu kısmı 2010 yılında Tarihsel Sit olarak tescillenirken 1 Kasım 2018 tarihinde yolun tamamı Milli Park Statüsüne alınmıştır.

İstiklal Yolu'nun bir turizm destinasyonu ve trekking rotası olarak kullanımı bireysel ya da küçük grupların aktiviteleri ile olurken, Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü her yıl düzenlediği etkinliklerle büyük katılımlı yürüyüşler yapmasına olanak sağlamıştır. Etkinliğin kurumsallaştırılması ve bütünleştirilmesine yönelik olarak Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZA) tarafından yürütülen Şehir Tanıtımı ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı kapsamında Kastamonu ve Çankırı İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin ortak olduğu bir proje bulunmaktadır.

The Independence Road Today

The route of Independence Road, which has a very important historical mission and where the milestones of recent history were experienced, is a magnificent trekking route and tourism destination in all four seasons of the year. Although the route covers the provinces of Kastamonu, Çankırı and Ankara, the liveliest areas for tourism and sports activities are the 95 km section between İnebolu and Kastamonu as in history.

Kastamonu Governorship started to work in 2006 in order to emphasize the importance of recent history based on the historical concept of the Independence Road but to ensure the development of tourism activities on the other hand. As a result of two years of work, the route starting from İnebolu to Kastamonu-Çankırı border was routed as a trekking track with international standards in 2008.

In addition to making the route a travel and trekking track, from 2006 until today various arrangements have been performed such as the restoration of the İnebolu Turkish Hearth Building and transforming it into a museum, the opening of the İnebolu City Museum, the restoration of historical buildings and civil architecture elements in İnebolu, the declaration of the Küre Ersizlerdere Area as a tourism area, the creation of campgrounds in the area, restoration of Küre Ecevit Inn and functionalizing it, construction of Martyr Sister Şerife Culture House and Martyrs Monument in Seydiler district, restoration of the Archaeological Museum in the Central district of Kastamonu, arranging the architect Vedat Tek Cultural Center, opening the first hat museum in Turkey, landscaping of Republic Square, Barracks Park Atatürk Martyrs Monument and the Olukbaşı Martyrs Monument, and erection of statues and monuments of various artists and historical figures along the way.

In addition to these studies, publications in scientific, popular history and guiding fields were prepared by the Governorship City Museum about this part of the route and published as Governorship Publication. This part of the Independence Road was registered as a Historical Site in 2010 and the entire road was taken into National Park Status on November 1, 2018.

While the use of the Independence Road as a tourism destination and trekking route is possible with the activities of individual or small groups, Kastamonu Provincial Directorate of Culture and Tourism has enabled large groups to march with wide participation by means of the activities it organizes every year. There is a project jointly carried out by Kastamonu and Çankırı Provincial Directorates of Culture and Tourism within the scope of the City Promotion and Branding Result-Oriented Program carried out by KUZKA (the North Anatolian Development Agency) for the institutionalization and integration of the event.

TURİZM

TOURISM

Bartın ve Kastamonu illerinin ortak değeri olan Küre Dağları Milli Parkı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda ülke genelinde faaliyet gösteren 26 Kalkınma Ajansından ikisinin -Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA)- görev alanlarında yer alıyor. Bu bağlamda, **BAKKA Genel Sekreteri Dr. Lütfi Altunsu** ve **KUZKA Genel Sekreteri Dr. Serkan GENÇ** ile keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

*Küre Mountains National Park, which is the common value of Bartın and Kastamonu provinces, is within the scope of the duties of two of the 26 Development Agencies - the West Black Sea Development Agency (BAKKA) and the North Anatolian Development Agency (KUZKA) - operating throughout the country under the coordination of the Ministry of Industry and Technology Development Agencies General Directorate. In this context, we had a pleasant conversation with **BAKKA Secretary General Dr. Lütfi Altunsu** and **KUZKA Secretary General Dr. Serkan GENÇ**.*

Keşfetmeye
hazır mısın

Are you ready to
discover

Röportaj

Interview

KUZKA Genel Sekreteri Dr. Serkan GENÇ
BAKKA Genel Sekreteri Dr. Lutfi ALTUNSU

Sayın GENÇ, son yıllarda her iki ajansın da turizm odaklı çalışmalara ağırlık verdiğini görüyoruz. Turizmde ajansların bu bölge için temel hedefi hususunda neler söylemek istersiniz?

Dr. Serkan GENÇ: Kalkınma Ajansları kuruluş amaçlarına uygun olarak bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik çalışmalarına ülkemizin her köşesinde yoğun bir şekilde devam ediyor. Artık her ajans kendi bölgesindeki öncelikli sektörlerini tespit etmiş durumda ve özellikle Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüzün yakın geçmişte uygulamaya koyduğu Sonuç Odaklı Program yaklaşımı ile kısıtlı kaynakları en etkin kullanarak bölgelerinde yarattıkları katma değeri azami düzeye çıkarma gayreti içindeler. Bu minvalde, bizler de Batı Karadeniz Bölgesi'nde ortak bir coğrafyayı paylaşan iki ajans olarak bölgelerimizde önceliklendirdiğimiz sektörlere uygulamaya koyduğumuz Sonuç Odaklı Programlar aracılığı ile müdahale etmeye çalışıyoruz. Turizm sektörü de, bölgelerimizin kaynak değerleri, yetenekleri ve sahip oldukları potansiyel göz önüne alındığında sizin de belirttiğiniz gibi son yıllarda yoğun olarak çalıştığımız alanların başında geliyor.

Dear Secretary General, we see that both development agencies have focused on tourism-oriented activities in recent years. What would you like to say about the main target of the development agencies for this region regarding tourism?

Dr. Serkan GENÇ: *Development Agencies continue to work intensively in every corner of our country to reduce interregional development disparities in line with their founding objectives. Now, each agency has identified its priority sectors in its region and in line with the Result-Oriented Program approach put into practice by our General Directorate of Development Agencies recently, each agency is in an effort to maximize the added value they create in their regions by using limited resources most effectively. In this respect, as two agencies that share a common geography in the Western Black Sea Region, we are trying to intervene in the sectors we prioritize in our regions through the Results-Oriented Programs we have implemented. Considering the resource values, capabilities and potential of our regions, the tourism sector is one of the areas we have been working intensively in recent years, as you have mentioned.*

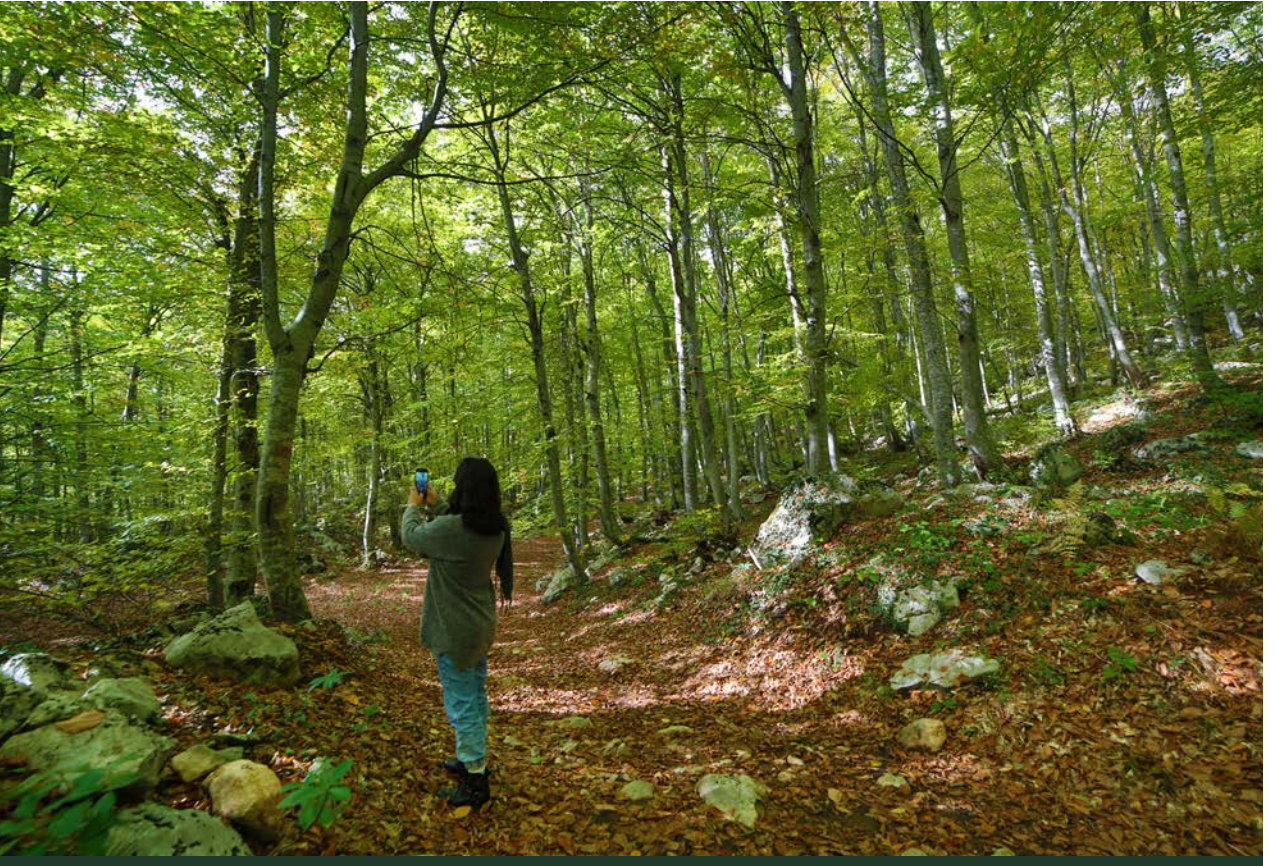

Ajans olarak 2015 yılında uygulamaya koyduğumuz Bütünleşik Turizm Projesi ile müdahale etmeye başladığımız, izleyen yıllarda Kastamonu ve Sinop İl Turizm Eylem Planları ile yoğun olarak kaynak harcadığımız turizm sektörüne, 2021 yılından itibaren destinasyon yönetimi yaklaşımını temel alarak bölgemizde yürüttüğümüz Şehir Tanıtımı ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı aracılığı ile her yönüyle müdahale etmeye devam ediyoruz. Yine BAKKA tarafında turizm alanındaki çalışmalar bizdeki ile çok benzer şekilde yürüyor. Yoğun iş birliğimiz, birçok ortak çalışma yürütmemiz dolayısı ile yakın olarak biliyoruz ki BAKKA da TR81 Bölgesinde oldukça planlı ve sistematik bir şekilde turizm sektörünün gelişmesine yönelik birçok çalışma yürütüyor. O tarafta da Doğa ve Kültür Turizminin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında, ana gündem konularından biri turizm olacaktır. Her iki bölge için de ajanslarımızı, sahip olduğumuz kurumsal kapasite ve finansal araçlar ile büyük turizm eko-sisteminin kilit paydaşlarından biri olarak konumlandığımızı söyleyebiliriz. Sonuç Odaklı Programlar ile farklı bileşenler üzerinden müdahale edilen sektöre derinlemesine etki etmek oldukça mümkün. Özellikle turistik hareketlerin idari sınırlardan bağımsız olarak rotasal şekilde gerçekleştiği de dikkate alındığında bölge ayrımı gözetmeksizin, ortak amaçlar doğrultusunda birlikte çalışarak ve bölgeyi bir bütün olarak konumlandırarak gelişme göstermeyi amaçlıyoruz.

We have been continuing to intervene in the tourism sector, which our agency started to intervene with the Integrated Tourism Project implemented in 2015, and which it allocated extensively with the Kastamonu and Sinop Province Tourism Action Plans in the following years. As of 2021, we have been proceeding to intervene in all aspects through the City Promotion and Branding Result-Oriented Program that we have been carrying out in our region based on the destination management approach. On the BAKKA side, works in the field of tourism continue to proceed in a very similar way to ours. Due to our intensive cooperation and many joint activities, we closely know that BAKKA also carries out many work aimed at the development of the tourism sector in the TR81 Region in a very planned and systematic manner. On their side, within the scope of the Strengthening and Developing Nature and Cultural Tourism Results-Oriented Program, tourism will be on the agenda for the next 3 years. We may say that we position our agencies as one of the key stakeholders of the large tourism ecosystem, thanks to the institutional capacity and financial tools we have for both regions. It is quite possible to have a profound effect on the intervened sector through different components through Result-Oriented Programs. Considering that touristic movements take place on a route-based basis regardless of administrative boundaries, we aim to develop by working together for common purposes and positioning the region as a whole.

Destinasyon yönetimi yaklaşımını temel olarak, turizm ekosisteminde altyapının geliştirilmesinden, bölge destinasyonlarında sunulan hizmet kalitesinin artırılmasına, destinasyonların tek elden entegre bir şekilde tanıtılmasından, yeni destinasyonlar oluşturulmasına kadar adım adım çalışıyoruz. Özellikle 2020 yılında pandemi koşullarına bağlı kısıtlara rağmen, bir süredir çalışmaları kurgulanan farklı alanlarda iş birliklerine giderek, ortak projeler yürüttük. Bu kapsamda; Kamp ve Karavan Turizmi, Bisiklet Turizmi, Küre Dağları Milli Parkı odaklı çalışmalar başta olmak üzere birçok temada ulusal iş birliği ortaklarını da süreçlere dâhil ederek çalıştık.

Based on the destination management approach, we work step by step in a wide spectrum ranging from developing the infrastructure in the tourism ecosystem to increasing the service quality offered in regional destinations, from promoting the destinations in an integrated manner to creating new destinations. In particular, despite the constraints due to pandemic conditions in 2020, we have been cooperating in different fields for a while, and carried out joint projects. In this context, we have worked by including national cooperation partners in many themes, especially on Camp and Caravan Tourism, Bicycle Tourism and Küre Mountains National Park-oriented works.

Söz konusu çalışmaları gelecek yıllarda da sonuç odaklı programlarımız kapsamında devam ettirmeye, hatta somut çıktılara bağlamak üzere ortak destek mekanizmaları oluşturmaya özel önem vereceğiz. Şunu da açık yüreklilikle belirtmekte fayda görüyorum; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Kalkınma Ajansları olarak turizm eko-sistemini düzenleyen koordinasyon rolünü almamız sürekli olarak mümkün görünmüyor, esasında anlamlı da olmaz. Bir şekilde belirli bir süre odaklandığımız sektörlerde beklenen gelişmeyi sağlayıp, fitili ateşleyebilirsek belirli bir dönemin akabinde ki, sonuç odaklı programların ortalama 3'er yıllık perspektif ile oluşturulduğu dikkate alındığında yaklaşık bu sürelerde- ulaşmayı istediğimiz hedeflere ulaşıp profesyonel destinasyon yönetim örgütlerine doğru bir planlamaya artık dönmemiz gerekiyor.

We will pay special attention to continuing these works within the scope of our results-oriented programs in the coming years and even establishing common support mechanisms based on concrete outputs. Frankly, I would like to point out that, as the Development Agencies operating under the Ministry of Industry and Technology, it does not seem possible for us to undertake the coordinator role that regulates the tourism ecosystem continuously, and in fact this would not be meaningful. If we can achieve the expected development in the sectors we focus on for a certain period and somehow fire the fuse, we need to return to a planning that directs the work to professional destination management organizations by reaching the goals we want to achieve at the end of a certain period, considering that result-oriented programs are created with an average of 3-year perspective, this period will be approximately three years.

KUZKA, uygulamaya koyduğu Şehir Tanıtımı ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı (TANITIM SOP) ile TR82 Bölgesi illerinin (Kastamonu, Çankırı ve Sinop) kent cazibesinin ve marka değerinin artırılmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Söz konusu hedeflere ulaşma yolunda şu özel amaçlar belirlenmiştir:

- Kent tanınırlığının ve bilinirliğinin artırılması
- Kentsel donatı elemanlarının iyileştirilmesi
- Temel kamu yatırımlarının yapılması
- Kentlilerin kent dışından gelenlere yönelik davranışlarına norm getirilmesi
- Sosyal ve kültürel etkinliklerin artırılması
- Kentin ekonomik ve sosyal potansiyelinin artırılması

By means of the City Promotion and Branding Result Oriented Program (PROMOTION ROP) it has put into practice, KUZKA aims to contribute to the increase of the attractiveness and brand value for the provinces in the KUZKA TR82 Region (Kastamonu, Çankırı and Sinop). The following specific objectives have been set for achieving these goals:

- Enhancing the city recognition and awareness
- Improving urban reinforcement elements
- Making basic public investments
- Setting norms for behavior of urban dwellers towards people coming from outside the city
- Increasing social and cultural activities
- Strengthening the economic and social potential of the city

Sayın ALTUNSU, Genel Sekreterimizin vurguladığı BAKKA ve KUZKA tarafından başlatılan ve bölgeler arası entegrasyonu önceleyen çalışmalar ajansların bölgesel kalkınma kavramıyla çelişiyor mu?

Dr. Lutfi Altunsu: Bildiğiniz üzere Kalkınma Ajansları bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve bölgesel kalkınmanın sağlanması amacıyla çalışmalar yürüten kamu tüzel kişiliğe haiz kuruluşlardır. Kalkınma Ajanslarını sınırları belirlenmiş coğrafi bir bölgenin sosyo-ekonomik koşullarını geliştirmek ve bölgeyi kalkındırmak amacıyla kurulan teşkilatlar şeklinde tanımlayabiliriz.

BAKKA ve KUZKA olarak ortak yürüttüğümüz çalışmalar Küre Dağları ve yakın çevresini içine alan bir bölgeyi kapsamaktadır. Küre Dağları, Bartın ve Kastamonu il sınırları içinde yer alan, Milli Park ve tampon bölgesi ile toplam 172 bin hektar büyüklüğe sahip olan ve %52 si Bartın'da, %48'i Kastamonu'da kalan bir bölgedir. Kültürel ve folklorik özellikleri, büyüleyici doğal peyzaj, biyolojik çeşitlilik, eşsiz bir manzara bütünlüğü ve zengin yaban hayatı gibi görülmeye değer önemli öğelere sahiptir.

Mr. ALTUNSU, as emphasized by our Secretary General, does not the works initiated by BAKKA and KUZKA and prioritizing interregional integration contradict the regional development goals of the agencies?

Dr. Lutfi Altunsu: As you know, Development Agencies are public legal entities that work to reduce intra-regional and inter-regional development disparities and to ensure regional development. We may define Development Agencies as institutions established to improve the socio-economic conditions of a geographic region with defined borders and to develop the region.

The works we jointly carry out as BAKKA and KUZKA cover a region that includes the Küre Mountains and its immediate surroundings. Küre Mountains is a region located within the provincial borders of Bartın and Kastamonu, which has a total area of 172 thousand hectares with the National Park and buffer zone, 52% of which is within the provincial borders of Bartın and 48% of Kastamonu. It has important elements worth seeing such as cultural and folkloric features, fascinating natural landscape, biodiversity, unique landscape integrity and rich wildlife.

Bu nedenle KUZKA ve BAKKA bölgesinde bu eşsiz unsuru turizme kazandırmak için bölgeler arası iş birliği ve entegrasyon çok önemlidir. Diğer bölgelerle birlikte yapılan ortak çalışmalar ilk bakışta bölgesel kalkınma olgusu ile çatışmış gibi görünse de, özellikle turizm alanında bölgeler arası entegrasyon ve rotalama çalışmaları destinasyon oluşturabilmek adına oldukça önemlidir. Bu nedenle her iki bölgenin ortak değeri olan Küre Dağlarının kaynak ve olanaklarını tespit etmek ve turizm potansiyelini ortaya koymak bu alanın sürdürülebilir kalkınmasına ve markalaşma sürecine hizmet etmektedir. Markalaşmanın ise ancak iş birliği ve ortaklık modelleriyle etkin bir biçimde ortaya çıkabileceği yadsınamaz bir gerçekliktir.

Her iki ajansımız da bu doğrultuda birkaç yıldır iş birliği fırsatlarını değerlendirerek ortak projelerin üzerinde çalışıyorlardı. Bu çalışmalar doğrultusunda da Küre Dağları odağında Kuzka Genel Sekreteri Serkan Bey'in de vurguladığı üzere kamp ve karavan turizmi ile bisiklet turizmi kapsamında sahada ortak tespit çalışmaları yürüterek, ayrıca alanın markalaşması için parçası olunabilecek UNESCO Küresel Jeopark Ağı, Biyosfer Rezerv Alanı gibi uluslararası statülerin araştırılması çalışmalarını gerçekleştiriyoruz.. Bununla birlikte, bölgede ortak tanıtım çalışmaları ile doğa ve spor turizmi teması ile ortak destek programı yürütülmesi gibi konularda da iş birliği yapılmasına karar vermiş bulunuyoruz.

For this reason, interregional cooperation and integration is of great importance in order to bring this unique element in KUZKA and BAKKA region to tourism. Although joint works with other regions seem to conflict with the regional development phenomenon at first glance, interregional integration and routing studies, particularly in the field of tourism, are very important in order to create a destination. Therefore, determining the resources and opportunities of Küre Mountains, which are the common values of both regions, and revealing the tourism potential serves the sustainable development and branding process of this area. It is an undeniable fact that branding can only occur effectively with cooperation and partnership models.

In this direction, both of our agencies have been working on joint projects for several years, taking advantage of cooperation opportunities. In line with these studies, as emphasized by KUZKA Secretary General Serkan Genç, we carry out joint determination studies in the field within the scope of bicycle tourism and camping and caravan tourism by focusing on the Küre Mountains, as well as researching international statuses such as the UNESCO Global Geopark Network and Biosphere Reserve Area, of which we can be a part for branding of the region. In addition, we have decided to collaborate on issues such as conducting joint promotional activities in the region, conducting a joint support program where nature and sports tourism intersect.

Küre Dağlarındaki ve yakın çevresindeki turistik destinasyonların geliştirilebilmesi için ortak projelerin üretilmesi gerekmektedir. BAKKA ve KUZKA da bu projelerin yürütülmesinde gereken sorumluluğu almaktadır. Burada önemli olan idari sınırlardan ziyade destinasyon kavramına odaklanmak ve turizm hareketliliğine imkan sağlayacak gerekli iş birliği ve koordinasyonu sağlamaktır. Destinasyon olgusunda sınırlardan ziyade rota başlangıç ve varış unsurları önemlidir. Bizler; her iki bölgenin kaynak değerlerinin rekabet unsuru değil artı değer yarattığı bilinciyle destinasyon çekiciliğini ve bölgeye gelen turist sayısını artırmak için iyi bir yönetim ve pazarlama modeli oluşturulması adına ortak çalışmalar yürütüyoruz. Bu da her iki bölge için ortak bir kazanım yaratıyor.

Joint projects need to be devised in order to develop touristic destinations in Küre Mountains and its immediate surroundings. BAKKA and KUZKA take the necessary responsibility in the execution of these projects. The important point here is to focus on the concept of destination rather than administrative boundaries and to establish the necessary cooperation and coordination that will enable tourism mobility. In the destination phenomenon, route starting and arrival factors are important rather than borders. With the awareness that the resource values of both regions are not competitive but an added value, we are working together to create a good management and marketing model to increase the attraction of the destination and the number of tourists coming to the region. This approach creates a common gain for both regions.

BAKKA, Doğa ve Kültür Turizminin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programıyla (TURİZM SOP) TR81 Batı Karadeniz Bölgesinde doğa ve kültür turizminin geliştirilmesiyle cazibesinin artırılması ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlanmasını amaçlamaktadır.

BAKKA bölgenin rekabet gücü yüksek sektörlerinden biri olan turizm alanında geliştirilen TURİZM SOP'un bölgede sürdürülebilir etki oluşturması için aşamalı olarak 3 temel hedef belirlenmiştir.

- **Bölgedeki Paydaşları Birleştiren Bir Turizm Vizyonu Oluşturulması**
- **Sosyal, Ekonomik ve Çevresel Açından Sürdürülebilir Turizm Modeli Geliştirilmesi;**
- **Doğal ve Kültürel Miras Çekim Alanlarında Yönetim Sorunlarına Çözüm Sunulması**

BAKKA aims to develop nature and cultural tourism in the Western Black Sea Region, increase its attractiveness and contribute to regional development through the Strengthening and Developing Nature and Culture Tourism Result Oriented Program (TOURISM ROP).

Developed in the field of tourism, which is one of the highly competitive sectors of the region, BAKKA has gradually determined 3 basic targets in order to create a sustainable effect in the region.

- **Creating a Tourism Vision that Integrates Stakeholders in the Region**
- **Developing a Socially, Economically and Environmentally Sustainable Tourism Model;**
- **Providing Solution to Management Problems in Natural and Cultural Heritage Areas.**

Sayın GENÇ, Genel Sekreterimiz turistik hareketlerin idari sınırlardan bağımsız olduğu vurgusunu yaptı. Küre Dağları her iki bölge sınırlarında yer alan ortak bir değer. Bu noktada Küre Dağları Milli Parkı Batı Karadeniz Destinasyonu için ne anlama geliyor?

Dr. Serkan GENÇ: Küre Dağları Milli Parkı'nın bölgelerimiz içinde bulunması her iki ajans ve bölge için önemli bir fırsat. KDMP zengin ekosistem varlığı, bozulmamış doğası, sosyal yapısı, tarihi ve kültürel geçmişiyle ulusal nitelikteki değerinin yanında uluslararası düzeyde de önem taşımaktadır. Küre Dağları Milli Parkı ve tampon bölgesi günümüzde tehlike altındaki "Karadeniz Nemli Karstik Orman" ekosistemlerinin en iyi yabanıl örneklerine sahiptir ve Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) tarafından 1999 yılında belirlenen Avrupa'daki korunması gereken "100 Orman Sıcak Noktası" arasına Türkiye'den alınan 9 korunan alan arasına girmiştir. Bununla beraber Türkiye'nin 311 Önemli Doğa Alanı'ndan birisi olup, WWF tarafından Türkiye'de 122 Önemli Bitki Alanı'ndan biri olarak belirlenmiştir. Ayrıca Dünya Doğayı Koruma Vakfı'na göre doğa koruma açısından küresel düzeyde öncelikli 200 ekolojik bölgeden biri olan "Kuzey Anadolu ve Kafkasya Ilıman Kuşak Ormanları" içinde yer almaktadır. Milli Park aynı zamanda, Avrupa'daki vahşi hayatı, doğayı, kıtanın bozulmamış alanlarını korumak için çalışan PAN Parks sertifikasyon sistemine Türkiye'den ilk ve tek dâhil olan milli parktır.

Dear Mr. Genç, our Secretary General emphasized that tourist movements are independent of administrative borders. Küre Mountains is a common value within the borders of both regions. At this point, what does Küre Mountains National Park mean for the Western Black Sea Destination?

Dr. Serkan GENÇ: *The presence of Küre Mountains National Park within the borders of our regions is an important opportunity for both agencies and the region. With its rich ecosystem, unspoiled nature, social structure, historical and cultural background, Küre Mountains National Park is of international importance besides its national value. Küre Mountains National Park and its buffer zone have the best wild examples of the "Black Sea Moist Karstic Forest" ecosystems that are currently under threat. Together with 9 protected areas selected from Turkey, it is among the "100 Forest Hotspots" that should be protected in Europe, which was determined by the World Wide Fund for Nature (WWF) in 1999. However, in addition to being one of Turkey's 311 Important Natural Areas, it has been selected as one of the 122 Important Plant Areas in Turkey by WWF. In addition, according to the World Wide Fund for Nature, it is located in the "North Anatolian and Caucasus Temperate Zone Forests", which is among the 200 priority ecological regions at global level in terms of nature protection. The National Park is also the first and only national park from Turkey to be included in the PAN Parks certification system, which works to protect wildlife, nature and the intact areas of the continent throughout Europe.*

Küre Dağları Milli Parkı kanyonlar ve mağaralar açısından Türkiye'nin en zengin noktalarından biri olarak kabul edilmektedir. Küre Dağları'nın olduğu bölge Toros Dağları'ndan sonra Türkiye'nin en önemli ikinci karstik alanı olarak görülmektedir. Milli park çevresinde 8 ilçeye bağlı olmak üzere 123 köy bulunmaktadır. Köylerin kültürel geçmişlerinin zengin olması bölgenin folklorik açıdan turizm potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

Küre Mountains National Park is considered as one of Turkey's richest places in terms of canyons and caves. The region where Küre Mountains is located is considered as the second most important carstic area in Turkey after the Taurus Mountains. There are 123 villages of 8 districts around the national park. The rich cultural background of the villages shows that the region has a folkloric tourism potential as well.

Küre Dağları Milli Parkı Batı Karadeniz Destinasyonu açısından; barındırdığı kırsal ve sivil mimari örnekleri, özellikle mevsim geçişlerindeki görsel güzelliği, kültürel değerleri, mağaraların, şelalelerin, kanyonların, eşsiz fauna ve flora türlerinin görülebileceği etkileyici rotalara sahip olması, bölgenin ve yakın çevresinin turizm kaynakları açısından zengin oluşu, kırsal kalkınmaya destek olabilecek doğa turizmine elverişli pek çok değeri bünyesinde barındırması sebebiyle son derece önemli ve öncelikli bir yere sahiptir. Koruma kullanma dengesini gözeterek ekoturizm, yerel kapasite geliştirme, eğitim, bilinçlendirme ve tanıtım gibi konulara öncelik vererek başta fırsat olarak tanımladığım bu zengin habitatı ve destinasyonu bölge turizmi için bir önemli bir unsur haline getirmek ve bölgelerin turizm çeşitliliğini sağlamak hepimizin görevidir. Bu bağlamda Küre Dağları Milli Parkı Batı Karadeniz turizm destinasyonu için oldukça büyük bir öneme sahiptir.

In terms of Western Black Sea Destination, Küre Mountains National Park has an extremely important and priority place as it contains many values that are suitable for nature tourism such as rural and civil architectural examples, especially its visual beauty during seasonal passages, cultural values, impressive routes where caves, waterfalls, canyons, unique fauna and flora can be seen, the richness of the region and its immediate surroundings in terms of tourism resources and support for rural development. It is the duty of all of us to make this rich habitat and destination, which I define as an opportunity at the beginning of my words, an important element for regional tourism and to ensure the tourism diversity of the regions by giving priority to issues such as ecological tourism, local capacity building, education, awareness and promotion by paying regard to the balance of protection and use. In this context, Küre Mountains National Park is of great importance for the Western Black Sea tourism destination.

BAKKA ve **KUZKA** bugüne kadar kamp ve karavan turizminin geliştirilmesi, pilot bisiklet rotaları oluşturulması ve ortak tanıtım çalışmalarıyla Küre Dağları Milli Parkı'nın turizme entegrasyonu için önemli işbirlikleri gerçekleştirmiştir.

*So far, **BAKKA** and **KUZKA** have realized important collaborations for the development of camping and caravan tourism, the creation of pilot bicycle routes and the integration of the Küre Mountains National Park into tourism.*

Sayın ALTUNSU, biraz da en önemli güncel sorunumuza dönelim. COVID-19 pandemi sürecinin etkilediği sektörlerin başında turizm sektörü geliyor. Bununla birlikte doğa temelli turizm türlerine yönelik talepte yeni normalleşme döneminde ciddi bir artış da bekleniyor. Sahip olduğu değerleri ile Küre Dağları Milli Parkı ve çevre destinasyonları bu noktada nasıl bir rol oynayabilir?

Dr. Lutfi Altunsu: Kuşkusuz tüm dünyayı saran Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerin başında turizm sektörü geliyor. Zaten istatistiklere, turizm gelirlerine bakıldığında bu olumsuz etkiyi hissetmemek mümkün değil. Özellikle görece daha az olgun varış noktalarına sahip ya da dönemsel turist hareketliliklerinin gözlemlendiği bölgelerimizde yaz sezonunun pandemiye bağlı olarak istenen düzeyde geçmemesi sektörün kırılgan yapısı da dikkate alındığında oldukça olumsuz sonuçları beraberinde getirdi. Sektördeki kayıpların, çok daha yüksek turizm hareketlerinin olduğu varış noktalarında da ciddi sorunlar getirdiğini de vurgulayalım.

Bununla beraber, krizlerin zaman zaman çeşitli fırsatlar da doğurabildiğinin bilincindeyiz. Pandemi sürecinde önemi katlanarak artan ve yeni normalleşme döneminde seyahat tercihlerine yansımaları beklenen doğa temelli özel ilgi turizmi türlerinde bölgelerimizin ciddi potansiyele sahip olduğunu biliyoruz. Dolayısı ile bu dönemde yapacağımız düzenlemeler, hazırlıklar ile bölgelerimizin pandemi sonrasında ciddi fırsatlar elde edebileceğini öngörüyoruz. Bu noktada, 2020 yılını yoğun olarak özel ilgi turizmi alanlarında tespitler yapmak üzerine kullandığımızı söyleyebiliriz. KUZKA-BAKKA iş birliği ve ulusal çatı örgütlerin katkıları ile elde ettiğimiz verileri, saha çalışmaları sonuçlarını gelecek yıllarda hayata geçirecek adımları atacağız.

Dear Secretary General, let's go back to our most important current problem. The tourism sector is at the top of the sectors affected by the COVID-19 pandemic process. However, a significant increase in demand for nature-oriented tourism types is expected in the new normalization period. What role can Küre Mountains National Park and surrounding destinations play at this point with its values?

Dr. Lutfi Altunsu: Undoubtedly, the tourism sector is one of the sectors most affected by the Covid-19 pandemic, which has affected the whole world. Looking at the statistics, it is impossible not to feel this negative effect on tourism revenues. Considering the fragile nature of the sector, the fact that the summer season did not pass at the desired level due to the pandemic, especially in regions with relatively less mature destinations or where periodic tourist activity is observed, has brought quite negative results. It should also be emphasized that the losses in the sector bring serious problems in destinations with much higher touristic movements.

However, we are aware that crises may create opportunities from time to time. We are aware that our regions have a serious potential in terms of nature-based special interest tourism types whose importance has increased exponentially during the pandemic process and is expected to reflect on travel preferences in the new normalization period. Therefore, as a result of the adjustments and preparations we will make during this period, we anticipate that our regions will gain significant opportunities after the pandemic. At this point, we may say that in 2020, we devote our time to making determinations in special interest tourism areas. We will take the steps we will take in the following years in line with the data and the results of field studies we have obtained with the KUZKA-BAKKA cooperation and the contributions of national umbrella organizations.

Bu minvalde, Küre Dağları Milli Parkı her iki bölge için ortak bir değerimiz olarak en önemli varış noktalarımız arasında geliyor. Sahip olduğu kaynak değerleri, doğal yaşama ev sahipliği, yaşattığı kültürleri ile komple bir varış noktası olarak nitelendirilebilecek Küre Dağları Milli Parkı, çevresindeki olgun ve yoğun talep gören varış noktaları (Safranbolu, Amasra, Kastamonu vb.) da dikkate alındığında gelecek 5 yılın Batı Karadeniz'deki en kilit destinasyon olma yolunda hızla ilerliyor. Parkın ve çevresindeki turistik değerlerin, değişen tüketici davranışlarına bağlı olarak, pandemi sonrasında daha az yoğunluklu alanlarda, butik olarak gerçekleştirilecek seyahatler için değerli bir destinasyon olacağından şüphe duymuyoruz. Bununla birlikte, şunun da altını çizmekte fayda görüyorum; ancak ve ancak bizler üzerimize düşen görevleri kurumlar arası iş birliği ile sistematik olarak gerçekleştirirsek krizi fırsata çevirebiliriz. Doğru planlama ve hazırlık ile bunu başaracağımıza inancımız tam.

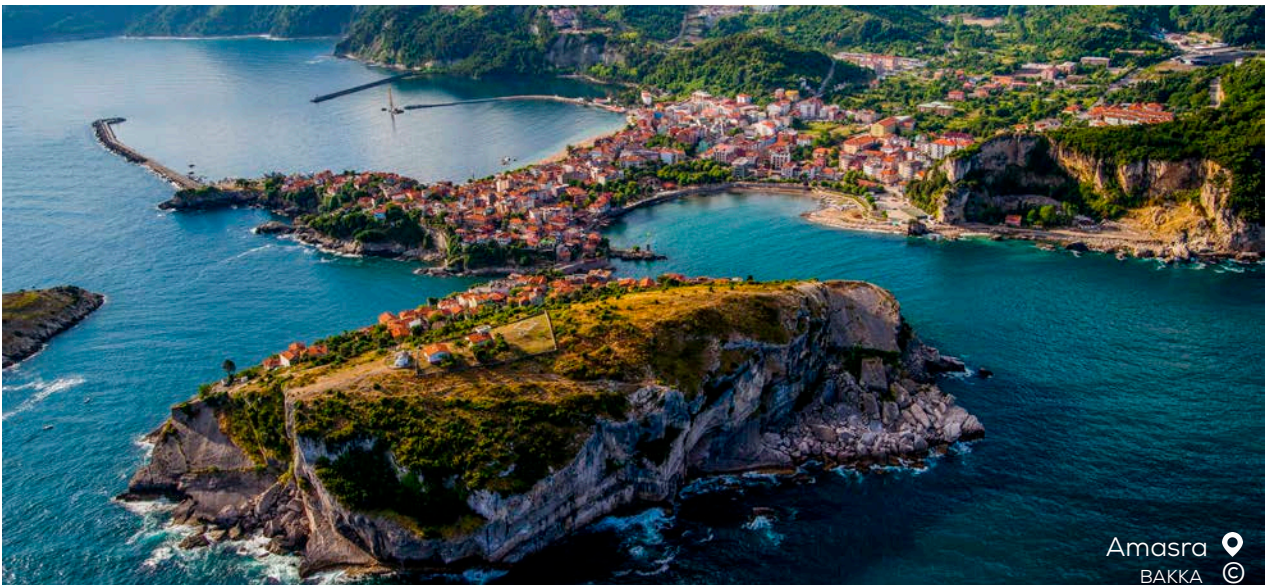
In this respect, Küre Mountains National Park is among our most important destinations as a common value for both regions. Küre Mountains National Park, which can be described as a complete destination with its resource values, hosting natural life and the cultures it has kept alive, is rapidly progressing towards becoming the most key destination for the next five years considering the mature and highly demanded destinations (Safranbolu, Amasra, Kastamonu etc.) around it. Due to changing consumer behavior, we have no doubt that the national park and its surrounding touristic values will be a valuable destination for boutique travels in less intensive areas after the pandemic. However, I would like to underline that we can turn the crisis into an opportunity only if we systematically fulfill our duties with cooperation between institutions. We are confident that we will achieve this with the right planning and preparation.

BAKKA Küre Dağları ve çevresinde bugüne kadar 8 farklı projeye destek sağlayarak toplam 4,0 Milyon TL yatırımın hayata geçirilmesine katkı sağlamıştır.

BAKKA has contributed to the realization of a total investment of 4,0 million TL so far by supporting 8 different projects in the Küre Mountains and its surroundings.

KUZKA aynı coğrafyada bugüne kadar 7 farklı projeye destek sağlayarak toplam 7,3 Milyon TL yatırımın hayata geçirilmesine katkı sağlamıştır.

KUZKA has contributed to the realization of a total investment of 7.3 million TL by providing support to 7 different projects in the same geography.

DOĞANIN HEDİYESİ KANYONLAR

*A GIFT FROM NATURE
CANYONS*

Prof. Dr. B. Ünal İBRET

Kastamonu Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Kastamonu University
Faculty Of Education

Keşfetmeye
hazır mısın

Are you ready to
discover

**Küre Dağları Milli Parkı
içinde yer alan kanyonlar;
bozulmamış doğası,
ihtişamı, yaban hayatı ve
kolaylıkla ulaşılabilirliği
ile yüksek bir turizm
potansiyeline sahiptir.**

*The canyons within the Küre
Mountains National Park have
a high tourism potential in
terms of their intact nature,
splendor, wildlife and easy
accessibility.*

Doğanın Hediyesi

Kanyonlar

A Gift From Nature Canyons

Prof. Dr. B. Ünal İBRET

“Jeomorfolojik peyzaj açısından görsel şov sunan kanyonlar; ziyaretçilerine doğa yürüyüşü, yaban hayatı izleme, manzara seyretme, fotoğraf çekme, rafting, kanyoning gibi pek çok aktivite imkanı sunmaktadır.”

“The canyons, which offer visual shows in terms of geomorphological landscape, offer many activities such as trekking, wildlife watching, scenery watching, photographing, rafting and canyoning.”

Dünyanın modernleşmesiyle oluşan yeni yaşam şekli; yoğun iş hayatı, trafik, stres gibi sorunları da beraberinde getirmiştir. Bununla mücadele eden insanlar şehir hayatından uzaklaşmak için rekreatif alanlara yönelmekteler. İnsanların doğaya olan özlemi, turizmin lüks olmaktan çıkarak ihtiyaç haline geldiğini göstermektedir.

The new lifestyle that emerged with the modernization of the world has brought problems such as intense work life, traffic and stress. People struggling with this tend towards recreational areas to get away from city life. People’s longing for nature shows that tourism has become a necessity instead of a luxury.

 Herma Kanyonu / Herma Canyon

Çatak Kanyonu / Çatak Canyon

Ülkemizde zamanla değişen sosyal ve ekonomik şartlar, turistlerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda hem çeşitlenmiş hem de şekil değiştirmiştir. Başlangıçta büyük ölçüde deniz-kum-güneş üçlüsüne dayanan turizm faaliyetleri, küreselleşme ve değişen tüketici talepleri ölçüsünde gelişmiştir. Böylece kıyılar dışında kalan dağlar, kırsal kesimler, termal alanlar ve kültürel miras bölgeleri de alternatif turizm rotası oluşturmaktadır. Bu durum turizmi bütün yıla yaymak ve kırsal kalkınmayı desteklemek için önemlidir.

Jeomorfolojik peyzaj açısından görsel şov sunan kanyonlar; ziyaretçilerine doğa yürüyüşü, yaban hayatı izleme, manzara seyretme, fotoğraf çekme, rafting, kanyoning gibi pek çok aktivite imkanı sunmaktadır. Yoğun tektonizma nedeniyle fay sistemlerine bağlı olarak kireçtaşlarında kırılmalar oluşmuş, bu kırıklardaki su hareketlerinin karbonatları eritmesi ile kırık ve çatlak sistemleri genişleyerek bölgede çok sayıda karstik şekil meydana gelmiş ve kanyonları oluşturmuştur. Küre Dağları Milli Parkı sınırları içinde ve tampon bölgesinde yer alan bu kanyonlar; özellikle akarsuların su havzaları arasındaki geçişleri sırasında, fayların yönlerine bağlı olarak, kireçtaşlarında çok derin ve dar vadileri kazması sonucu oluşmuş doğal güzelliklerdir.

The changing social and economic conditions in our country over time have both shaped and diversified in line with the demands and needs of tourists. Tourism activities, which were based largely on the sea-sand-sun trio, have developed in line with the demands of the consumers with the globalization of our country. Thus, apart from the coasts, mountains, rural areas, thermal areas and cultural heritage regions also constitute alternative tourism routes. This is important for expanding tourism throughout the year and supporting rural development.

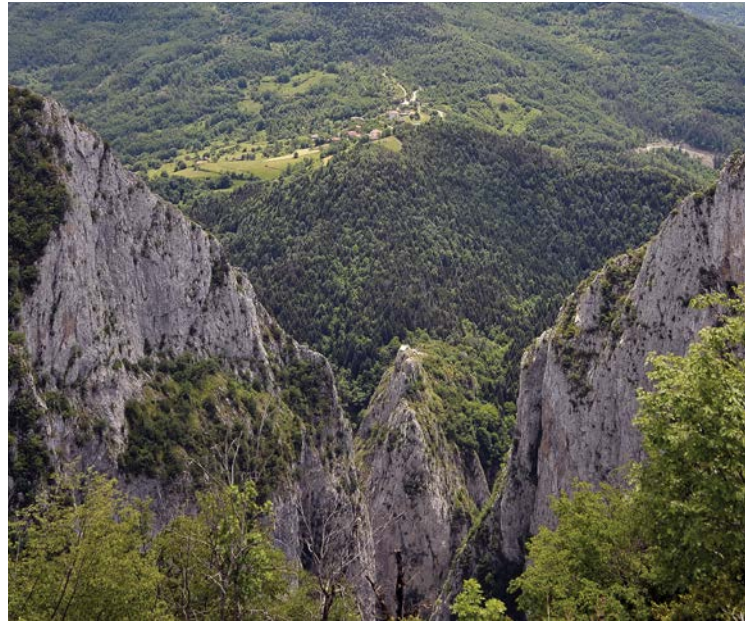
The canyons, which offer visual shows in terms of geomorphological landscape, offer many activities such as trekking, wildlife watching, scenery watching, photographing, rafting and canyoning. Due to the intense tectonism in the fault systems, fractures have occurred in the limestones, as the water movements in these fractures dissolve the carbonates, the fracture and crack systems expanded and many carstic shapes in the region have been formed and canyons. These canyons, which are located within the boundaries of Küre Mountains National Park and in the buffer zone, are natural beauties formed as a result of digging very deep and narrow valleys from limestones, depending on the directions of the faults, especially during the passage of streams between water basins.

Bölgenin en büyük akarsularından olan Devrekâni Çayı'nın tabanındaki kalkerli yapıyı adeta bir bıçak gibi keserek yatağını zemine doğru indirilmesi ile oluşan Valla Kanyonu bunlardan bir tanesidir. Kanyon, Kastamonu ili Pınarbaşı ilçesi Muratbaşı Köyü Varla (Valla) Mahallesi sınırları içinde başlayıp Cide ilçesi Hamitli Köyü Gömeren Mahallesi'nde son bulmaktadır. Kanyonun uzunluğu yaklaşık 12 km. ve derinliği de yer yer 1.000-1.200 metreyi bulmaktadır. Morfotektonik yapısıyla bir doğa harikası olan Valla Kanyonu; bozulmamış ekosistemi ile ziyaretçilerine kaynak değerleri açısından doğa yürüyüşleri, yaban hayatı izleme, manzara seyretme, fotoğraf çekme, rafting ve kanyoning gibi pek çok aktiviteyi yapma imkânı sunmaktadır. Valla Kanyonu'nun dip vadisine oldukça sarp patika yollardan geçerek ulaşılabilir. Yatak derinliği olarak dünyanın en derin kanyonlarından olan Valla Kanyonu; obruk, dolin, galeri ve tünellerden oluşan vadisiyle karstik bir şölen sunmaktadır. Karstik topografyası içerisinde hızlı akan akarsuyu ile birlikte, şelale, çavlan, kazan, kanal ve havuz yapıları bir insanın sığabileceği kadar vadiyi daraltarak tuzaklar oluşturmakta ve kanyonu geçilmez kılmaktadır. Bu tehlikeli vahşi coğrafya, adrenalin tutkunu doğa sporcularını kendisine çekmektedir. Kanyonun kuşbakışı en iyi görüldüğü yer Pınarbaşı ilçe merkezinin 26 km. kuzeyindeki Muratbaşı Köyü yakınlarındaki hâkim uç tepe olan Bakacak Tepe'ye yapılan üç katlı seyir terasıdır. Köyden yaklaşık 1,5 km kadar uzaklıkta bulunan seyir terasına bir galeri gibi adeta gökyüzünü kapatan karlı kayın ve göknar ağaçları ile kaplı orman içi patika yollardan yeşilin her türlü halinin görüldüğü enfes bir manzara eşliğinde geçerek ulaşılmaktadır.

One of them is the Valla Canyon, which is formed by the Devrekâni Stream, one of the largest rivers in the region, cutting the calcareous structure at its base like a knife and lowering its bed to the ground. The canyon starts within the boundaries of the Varla (Valla) Neighborhood of Muratbaşı Village of Pınarbaşı District of Kastamonu Province and ends at the Gömeren Neighborhood of Hamitli Village of Cide District. The length of the canyon is about 12 km. and its depth reaches 1,000-1,200 meters in places. Valla Canyon, a natural wonder with its morphotectonic structure and unspoiled ecosystem, offers its visitors the opportunity to do many activities such as nature walks, wildlife watching, scenery viewing, photographing, rafting and canyoning in terms of its resource value. The bottom valley of Valla Canyon can be reached by passing through quite steep pathways. Valla Canyon, one of the deepest canyons in the world in terms of bed depth, offers a carstic feast with its valley consisting of sinkholes, dolines, galleries and tunnels. In its carstic topography, along with the fast flowing stream, the waterfall, the cave, the cauldron, the canal and the pool structures create traps by narrowing the valley to the extent that a person can fit, and make the canyon impassable. This 'dangerous wild' geography attracts adrenaline seeker nature lovers. The place where the canyon can be seen best with a bird's eye view is the three-storey observation terrace built on Bakacak Hill, which is the commanding hill of its surrounding, near Muratbaşı Village, 26 km north of Pınarbaşı district center. The observation terrace, which is about 1.5 km away from the village, is reached by passing through the forest paths covered with snowy beech and fir trees, like a gallery that covers the sky, with an exquisite view of all kinds of green.

Muratbaşı Seyir Terası
Muratbaşı Observation Terrace

Kerte Seyir Terası
Kerte Observation Terrace

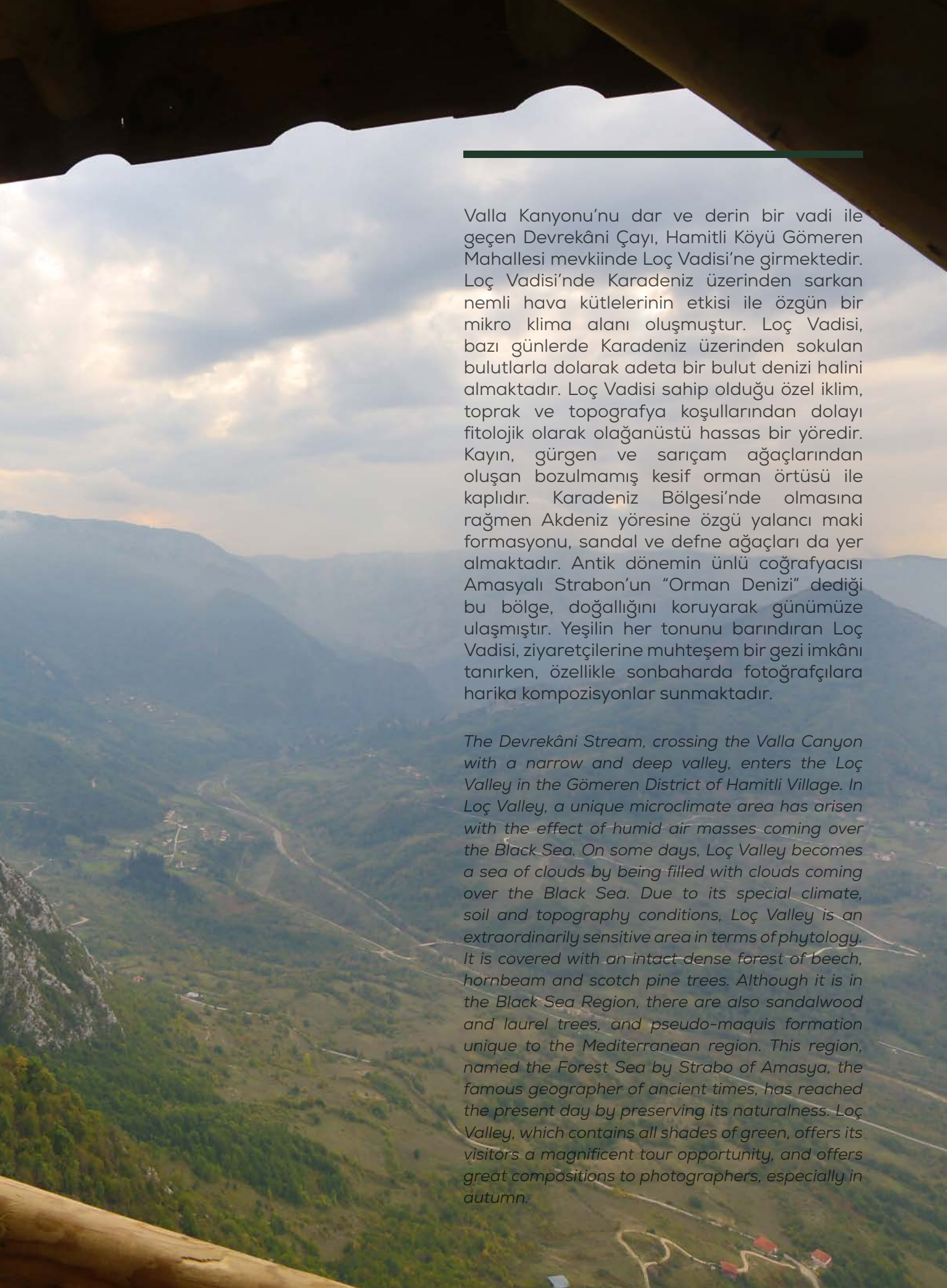
//

Loç Vadisi'nde Karadeniz
üzerinden sarkan nemli hava
kütlelerinin etkisi ile özgün bir
mikro klima alanı oluşmuştur.

*In Loç Valley, a unique microclimate area
has arisen with the effect of humid air
masses coming over the Black Sea.*

//

Valla Kanyonu'nu dar ve derin bir vadi ile geçen Devrekâni Çayı, Hamitli Köyü Gömeren Mahallesi mevkiinde Loç Vadisi'ne girmektedir. Loç Vadisi'nde Karadeniz üzerinden sarkan nemli hava kütlelerinin etkisi ile özgün bir mikro klima alanı oluşmuştur. Loç Vadisi, bazı günlerde Karadeniz üzerinden sokulan bulutlarla dolarak adeta bir bulut denizi halini almaktadır. Loç Vadisi sahip olduğu özel iklim, toprak ve topografya koşullarından dolayı fitolojik olarak olağanüstü hassas bir yöredir. Kayın, gürgen ve sarıçam ağaçlarından oluşan bozulmamış kesif orman örtüsü ile kaplıdır. Karadeniz Bölgesi'nde olmasına rağmen Akdeniz yöresine özgü yalancı maki formasyonu, sandal ve defne ağaçları da yer almaktadır. Antik dönemin ünlü coğrafyacısı Amasyalı Strabon'un "Orman Denizi" dediği bu bölge, doğallığını koruyarak günümüze ulaşmıştır. Yeşilin her tonunu barındıran Loç Vadisi, ziyaretçilerine muhteşem bir gezi imkânı tanırken, özellikle sonbaharda fotoğrafçılara harika kompozisyonlar sunmaktadır.

The Devrekâni Stream, crossing the Valla Canyon with a narrow and deep valley, enters the Loç Valley in the Gömeren District of Hamitli Village. In Loç Valley, a unique microclimate area has arisen with the effect of humid air masses coming over the Black Sea. On some days, Loç Valley becomes a sea of clouds by being filled with clouds coming over the Black Sea. Due to its special climate, soil and topography conditions, Loç Valley is an extraordinarily sensitive area in terms of phytology. It is covered with an intact dense forest of beech, hornbeam and scotch pine trees. Although it is in the Black Sea Region, there are also sandalwood and laurel trees, and pseudo-maquis formation unique to the Mediterranean region. This region, named the Forest Sea by Strabo of Amasya, the famous geographer of ancient times, has reached the present day by preserving its naturalness. Loç Valley, which contains all shades of green, offers its visitors a magnificent tour opportunity, and offers great compositions to photographers, especially in autumn.

Küre Dağları Milli Parkı'nın bir diğer kanyonu Pınarbaşı ilçe merkezine yaklaşık 3 km. uzaklıkta olan Horma Kanyonu'dur. Asma köprüleri, ahşap yürüyüş platformu ile doğaseverleri kendine çeken kanyonun başlangıç noktasından yürüyerek 3 km. sonunda Ilica Şelalesi'ne ulaşılabilir. Ayrıca macera tutkunları kazan, kanal ve havuzları geçerek kanyonun içinden teçhizatla da gidebilmektedirler. Horma Kanyonu (Ziyaretçi Merkezi), otoparkı, mesire alanı, seyir terası, tuvaletleri ve ihtiyaçlar için hazırlanmış küçük dükkânları ile eğlence merkezi konumundadır. Kanyonlar gibi karstik bir oluşum olan Ilica Şelalesi, aslında suları bir gölete akan ve coğrafya literatüründe dev kazanı olarak bilinen karst şeklidir. Yaklaşık 10 metre yükseklikten dökülen berrak, gür suların çıkardığı ses ve zengin bitki örtüsü insana huzur vermektedir.

Another canyon of the Küre Mountains National Park is the Horma Canyon, which is approximately 3 km away from Pınarbaşı district center. Ilica Waterfall can be reached at a distance of 3 km from the starting point of the canyon, which attracts nature lovers with its suspension bridges and wooden walking platform. In addition, adventure enthusiasts can pass the cauldrons, channels and pools in the canyon with special equipment. It is an entertainment center with its car park, picnic area, observation terrace, toilets and small shops prepared for other needs. Like canyons, Ilica Waterfall is essentially a carstic formation whose waters flow into a pond and known as the giant cauldron in the geography literature. The sound of clear and lush waters pouring from a height of about 10 meters and rich vegetation cover gives people tranquility.

Devrekâni Çayı, Loç Vadisi'ni sakin bir şekilde geçerek tarihi At Köprüsü'ne ulaşmaktadır. Devamında Malyas Kanyonu'na giren sular büyük Küre kalker platosunu yaklaşık 3 km. uzunluğunda bir boğaz ile yarararak geçmektedir. Malyas Kanyonu doğa sporcuları için nispeten geçilebilir olduğundan, doğal güzellikleri, yaban hayatı ve bozulmamış sık orman örtüsü ile ziyaretçilerini kendisine çekmekte; kanyon içerisinde yürüyüş yapan insanlar doğa ile baş başa kalmaktadır.

The Devrekâni Stream quietly crosses the Loç Valley and reaches the historical At (Horse) Bridge. Subsequently, the stream entering Malyas Canyon moves along by forming a strait of approximately 3 km and breaking through the great limestone plateau of Küre. Since Malyas Canyon is relatively passable for nature sport lovers, it attracts its visitors with its natural beauties, wildlife and intact dense forest cover, and people who walk in the canyon can be alone with nature.

Malyas Kanyonu
Malyas Canyon

Küre Dağları Milli Parkı içinde yer alan önemli turizm değerlerinden bir diğeri de Azdavay ilçe merkezine yaklaşık 7 km. mesafede olan Çatak Kanyonu'dur. Araç ile gidilebilen noktadan sonra 500 metre mesafe sonunda kanyona ulaşılabilir. Ayrıca alternatif güzergâh olarak 1,5 km. uzunluğundaki yürüyüş yoluyla orman içinden ulaşmak da mümkündür. Yaklaşık 450 metre yüksekliğindeki cam seyir terası, üzerinde dolaşan insanları ürkütürken nefes kesen manzarasıyla doğasına hayran bırakmaktadır.

Another important tourism value in the Küre Mountains National Park is Çatak Canyon, which is approximately 7 km away from Azdavay district center. The canyon can be reached at the end of 500 meters from the point that can be reached by vehicle. It is also possible to reach through the forest by walking on the 1.5 km long alternative route. While frightening the people walking on the approximately 450-meter high glass observation terrace, it fascinates the people with its breathtaking view.

Çatak Kanyonu / Çatak Canyon

Küre Dağları Milli Parkı'nın bir diğer kanyonu, Bartın ili sınırlarında yer alan meşhur şelalesi ve muhteşem manzarasıyla ziyaretçilerini büyüleyen Ulukaya Kanyonu'dur. Ulus ilçesine yaklaşık 17 km. uzaklıkta olan Ulukaya Kanyonu, kesin korunacak hassas alan olarak tescillenmiştir. Ulus çayının bir kolu olan Uluçay tarafından derin bir şekilde yarılarak oluşan Ulukaya Kanyonu, yaklaşık 1 km. uzunlukta ve 60 metre derinliktedir. Kanyonu eşsiz kılan doğa olayı, 20 metre yükseklikten dökülen, 30 metre genişliğinde dev kazanlı bir gölet oluşturan Ulukaya Şelalesi'dir. Kanyon çevresinde görülen çınar, gürgen, meşe, akçaağaç, şimşir ağaçları buraya ayrı bir güzellik katmaktadır.

Another canyon of the Küre Mountains National Park is the Ulukaya Canyon within the borders of Bartın Province, which enchants its visitors with its famous waterfall and magnificent view. Ulukaya Canyon, which is about 17 km away from Ulus District, has been registered as a sensitive area to be protected. Ulukaya Canyon, formed by deeply splitting by Uluçay Stream, a branch of Ulus Stream, has a length of about 1 km and a depth of 60 meters. The natural beauty that makes the canyon unique is the Ulukaya Waterfall, which spills from a height of 20 meters and forms a 30 meter wide giant cauldron pond. Sycamore, hornbeam, oak, maple, boxwood trees seen around the canyon add an extra beauty to this place.

Küre Dağları Milli Parkı içinde yer alan kanyonlar; bozulmamış doğası, ihtişamı, yaban hayatı ve kolaylıkla ulaşılabilmesi ile yüksek bir turizm potansiyeline sahiptir. Macera arayanlara seçenek sunan kanyonlar, huzur isteyenleri de kucaklayarak alternatif turizm olanakları oluşturmaktadır.

The canyons within the Küre Mountains National Park have a high tourism potential in terms of their intact nature, splendor, wildlife and easy accessibility. Offering options for adventure seekers, canyons provide alternative tourism opportunities by embracing those who seek peace.

EKO-ROTA BARTIN

ECO-ROUTE BARTIN

Prof. Dr. Erdoğan ATMIŞ

Bartın Üniversitesi
Orman Fakóltesi
Bartın University
Forest of Faculty

Keşfetmeye
hazır mısın ?

Are you ready to
discover

**Kırsal Turizmde Doğal
ve Kùltùrel Rotaların
Haritalanması
Deneyimimiz**

*Our Experience in Mapping
Natural and Cultural Routes
in Rural Tourism*

Eko-Rota

Bartın

Eco-Route Bartın

Prof. Dr. Erdoğan ATMIŞ

Sayın Atmış, Eko-Rota Bartın Projesi'nden biraz bahseder misiniz? Proje nasıl doğdu?

Bartın'da doğaya dayalı turizmin geliştirilmesiyle ilin sahip olduğu doğal varlık çeşitliliğini ve özgün kültürel birikimini bir arada değerlendirebilmek için bir rota planlamasının gerekliliği, bizi 2015 yılında EkoRota Bartın projesini hazırlamaya yöneltti. Koordinatörlüğünü yaptığım projenin yürütücüsü, o dönem Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi'nde görev yapan, an itibarıyla da İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi'nde görevine devam eden Doç. Dr. Sevgi Görmüş'tü. Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Nuri Kaan Özkazanç ve Dr. Öğr. Üyesi Hikmet Batuhan Günşen Orman Fakültesini temsilen projede yer alan araştırmacılarıdır. Bartın Üniversitesine ait olan bu proje, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) tarafından desteklendi. Bunun yanında İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü, Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü, Bartın İl Özel İdaresi ve Bartın Pedaldaşlar Bisiklet Kulübü Derneği projenin iştirakçileriydi.

Mr. Atmış, can you tell us a little bit about the Eco-Rota Bartın Project? How was the project born?

Together with the development of nature-based tourism in Bartın, the necessity of planning a route so as to evaluate the diversity of natural assets and unique cultural accumulation of the province led us to prepare the EkoRota (Ecological-Route) Bartın project in 2015. The executive of the project, whose coordinator was me, was Assoc. Prof. Sevgi Görmüş, who worked at Bartın University Faculty of Forestry at that time and is currently working at İnönü University Faculty of Fine Arts and Design. Dr. Faculty Member Dr. Nuri Kaan Özkazanç from Bartın University Faculty of Forestry and Faculty Member Dr. Hikmet Batuhan Günşen were the researchers involved in the project representing the Faculty of Forestry. This project, which belongs to Bartın University, was supported by the Western Black Sea Development Agency (BAKKA). In addition, Provincial Culture and Tourism Directorate, Forestry and Water Affairs Branch Directorate, Küre Mountains National Park Directorate, Bartın Provincial Special Administration and Bartın Pedaldaşlar Bisiklet Kulübü Derneği (Bartın Co-Pedals Bicycle Club Association) were the participants of the project.

Oldukça kapsamlı model ile projenin kurgulandığını görüyoruz. Biraz yöntemden bahseder misiniz?

Proje kapsamında Bartın'da doğal ve kültürel koridorların belirlenmesi sürecinde, öncelikle bölgesel ve yerel kimliğin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi üzerinde duruldu. Bu kapsamda; ilgili kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin birlikte yer aldığı bir iş birliği modeli oluşturmaya çalıştık. Değerlerin tespiti konusunda verileri; detaylı arazi incelemeleri, yüz yüze görüşmeler, odak grup toplantıları ve basılı yayınlardan sağladık. Proje raporunun yanı sıra, çeşitli kongre bildirileri ve makaleler hazırladık. Bu yayınlardan en önemlisi ÇEKÜL Vakfı'nın da katkılarıyla 2016 yılında yayımlanan "Ekorota Bartın-Doğal ve Kültürel Koridorların Haritalanması" adlı kitap oldu. EkoRota Bartın hakkındaki ayrıntılı bilgilere aynı adı taşıyan kitabımız (bakkakutuphane.org adresinde dijital versiyonu yer almaktadır) aracılığıyla ulaşılabilir.

We see that the project was constructed using a very comprehensive model. Can you talk a little bit about the method?

Within the scope of the project, in the process of determining the natural and cultural corridors in Bartın, priority was given to the determination and evaluation of regional and local identity. In this context, we tried to establish a cooperation model in which relevant public institutions, local administrations and non-governmental organizations take part together. We obtained the data needed to determine the values from detailed field studies, face-to-face interviews, focus group meetings and printed publications. In addition to the project report we prepared, we presented various congress papers and articles. The most important of these publications was the book named "Ekorota Bartın-Mapping Natural and Cultural Corridors" published in 2016 with the contribution of ÇEKÜL Foundation (The Foundation for the Promotion and Protection of the Environment and Cultural Heritage). However, detailed information about EkoRota Bartın can be reached in our book of the same name (its digital version is available at bakkakutuphane.org).

Projede hangi rotalar mevcut ve bunlar nasıl oluşturuldu?

Projemizde; rotaların mekânsal kurgusunun oluşturulmasında, Batı Karadeniz bölge kimliği içerisinde özelleşen Bartın ilinin yerel kimliği ve özgün değerleri etkin olmuştur. Ayrıca rota mekânsal kurgusu; ortaklık, koruma ve canlandırma, tematik yaklaşım, kırsal kalkınma, alternatif turizm, yerel katılım, bütüncül tanıtım ve yerel etkinlikler kavramsal başlıkları altında değerlendirilerek; tematik değerler ve coğrafi eşikler de dikkate alınarak ağ özelliği taşıyan bütüncül bir rota kurgusu önerilmiştir. "Ağ rota" tasarımı yaklaşımı ile 6 ana rota (Parthenios, Amastris, Kromna, Bartın Küre, Ulus Küre ve Karaca) ve bu rotalara bağlı alternatif rotalar (32 alt rota), rota odak noktaları ve dış bağlantılar belirlenmiştir.

Which routes are in the project and how were they created?

The local identity and unique values of Bartın province, which has become special in the Western Black Sea region identity, have been effective in creating the spatial setup of the routes in our project. Additionally, in the spatial setup of the route; partnership, conservation and animation, thematic approach, rural development, alternative tourism, local participation, holistic promotion and local activities were evaluated under the conceptual headings, and a holistic route setting with a network feature was proposed by considering thematic values and geographic thresholds as well. In this regard, 6 main routes (Parthenios, Amastris, Kromna, Bartın Küre, Ulus Küre and Karaca) and alternative routes connected to these routes (32 sub-routes), route focal points and external connections were determined by using the "network route" approach.

Rota Planlaması

Rota, birden fazla doğal ve kültürel değeri bütüncül bir anlayışla bir araya getiren ve bu birliktelikten yeni anlamlar oluşmasını veya var olan anlamın ortaya çıkmasını sağlayan bir ağ sistemidir. Dünyada ve Türkiye’de son yıllarda rota planlaması turizmi çeşitlendirmek ve geliştirmek için kullanılan en önemli araçlardan biridir. Avrupa’da Viking Rotası, Napolyon Rotası, Don Kişot Rotası, Seramik Rotası, Türkiye’de ise Likya Rotası, Hitit Rotası ve Evliya Çelebi Rotası gibi rotalar hem turizm bölgeleri dışında kalan yerleşimlerin tarihi ve kültürel değerlerini öne çıkarmakta, hem de bu yerleşimlerin turizme yönelik ilgi odakları olmasını sağlayarak kırsal kalkınmaya destek olmaktadır.

Rotalar en temelde tekil bir anıt, tarihi bir alan veya doğal bir peyzaj alanından daha kapsamlı bir fiziksel karakter ve anlamı temsil etmektedir. Diğer bir ifadeyle rota, birden fazla tarihi ve doğal alanın birlikteliğinden oluşan ve bu birliktelik sayesinde yeni bir anlam kazanan bir sistemdir. Bu açıdan bakıldığında bir kültür rotasının, bölgesel ölçekteki bütünselliği de ortaya çıkardığı söylenebilir.

Kültürel ve doğal miras açısından zengin alanlarda, bölgesel ölçekli rotaların ve ağların planlanması, bu alanların sahip olduğu değerlerin bütüncül bir yaklaşımla korunması ve sunulması etkili sektörlerin yönlendirilmesinde önemli bir araç olarak kabul görmektedir. Bunun yanında bölgesel bir rota planlaması ve uygulaması süreci; plansız kentleşme, kırsalın terk edilmesi, kültürel mirasın tahribatı, kontrolsüz madencilik, HES ve baraj inşaları, orman kayıpları gibi sorun alanlarına kamuoyunun dikkatini çekmek ve yerelde sivil kesimi etkin kılmak yönünde verimli bir araca dönüşme potansiyeline de sahiptir.

Route Planning

Route is a network system that brings together more than one natural and cultural values with a holistic understanding and enables the meaning of this union to be derived and new meanings to be formed. Route planning is one of the most important tools used to diversify and develop tourism in the world and in Turkey in recent years. Routes such as Viking Route, Napoleon Route, Don Quixote Route and Ceramic Route in Europe, Lycia Route, Hittite Route and Evliya Çelebi Route in Turkey both highlight the historical and cultural values of the settlements outside the tourism regions and it supports rural development by making these settlements the centers of interest.

Routes basically represent a more comprehensive physical character and meaning than an individual monument, a historical site or a natural landscape area. In other words, the route is a system that consists of the unity of more than one historical and natural area and also gains a new meaning thanks to this unity. From this point of view, it can be said that a cultural route also reveals the integrity of the regional scale.

Planning regional-scale routes and networks in areas rich in cultural and natural heritage, and preserving and presenting the values of these areas with a holistic approach are regarded as an important tool for guiding effective sectors. In addition, a regional route planning and implementation process has the potential to turn into an efficient tool in terms of attracting public attention to problem areas such as unplanned urbanization, abandonment of the countryside, destruction of cultural heritage, uncontrolled mining, HEPP and dam constructions, forest loss, and making the civilian population effective in the local area as well.

Rota planlaması, Bartın ve yakın çevresindeki doğal ve kültürel değerlerin öne çıkması ve turizmin geliştirilmesi için önemli bir gereksinimdir. Bu gereksinimi karşılamayı amaçlayan EkoRota projesi sayesinde; Bartın ili içerisindeki doğal ve kültürel miras değerlerinin birlikteliğinin sağlanması ile doğal ve kültürel değerlere dayalı sürdürülebilir bir turizm anlayışının oluşturulması hedeflenmiştir.

Bartın'da Rota Planlama Süreci

Bartın'da doğal ve kültürel koridorların belirlenmesi sürecinde, öncelikle bölgesel ve yerel kimliğin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur. Bu noktada, üst ölçekten başlayarak Bartın ilinin bulunduğu Batı Karadeniz Bölümü doğal ve tarihsel açıdan incelenmiş, bölgesel kaynak değerleri ortaya konulmuştur. Batı Karadeniz bölge kimliği içerisinde özelleşen Bartın ilinin yerel kimliği ve özgün değerleri, rota planlamasına girdi oluşturacak şekilde araştırılmıştır. Bu amaçla karşılıklı öğrenme ve danışma tekniği geliştirilmiştir. Karşılıklı öğrenme ve danışma tekniği kapsamında ilgi grupları ve uzman buluşmaları ile uzman-yerel yönetici buluşmaları yapılmıştır. İlgi grupları ve uzman buluşmaları, mekânsal, sosyal ve kültürel bilgi, birikim ve beklentilerin anlaşılması; yerel yönetim ve uzman buluşmaları ise mekânsal bilgi ve planlamanın değerlendirilmesi kapsamında geliştirilmiştir. Elde edilen bilgiler tema ve öge olarak kavramsallaştırılmıştır.

Bartın'ın sahip olduğu tüm değerler rota planlaması açısından değerlendirildiğinde, doğa ve kültür başlıkları altında ele alınabilecek farklı temalar ortaya çıkmaktadır:

Doğal Temalar: Bartın'ın geçmişten günümüze yaşam kültürünü, üretim geleneklerini ve tarihsel gelişimini şekillendirmiş olan doğa, il bütününe yayılan bir değerler toplamı olarak Bartın'ı farklı kılan temel özelliklerdendir. Bartın'ın doğası, EkoRota güzergâhlarının belirlenmesinde yönlendirici olan beş tema şeklinde özetlenebilir. Bunlar; dağlar ve vadiler, akarsular ve şelaleler, mağaralar ve kayalıklar, ormanlar ile yaban hayatıdır.

Route planning is an important requirement for highlighting the natural and cultural values in Bartın province and its immediate surroundings and developing tourism. Thanks to the EkoRota project, which aims to meet this requirement, it is aimed to create a sustainable tourism understanding based on natural and cultural values as well as ensuring the unity of natural and cultural heritage values in Bartın.

Route Planning Process in Bartın

In the process of determining the natural and cultural corridors in Bartın, primarily determination and evaluation of regional and local identity was emphasized. At this point, starting from the higher scale, the Western Black Sea Region, where Bartın is located, was examined both naturally and historically, and regional resource values were revealed. The local identity and unique values of Bartın province, which has been specialized in the identity of the Western Black Sea region, have been investigated in a way to provide an input for route planning. For this purpose, mutual learning and consultation technique has been developed. Within the scope of mutual learning and consultation technique, expert-local manager meetings were held in addition to interest groups and expert meetings. Interest groups and expert meetings have been beneficial in terms of understanding spatial, social and cultural knowledge, experience and expectations, and local government and expert meetings have been useful in the evaluation of spatial information and planning. The information obtained is conceptualized as themes and items.

When all values owned by Bartın are evaluated in terms of route planning, various themes that can be addressed under the headings of nature and culture emerge:

Natural Themes: *The nature, which has shaped life culture, production traditions and historical development of Bartın from past to present, is among the basic features that differentiate Bartın as a collection of values spread throughout the province. Bartın's nature can be summarized as five sub-themes that are guiding in determining EkoRota routes. These are; mountains and valleys, streams and waterfalls, caves and cliffs, forests and wildlife.*

Kültürel Temalar: EkoRota Bartın'ın planlanmasında kültürel temalar, ilin doğal peyzajı ile bütünleşen bir değerler sistemidir. İlin geçmişten günümüze ulaşan somut kültürel mirası ile yaşam kültürü rota güzergâhlarını zenginleştirecek temel değerler olarak ele alınmıştır. Kültürel miras temaları beş ana başlıkta özetlenebilir. Bunlar; arkeoloji, geleneksel sivil mimari, dini yapılar, kırsal yaşam kültürü ile somut olmayan kültür mirasıdır.

Alanın her tarafına dağılmış olan bu çeşitliliği değerlendirecek şekilde, tematik değerler ve coğrafi eşikleri de göz önüne alarak "ağ özellikleri taşıyan bütüncül bir rota kurgusu" önerisi geliştirilmiştir. EkoRota Bartın için önerilen ağ rota kurgusunun ana bileşenleri: 6 ana rota ve deniz rotası, alternatif rotalar, rota odakları ile dış bağlantılardır.

Cultural Themes: Cultural themes in the planning of EkoRota Bartın are a value system that integrates with the natural landscape of the province. The concrete cultural heritage and life culture of the province from the past to the present are considered as fundamental values that will enrich the route routes. Cultural heritage themes can be summarized under five main sub-headings. These are; archeology, traditional civil architecture, religious buildings, rural life culture and intangible cultural heritage.

In order to evaluate this diversity that is scattered all over the area, taking into account the thematic values and geographical thresholds, "a holistic route setup with network features" proposal was developed and put forward. The main components of the network route design proposed for EkoRota Bartın consists of 6 main routes and the sea route, alternative routes, route focuses and external connections.

Bartın'ın EkoRotaları

EkoRota Bartın'ın 6 ana rotası, kıyı boyunca ilerleyen deniz rotasıyla birlikte, Bartın'ın doğal ve kültürel kimliğini yansıtan değerlerin görülebileceği rotalardır. Tematik bir yaklaşımla tanımlanan bu rotalar şunlardır: Parthenios Rotası, Amastris Rotası, Kromna Rotası, Bartın Küre Rotası, Ulus Küre Rotası ve Karaca Rotası. Alternatif rotalar ise ana rotalar arasında/ içerisinde alternatif peyzaj alanlarından geçen ve/veya kestirme bağlantılar sağlayan rotalar olarak önerilmiştir (Şekil 1).

EcoRoutes of Bartın

6 main routes of EkoRota Bartın are routes where the values reflecting Bartın's natural and cultural identity can be seen, along with the sea route coastwise. These routes, defined by adopting a thematic approach, are as follows: Parthenios Route, Amastris Route, Kromna Route, Bartın Küre Route, Ulus Küre Route and Karaca Route. On the other hand, alternative routes are proposed as routes between / in main routes and passing through alternative landscape areas and / or providing shortcut connections (Figure 1).

Parthenios Rotası: Tematik grup olarak "nehir ve kıyı" özellikleri taşıyan bu rota; Bartın kent merkezini odağına alan Bartın Irmağı ve Bartın kıyılarını takip ederek iç taraftaki ormanlara ve kırsal peyzaja uzanan ve Bartın doğasının güzelliklerinin yerleşimle iç içe nasıl geçtiğini gösteren rotadır. Türkiye'de çok az kente nasip olan kent merkezinin hemen dışına çıkınca başlayan ormanların görülebileceği ve orman içlerinde yürüme, bisikletle gezi, fotoğrafçılık ve buna benzer birçok etkinliklerin gerçekleştirilebileceği bir rotadır. Deniz kıyısı boyunca bir tarafta deniz bir tarafta ormanın görülebileceği rotanın kuzeyindeki hattan içeriye doğru köy yaşantısı, kırsal peyzaj, Bartın ırmak boyu ve çevresinin görülmesini sağlamaktadır. (Şekil 2)

Parthenios Rotası'nın farklılık temaları; nehir, deniz, dağ ve kıyı peyzajı birlikteliği, Bartın Irmağı, antik liman bölgesi, İnkumu, Güzelcehisar, Mugada ve Kızılkum sahilleri, kum zambakları ve su kuşlarıdır.

Rota odakları ise; Bartın antik limanı, Gürgenpınarı, 25 kuyusu, İnkumu, Güzelcehisar, Mugada, Kızılkum, Haciosmanoğlu, Çakırömerağa, Çeştepe Höyüğü'dür.

Yürüyüş, bisiklet, motosiklet, minibüs, özel araçla ulaşımın sağlanabileceği Parthenios Rotasında; fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, yüzme, tırmanış, amatör olta balıkçılığı, kamp, oryantiring, piknik, tekne turları, doğal ürün toplama, bisiklet, doğa yürüyüşü gibi etkinlikler yapılabilir.

Parthenios Route: This route, which has river and coastal features as a thematic group, follows the Bartın River and Bartın coasts, which focuses on Bartın city center, and extends towards the inner forests and rural landscape, and depicts how natural beauties of Bartın intertwine with the settlement. It is a route where you can see the forests that start just outside the city center, which is an opportunity that only very few cities in Turkey have, and where many activities such as walking, cycling, photographing and many other activities can be performed in the forest. When going inwards along the line north of this route, where the sea can be seen on one side along the coastline and the forest on the other, the village life and rural landscape provides the view of the Bartın River side and its surroundings (Figure 2).

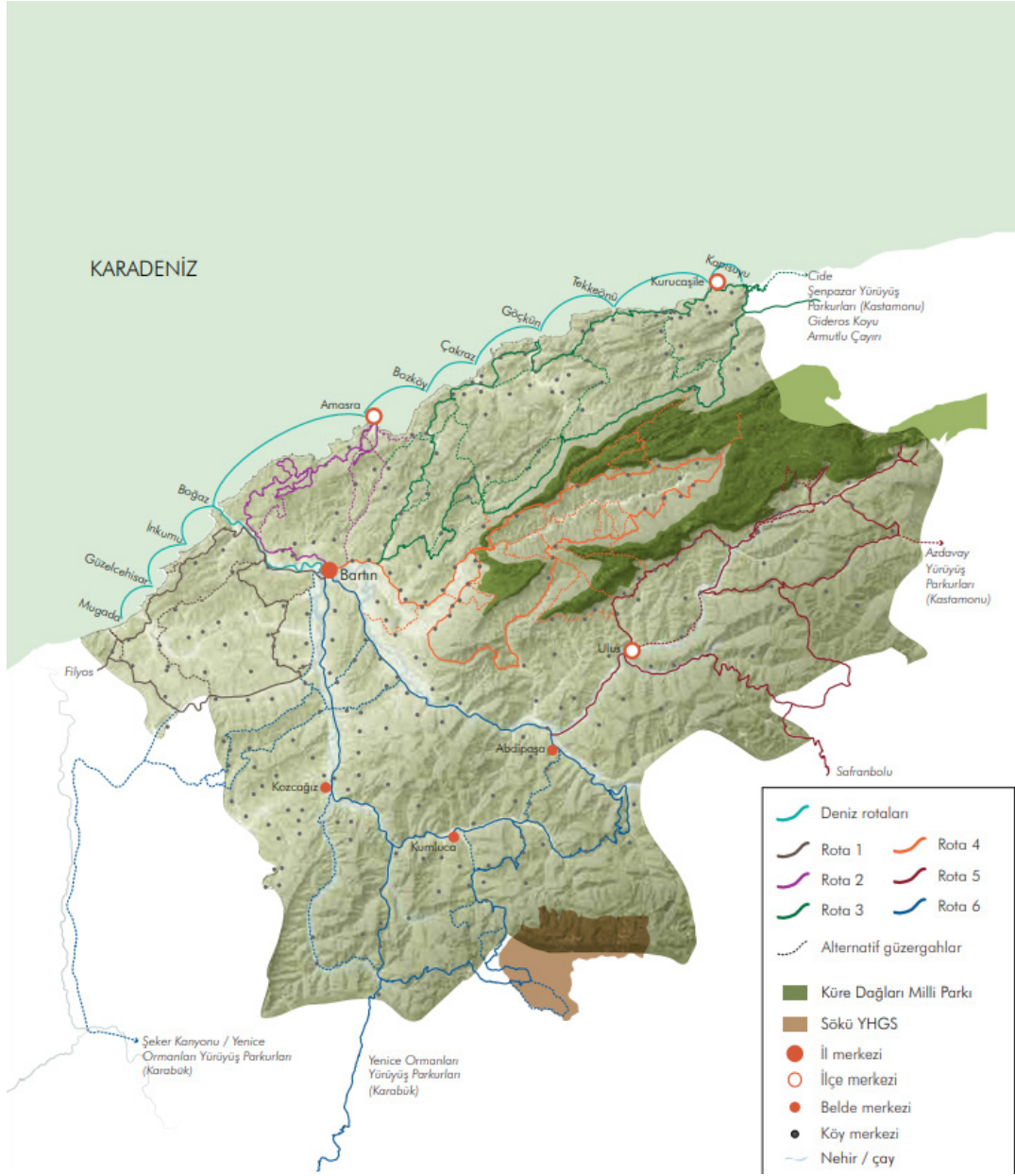
The difference themes of the Parthenios Route are the togetherness of the river, sea, mountain and coastal landscape, Bartın River, the ancient harbor area, İnkumu, Güzelcehisar, Mugada and Kızılkum beaches, sand lilies and water birds.

The route focuses are Bartın antique harbor, Gürgenpınarı, 25 kuyusu, İnkumu, Güzelcehisar, Mugada, Kızılkum, Haciosmanoğlu, Çakırömerağa, Çeştepe Höyüğü (Tell).

On the Parthenios Route, which can be accessed on foot or by bicycle, motorcycle, minibus or private vehicle, activities such as photography, scenery viewing, bird and wildlife observation, gastronomy, swimming, climbing, amateur handline fishing, camping, orienteering, picnic, boat tours, natural product collection, cycling and trekking can be done.

BAKKA ©

Şekil 1. Ana rota ve alternatif rotalar
Figure 1. Main route and alternative routes

Deniz rotaları: Sea routes

Rota: Route

Alternatif güzergahlar: Alternative routes

Küre Dağları Milli Parkı: Küre Mountains National Park

YHGS: Wildlife Protection and Improvement Area

İl Merkezi: Province Center

İlçe Merkezi: District Center

Belde Merkezi: Town Center

Köy Merkezi: Village Center

Nehir/Çay: River/Stream

Karadeniz: Black Sea

Yürüyüş Parkurları: Trekking Tracks

Gideros Koyu: Gideros Bay

Armutlu Çayı: Armutlu Stream

Yenice Ormanları: Yenice Forests

Şeker Kanyonu: Şeker Canyon

Amastris Rotası: Nehir, deniz, kıyı ve dağ tematik grubuna giren bu rota; Bartın kent merkezinden Amasra'ya uzanmaktadır. Bartın Irmağının sağ kıyısı boyunca devam ederek boğaz mevkiinden orman içine girip kıyı boyunca doğuya doğru Tarlaağzı ve Gömü köyleri üzerinden Amasra'ya ulaşmaktadır. Bu rotanın devamında Amasra'dan Kuş Kayası Yol Anıtı'na, yani tarihte Bartın'dan Bolu'ya kadar uzanan antik yolun başlangıcına gidilmektedir. Normalde ulaşımın olmadığı Boğaz köyleri ile Tarlaağzı arasındaki ormanlık alan ıssızlığı ile öne çıkmaktadır (Şekil 2).

Amastris Rotasının farklılık temaları; tarih, doğa, kıyı, doğal orman ve taşkömürüdür.

Rota odakları ise; Bartın Orduyeri Köprüsü, Topluca, Gavurpınarı, Tarlaağzı, Gömü, Kuş Kayası Yol Anıtı, Bedesten ve Amasra Kalesi'dir.

Yürüyüş, bisiklet, motosiklet, minibüs, özel araçla ulaşımın sağlanabileceği Amastris Rotası fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, yüzme, tırmanış, amatör olta balıkçılığı, kamping, oryantiring, piknik, tekne turları, doğal ürün toplama, bisiklet ve doğa yürüyüşü gibi etkinlikler için uygundur.

Kromna Rotası: Kıyı, dağ ve deniz tematik grubuna giren bu rota; Küre Dağları Milli Parkı'nın Karadeniz'e bakan tampon bölgesindeki köy yerleşimlerini kıyıdaki Kurucaşile'ye bağlayan, kıyı kesiminde ise Kurucaşile'den Amasra'ya uzanan seyirlik bir rotadır. Orman ve vadi peyzajının farklı özelliklerini yansıtan iç kesimdeki güzelliklerin yanında kıyıdaki antik yerleşimlerle dikkate değer kültürel öğeler içerir. Mağaraların ve şelalelerin yoğun olarak görülebileceği bir rotadır (Şekil 2).

Amastris Route: Located in the river, sea, coastal and mountain thematic group, this route extends from Bartın city center to Amasra. Continuing along the right bank of the Bartın River, it enters the forest from the strait location, goes east along the coast, and reaches Amasra through Tarlaağzı and Gömü villages. In the continuation of this route, from Amasra to the Kuş Kayası Yol Anıtı (Kuşkayası Monument) is reached, that is, the starting point of the ancient road stretching from Bartın to Bolu in history. The forested area between Boğaz villages and Tarlaağzı, where transportation is not available typically, comes to the forefront with its desolation (Figure 2).

The difference themes of the Amastris Route are history, nature, coastal, natural forest and hard coal.

The route focuses are Bartın Orduyeri Bridge, Topluca, Gavurpınarı, Tarlaağzı, Gömü, Kuşkayası Monument, Bedesten and Amasra Castle.

The Amastris Route, which can be accessed on foot or by bicycle, motorcycle, minibus or private vehicle, is suitable for activities such as photography, scenery viewing, bird and wildlife observation, gastronomy, swimming, climbing, amateur handline fishing, camping, orienteering, picnic, boat tours, natural product collection, cycling and trekking.

Kromna Route: This route, which is included in the coastal, mountain and sea thematic group, connects the village settlements located in the buffer zone of the Küre Mountains National Park facing the Black Sea to Kurucaşile located on the coast and extends from Kurucaşile to Amasra on the coastal part and is a spectacular route. In addition to the beauties in the interior that reflect the different characteristics of the forest and valley landscape, it also contains cultural elements that are noteworthy with the ancient settlements on the coast. It is a route where caves and waterfalls can be seen densely (Figure 2).

Vadi peyzajı, antik yerleşimler, koylar, Küre Dağları Milli Parkı, kırsal mimari, karstik yapı, şelaleler, mağaralar gibi farklılık temalarına sahip olan rotada; Çamaltı, İnpiri, Çakraz, Akkonak, Göçkün, Hisarköyü, Kurucaşile, Kapısuyu, İlyasgeçidi, Kaleköy, İncivez, Gölderesi, Kavaklı köyü, Gergece Şelalesi, Gürcüoluk Mağarası ve tekne yapım atölyeleri gibi rota odakları bulunmaktadır.

Diğer rotalar gibi; yürüyüş, bisiklet, motosiklet, minibüs, özel araçla ulaşımın sağlanabileceği Kromna Rotasında; fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, yüzme, tırmanış, amatör olta balıkçılığı, kamping, oryantiring, piknik, tekne turları, doğal ürün toplama, kestane hasadı, bisiklet ve doğa yürüyüşü gibi etkinlikler öne çıkmaktadır.

Bartın Küre Rotası: Dağ tematik grubuna giren bu rota; Küre Dağları Milli Parkı'nın Bartın'dan Arıt havzası yönüne karstik yapının en güzel örneklerinin görülebildiği rotadır. Hemen hemen dört tarafı Milli Park ile çevrili olan ve yer yer Milli Park içine de erişen güzergâh, yaban hayatının ve sonbahar renklenmesinin en güzel şekilde izlenebileceği rotalardan birisidir (Şekil 2).

Bu rotadaki farklılık temaları; Küre Dağları Milli Parkı, yaban hayatı, vadi peyzajı, karstik yapı, yaylalar, dağ peyzajı, Fırınlı Kalesi, seyir noktaları, sivil mimari örnekleri ve Çöme Boğazı olarak öne çıkmaktadır.

Rota odakları ise; Çöme Boğazı, Zoni Yaylası, Karadere Vadisi, Gürdek Kayaları, Üçdiş, Söğütlü Ziyaretçi Merkezi'dir.

Tıpkı diğer rotalar gibi; yürüyüş, bisiklet, motosiklet, minibüs, özel araçla ulaşımın sağlanabileceği bu rotada fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, tırmanış, kamping, oryantiring, piknik, doğal ürün toplama, mantar toplama, bisiklet, yürüyüş gibi aktiviteler gerçekleştirilebilir.

On this route, which has difference themes such as valley landscape, ancient settlements, bays, Küre Mountains National Park, rural architecture, carstic structure, waterfalls and caves, there are route focuses such as Çamaltı, İnpiri, Çakraz, Akkonak, Göçkün, Hisarköyü, Kurucaşile, Kapısuyu, İlyasgeçidi, Kaleköy, İncivez, Gölderesi, Kavaklı Village, Gergece Waterfall, Gürcüoluk Cave and boat building workshops.

Like other routes; in Kromna Route, which can be accessed on foot or by bicycle, motorcycle, minibus or private vehicle, activities such as photography, scenery viewing, bird and wildlife observation, gastronomy, swimming, climbing, amateur handline fishing, camping, orienteering, picnic, boat tours, natural product collection, chestnut harvesting, cycling and trekking come to the fore.

Bartın Küre Route: *This route, which is included in the mountain thematic group, is the route where the best examples of the carstic structure can be seen from Bartın to the Arıt basin direction of the Küre Mountains National Park area. The route, which is almost surrounded by the National Park on all four sides and accesses the National Park from time to time, is one of the routes where wildlife and all the colors of autumn can be viewed in the best way (Figure 2).*

The themes of difference in this route are Küre Mountains National Park, wildlife, valley landscape, carstic structure, plateaus, mountain landscape, Fırınlı Castle, viewing points, examples of civil architecture and Çöme Strait.

The route focuses are Çöme Strait, Zoni Plateau, Karadere Valley, Gürdek Rocks, Üçdiş, and Söğütlü Visitor Center.

Just like other routes; it can be accessed on foot or by bicycle, motorcycle, minibus or private vehicle, activities such as photography, scenery viewing, bird and wildlife observation, gastronomy, climbing, camping, orienteering, picnic, gathering mushrooms, natural product collection, cycling and trekking can be performed.

Ulus Küre Rotası: Dağ ve nehir tematik grubuna giren Ulus Küre Rotası; Küre Dağları Milli Parkı'nın Bartın'dan Pınarbaşı, Azdavay, Kastamonu hattı geçiş yolunda kanyon, şelale, mağara, yayla, orman ve Ulus çayı ile zengin peyzaj seçenekleri sunan bir rotadır. Rota, barındırdığı kırsal ve sivil mimari örnekleri, sonbahar renklenmesi ve kültürel değerleri ile dikkat çekmektedir (Şekil 2).

Farklılık temaları olarak; sonbahar renklenmesi, kırsal ve sivil mimari örnekleri, kanyonlar, vadiler, yaylalar, mağaralar, antik kalıntılar, değirmenler, türbeler ve seyir noktalarının öne çıktığı güzergâhta, rota odakları olarak; Ulus, Aşağıçerçi, Kirazcık, Ulukaya Şelalesi ve Kanyonu, Kemerli Mağarası, Aşağıçamlı, Kozanlı, Yukarıdere, Şirinler, Soğucaksu Geçidi, Uluyayla ve Eldeş hattı belirlenmiştir.

Bu rotada öne çıkan aktiviteler; fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, tırmanış, kamping, oryantiring, piknik, doğal ürün toplama, mantar toplama, bisiklet, yürüyüş, yaylacılık ve atlı yürüyüştür.

Karaca Rotası: Dağ ve nehir temasına sahip bu rota; Bartın şehir merkezinden başlayarak kendi güzergâhı üzerinde doğa, dağ, gastronomi, vadi peyzajı ve özellikle de yaban yaşamı içeren karma bir rotadır. Rota üzerinde bulunan Çobanoğlu Göleti ilin en büyük kapalı sulak alanı olmakla birlikte farklı aktiviteler için de uygundur. Yenice Ormanları bağlantısı üzerinde olan hat flora ve fauna açısından zengindir (Şekil 2).

Farklılık temaları olarak; zengin yaban hayatı, vadi peyzajı, tarımsal peyzaj, dağ peyzajı, akarsular ve şelaleler, orman, yaylalar, işitsel peyzaj, değirmenler ve türbeler öne çıkmaktadır.

Ulus Küre Route: *Ulus Küre Route, which is under the mountain and river thematic group, is a route that offers rich landscape options with canyon, waterfall, cave, plateau, forest and Ulus Stream on the track from Bartın to Pınarbaşı, Azdavay, Kastamonu line of Küre Mountains National Park. This route attracts attention with its rural and civil architecture examples, autumn colors and cultural values (Figure 2).*

While autumn colors, rural and civil architectural examples, canyons, valleys, plateaus, caves, ancient ruins, mills, tombs and viewing points come into prominence as the difference themes on this route, Ulus, Aşağıçerçi, Kirazcık, Ulukaya Waterfall and Canyon, Kemerli Cave, Aşağıçamlı, Kozanlı, Yukarıdere, Şirinler, Soğucaksu Pass, Uluyayla and Eldeş lines were determined as route focuses.

The prominent activities on this route are photography, scenery viewing, bird and wildlife observation, gastronomy, swimming, climbing, amateur handline fishing, camping, orienteering, picnic, natural product collection, gathering mushrooms, cycling, trekking, transhumance, and horseback riding.

Karaca Route: *This route, which has a mountain and river theme, is a mixed route that includes nature, mountain, gastronomy, valley landscape and especially wildlife on its own route starting from Bartın city center. Çobanoğlu Pond, located on the route, is the largest closed wetland area of the province, and it is also convenient for different activities. This line, which is on the Yenice Forests connection, is rich in flora and fauna (Figure 2).*

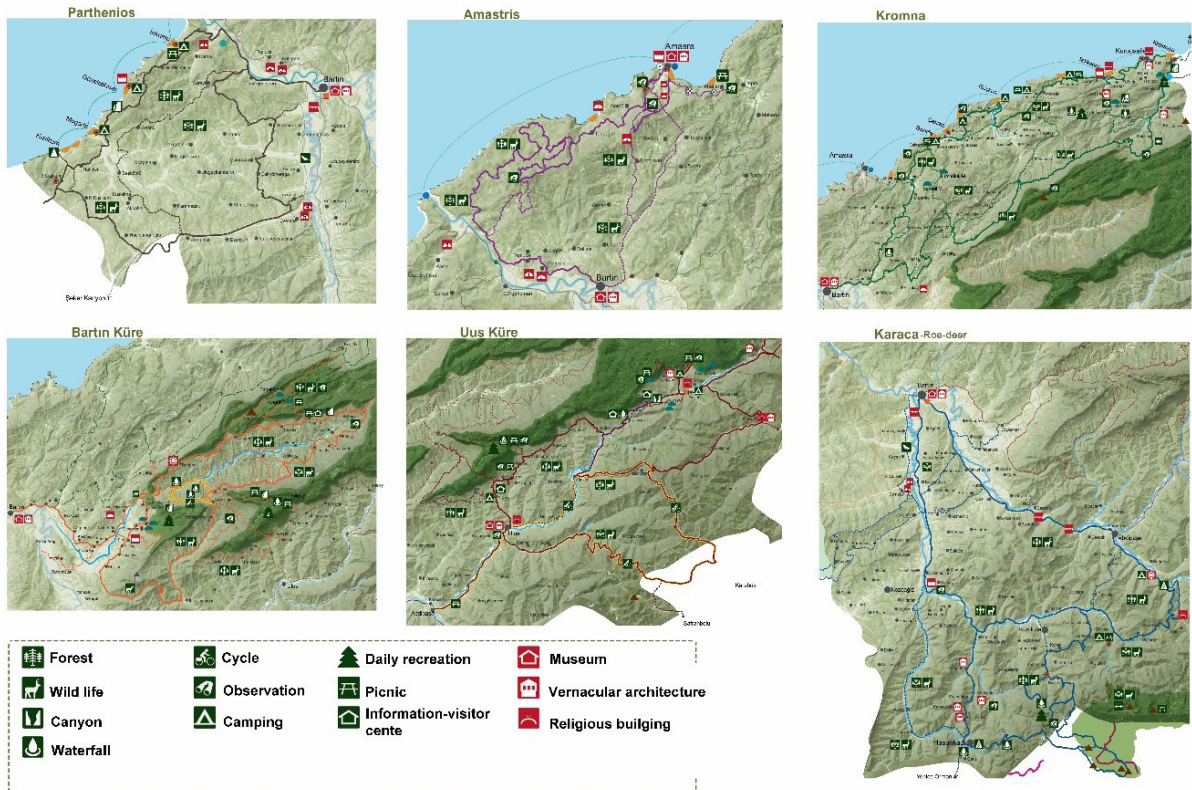
Rich wildlife, valley landscape, agricultural landscape, mountain landscape, streams and waterfalls, forests, plateaus, auditory landscape, mills and shrines stand out as the difference themes.

Rota odakları; Derbent köyü ve Kirazlı Köprü Barajı, Yedi Ocaklı Değirmen, Bahçecik, Zafer, Kirsinler, Bağdatlı, Aksu Şelaleleri, Gezen Yaylası, Kokurdan Yaylası, Sökü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Eskiemirler, Yenikişla, Şarköy, Başoğlu, Çeştepe ve Bartın il merkezidir.

Bu rotada önerilen aktiviteler ise; fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, tırmanış, kamping, oryantiring, piknik, doğal ürün toplama, mantar toplama, kestane toplama, bisiklet, yürüyüş ve yaylacılıktır.

Derbent Village and Kirazlı Köprü Dam, Yedi Ocaklı Mill, Bahçecik, Zafer, Kirsinler, Bağdatlı, Aksu Waterfalls, Gezen Plateau, Kokurdan Plateau, Sökü Wildlife Development Area, Eskiemirler, Yenikişla, Şarköy, Başoğlu, Çeştepe and Bartın city center are route focuses.

The recommended activities on this route are photography, scenery viewing, bird and wildlife observation, gastronomy, camping, orienteering, picnic, natural product collection, gathering mushrooms, chestnut collection, cycling, trekking, and transhumance.

Şekil 2. Altı ana rota
Figure 2. Six main routes

EkoRota Bartın'ın hayata geçirilmesi için neler yapılmalı?

EkoRota Bartın'ın ana planlama hedeflerinden birinin; Amasra'ya odaklanmış yoğun turizm faaliyetlerine, kırsal kesimde doğayla bütünleşik alternatif alanlar oluşturmak olduğu düşünüldüğünde, Bartın'ın kimlik değerlerinin ilin geneline yayılmış olması önemli bir potansiyeldir. Belirli ilkelerin takip edildiği bir rota planlama ve uygulama süreci, ana malzemesi kültürel ve doğal miras olan rotaların oluşturulmasında bu mirasın geleceğini planlamak adına önem taşımaktadır.

Rotaların uygulama sürecinden sorumlu yönetsel yapılanmada yerel yönetimlerin ağırlıklı olarak rol alması tercih edilmelidir. En temelde yerelin kaynaklarından beslenen rota çalışmalarının yönetilmesinde, bu kaynakların korunması ve geliştirilmesinden sorumlu yerel birimler görev almalıdır. Yönetim yapısı, bölgede yaşayan ve çalışanları bir araya getiren, sahip oldukları ortak mirasa dair sorumluluklarını ortak projelere taşımalarına olanak veren bir yapı olmalıdır. Bu şekilde uygulamaların bölge paydaşları tarafından benimsenmesi ve sürekli kılınması sağlanabilir. Yerel ölçekten başlayarak, uluslararası işbirliklerine dek oldukça geniş bir çerçeveye yayılan aktörler arasındaki ilişkiler; finansman ortaklığı, sponsorluk, danışmanlık, gönüllülük gibi biçimlerde yürütülebilir.

EkoRota Bartın Projesinde; Bartın Valiliği'nden başlamak üzere projenin iştirakçisi kamu birimlerinin, köylere hizmet götürme birlikleri, köy muhtarları, diğer kamu kurumları, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği halinde olduğu bir yönetim modeli önerilmiştir. Sadece bürokratlardan oluşturulacak bir modelin başarıya ulaşmasının çok güç olduğunu unutmamak gerekir.

What should be done to bring EkoRota Bartın into life?

Considering that one of the main planning goals of EkoRota Bartın is to create alternative areas integrated with nature in rural areas to intensive tourism activities densely focused on Amasra, the spread of Bartın's identity values throughout the province presents an important potential. A route planning and implementation process in which certain principles are followed is important for the creation of these routes, whose main material is cultural heritage and natural heritage, and for planning the future of this heritage.

It should be preferred that local governments play a predominant role in terms of the administrative structure responsible for the implementation of these routes. In the most basic sense, local units responsible for the conservation and development of resources should take part in the management of these route-building activities that feed on local resources. The management structure should be a structure that brings together the residents and employees of the region and enables them to realize their responsibilities regarding their common heritage in joint projects. In this way, it can be ensured that the practices are adopted and maintained by the stakeholders of the region. Relationships between actors, which range from local to international cooperation, can be carried out in the form of financing partnership, sponsorship, consultancy and volunteering.

In the EkoRota Bartın Project, starting from the Bartın Governorship, a management model has been offered in which the participating public units of the project cooperate with the village service unions, village headmen, other public institutions, professional associations and non-governmental organizations. It should be noted that it is very difficult for a model to be created only from bureaucrats to be successful.

Bartın'ın taşıdığı potansiyel düşünüldüğünde özellikle kırsal kesimde ekoturizm, yayla turizmi ve doğa sporlarının rota çalışmalarıyla bütünleşik şekilde güçlendirilebileceği çok açıktır. Böylelikle kırsal kesim için yerinde istihdam ile ekonomik ve sosyal canlılık hedeflerine ulaşılabilir. Bunun yanında, kıyı bölgelerindeki turizm yoğunlaşmasının iç kesimlere dağıtılması ve kıyıda baskının azaltılması da rota planlamasının somut yararlarından biri olacaktır.

Bu önerilerin, EkoRota Bartın'ın hayata geçmesi için yeterli olmadığı çok açıktır. Bunun için; önerilen katılımcı kurumsal yapının bu projenin bıraktığı yerden oluşturulmuş olması ve rotaların kâğıt üzerinde kalmayıp, arazide uygulanması gerekmektedir. Yürüyüş, bisiklet, fotoğraflama vb. benzer aktiviteler için kullanılacak rotaların gereksinim duyulan yerlerde yollarının, patikalarının, tabelalarının ve mola noktalarının oluşturulması gerekmektedir. Bunun için de projenin iştirakçisi olan kuruluşların bu projeyi sahiplenerek, yapılması gerekenleri uygulamaya koyacak maddi kaynak ve personeli harekete geçirmesi gerekmektedir. Yoksa EkoRota Bartın da benzer projelerde olduğu gibi kâğıt üzerinde kalmaya devam edecektir.

Considering the potential of Bartın, it is obvious that ecotourism, plateau tourism and nature sports can be strengthened with this route work in an integrated way, especially in rural areas. In this way, economic and social vitality goals can be achieved for the rural areas together with on-site employment. In addition, the tangible benefits of route planning will be to distribute the intensity of tourism in the coastal regions to the inland areas and to reduce the pressure on the coast.

It is obvious that these suggestions are not enough for EkoRota Bartın to be implemented. For this, the participatory institutional structure proposed should have been created at the end of this project and the routes should be implemented in the field instead of being just on paper. For the routes to be used for activities such as walking, cycling and photographing, it is necessary to create roads, paths, signs and stop points where necessary. For this, the participating organizations of the project should embrace this project and mobilize the financial resources and personnel to implement what needs to be done. Otherwise, EkoRota Bartın will continue to remain just on paper as in similar projects.

“

Bartın'ın taşıdığı potansiyel düşünüldüğünde özellikle kırsal kesimde ekoturizm, yayla turizmi ve doğa sporlarının rota çalışmalarıyla bütünleşik şekilde güçlendirilebileceği çok açıktır. Böylelikle kırsal kesim için yerinde istihdam ile ekonomik ve sosyal canlılık hedeflerine ulaşılabilir.

Considering the potential of Bartın, it is obvious that ecotourism, plateau tourism and nature sports can be strengthened with this route work in an integrated way, especially in rural areas. In this way, economic and social vitality goals can be achieved for the rural areas together with on-site employment. //

İPEK YOLUNDA BİR ÇIKIŞ AMASTRİS VE KROMNA ROTASI

AN EXIT ON SILK ROAD: AMASTRIS AND KROMNA ROUTES

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının 2020 yılı Bartın ili Turizme Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında Bartın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün başvuru sahibi olduğu "İpek Yolunda Bir Çıkış Amastris ve Kromna Rotası" isimli 643 bin TL bütçeli projesi için sözleşme imzalanmıştır.

Projeye Bartın'da turizmin çeşitlendirilmesi amacıyla ilin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel zenginliklerin koruma-kullanma dengesi gözetilerek geliştirilmesi, turizm altyapısının iyileştirilmesi ve bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sunulması hedeflenmiştir. Oluşturulacak rotalarla yerel halk girişimli uygulamalar yapılması, doğal ve kültürel turizmin bütünleştirilmesi sağlanarak alternatif turizm altyapısının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Amastris ve Kromna rotalarında yürüyüş yolları ve bisiklet parkurlarının oluşturulması ile su sporlarının (yelken yarışları, sualtı sporları, rüzgâr sörfü vb.) geliştirilmesi ve tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

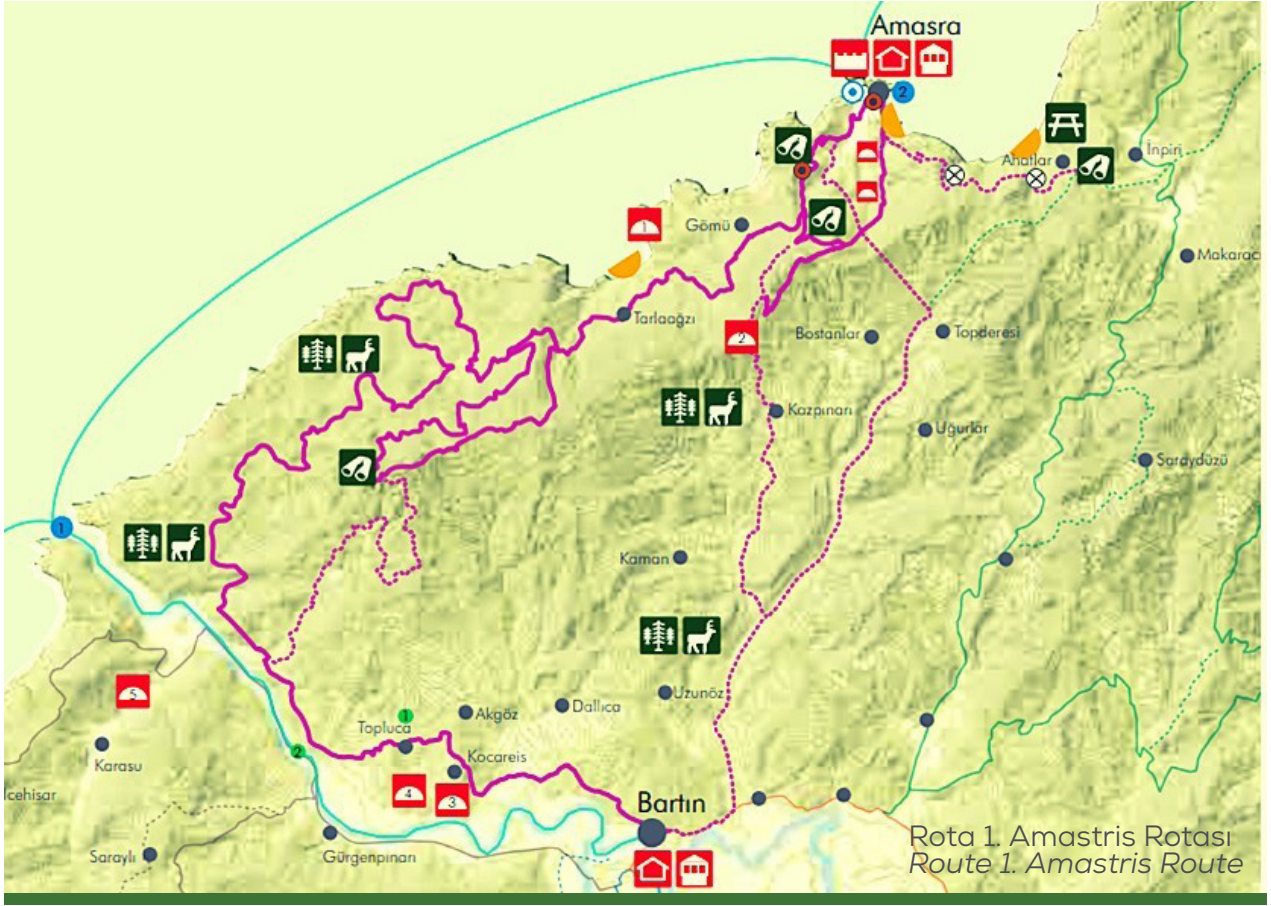
Proje tamamlandığında Bartın ilinin sahip olduğu doğa ve kültür turizmi bütünleştirilerek Amasra ve Kurucaşile'nin Küre Dağları Milli Parkı ile entegrasyonu artırılabilecek, yerel halka gelir getirici faaliyetler oluşturulacaktır. Böylece deniz- kum-güneş turizmine alternatif olarak doğa turizmi de geliştirilerek yapılacak tanıtım çalışmalarıyla birlikte ziyaretçi sayısının artması ve ziyaretçi profilinin çeşitlenmesi sağlanacaktır.

Within the scope of the Western Black Sea Development Agency's Small Scale Infrastructure Financial Support Program for Bartın Province Tourism in 2020, an agreement with a budget of 643 thousand TL was signed for the project named "An Exit on the Silk Road: Amastris and Kromna Route", of which the applicant was Bartın Provincial Directorate of Culture and Tourism.

In order to diversify tourism with the project, it is aimed to develop the natural, historical and cultural wealth of Bartın province by considering the protection-use balance, to improve the tourism infrastructure and to provide contribution to the sustainable development of the region. With the routes to be created, it is aimed to develop alternative tourism infrastructure by integrating natural and cultural tourism, as well as implementing practices where local people are entrepreneurs. For this purpose, it is planned to create walking paths and cycling tracks on Amastris and Kromna routes, to develop water sports (such as sailing races, underwater sports, windsurfing) and to carry out promotional activities.

When the project is completed, the integration of Amasra and Kurucaşile with the Küre Mountains National Park will be increased by unifying the nature and cultural tourism of Bartın province and income generating activities will be developed for the local people. Thus, nature tourism will be developed as an alternative to sea-sand-sun tourism, and the number of visitors will increase and the visitor profile will be diversified with the promotional activities to be carried out.

AMASTRİS ROTASI

Nehir, deniz, kıyı ve dağ temalı olan Amastris Rotası Bartın kent merkezinden Amasra'ya uzanır. Bartın ırmağının sağ sahili boyunca devam ederek boğaz mevkiinden orman içine girip kıyı boyunca doğuya doğru Tarlaağzı ve Gömü köyleri üzerinden Amasra'ya ulaşmaktadır. Bu rotanın devamında Amasra'dan Kuş Kayası Yol Anıtı'na, yani tarihte Bartın'dan Bolu'ya kadar uzanan antik yolun başlangıcına gidilmektedir. Normalde ulaşımın olmadığı Boğaz köyleri ile Tarlaağzı arasındaki ormanlık alan ıssızlığı ile öne çıkmaktadır. Bartın Orduyeri Köprüsü, Topluca, Gavurpınarı, Tarlaağzı, Gömü, Kuş Kayası Yol Anıtı, Bedesten, Amasra Kalesi rota odaklarını oluşturmaktadır. Yürüyüş, bisiklet, fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, yüzme, tırmanış, amatör olta balıkçılığı, kamping, oryenteering, piknik, tekne turları, doğal ürün toplama gibi aktiviteler Amastris Rotası üzerinde yapılabilir.

AMASTRIS ROUTE

The Amastris Route, which has a river, sea, shore and mountain themes, extends from Bartın city center to Amasra district. Continuing along the right bank of the Bartın River, it enters the forest from the strait location, goes east along the coast, and reaches Amasra through Tarlaağzı and Gömü villages. In the continuation of this route, from Amasra to the Kuş Kayası Monument is reached, that is, the starting point of the ancient road stretching from Bartın to Bolu in history. The forested area between Boğaz villages and Tarlaağzı, where transportation is not available typically, comes to the forefront with its desolation. The route focuses are Bartın Orduyeri Bridge, Topluca, Gavurpınarı, Tarlaağzı, Gömü, Kuş Kayası Monument, Bedesten and Amasra Castle. Activities such as hiking, cycling, photography, scenery watching, bird and wildlife observation, gastronomy, swimming, climbing, amateur handline fishing, camping, orienteering, picnic, boat tours, natural product collection can be done on the Amastris Route.

KROMNA ROTASI

Kıyı, dağ ve deniz temalı olan Kromna Rotası, Küre Dağları Milli Parkı'nın Karadeniz'e bakan tampon bölgesindeki köy yerleşimlerini kıyıdaki Kurucaşile'ye bağlayan, kıyı kesiminde ise Kurucaşile'den Amasra'ya uzanan seyirlik bir rotadır. Orman ve vadi peyzajının farklı özelliklerini yansıtan iç kesimdeki özellikler yanında kıyıdaki antik yerleşimlerle dikkate değer kültürel öğeler içerir. Mağaraların ve şelalelerin yoğun olarak görülebileceği bir rotadır. Çamaltı, İnpiri, Çakraz, Akkonak, Göçkün, Hisarköyü, Kurucaşile, Kapısuyu, İlyasgeçidi, Kaleköy, İncivez, Gölderesi, Kavaklı Köyü, Gergece Şelalesi, Gürcüoluk Mağarası tekne yapım atölyeleri rota odaklarıdır. Fotoğrafçılık, manzara seyri, kuş ve yaban hayatı gözlemi, gastronomi, yüzme, tırmanış, amatör olta balıkçılığı, kamping, oryantiring, piknik, tekne turları, doğal ürün toplama, kestane hasadı, bisiklet, yürüyüş bu rotada yapılabilecek aktivitelerdendir.

KROMNA ROUTE

The Kromna Route, which has coastal, mountain and sea themes, connects the village settlements located in the buffer zone of the Küre Mountains National Park facing the Black Sea to Kurucaşile located on the coast and extends from Kurucaşile to Amasra on the coastal part and is a spectacular route. In addition to the features in the interior that reflect the different characteristics of the forest and valley landscape, it also contains cultural elements that are noteworthy with the ancient settlements on the coast. It is a route where caves and waterfalls can be seen intensely. Çamaltı, İnpiri, Çakraz, Akkonak, Göçkün, Hisarköyü, Kurucaşile, Kapısuyu, İlyasgeçidi, Kaleköy, İncivez, Gölderesi, Kavaklı Village, Gergece Waterfall, Gürcüoluk Cave and boat building workshops are among the route focuses. Photography, landscape viewing, bird and wildlife watching, gastronomy, swimming, climbing, amateur handline fishing, camping, orienteering, picnic, boat tours, natural product collection, chestnut harvesting, cycling, and hiking are among the activities that can be done on this route.

//

Projeyle Bartın'da turizmin çeşitlendirilmesi amacıyla ilin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel zenginliklerin koruma-kullanma dengesi gözetilerek geliştirilmesi, turizm altyapısının iyileştirilmesi ve bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sunulması hedeflenmiştir.

In order to diversify tourism with the project, it is aimed to develop the natural, historical and cultural wealth of Bartın province by considering the protection-use balance, to improve the tourism infrastructure and to provide contribution to the sustainable development of the region. //

SPORTİF FAALİYETLER

SPORT ACTIVITIES

Doç. Dr. Mustafa ARTAR

Bartın Üniversitesi
Mühendislik, Mimarlık ve
Tasarım Fakültesi
Bartın University
Faculty of Engineering,
Architecture and Design

Sonbahar Tadında Pedallamaya Var mısınız?
Are You Ready to Cycle with the Taste of Autumn?

Küre Dağları Milli Parkı (KDMP) ülkemizin 33. milli parkı olarak bu yıl yirmibirinci yaşına girmiştir. Başta karstik yapısından kaynaklı doğal değerleri, yapraklı karışık ormanları, su varlığı ve bozulmamış kırsal yaşamı ile uluslararası öneme sahip nadir korunan alanlarımızdan olan Küre Dağları ve yakın çevresi çok yönlü turizm ve rekreasyon olanakları barındırmaktadır.

Son yıllarda özellikle KDMP Uzun Devreli Gelişme Planının onayı ve bazı Avrupa Birliği kaynaklı projelerle bilimsel çalışmaların da yoğunlaştığı bölgede Bartın Üniversitesi, Karabük Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesinin varlığı da bölgenin ekolojik, ekonomik ve sosyal değerlerinin araştırılmasına olanak vermiş, Küre Dağları bölge içinden ve dışından birçok araştırmacıya ev sahipliği yapmıştır.

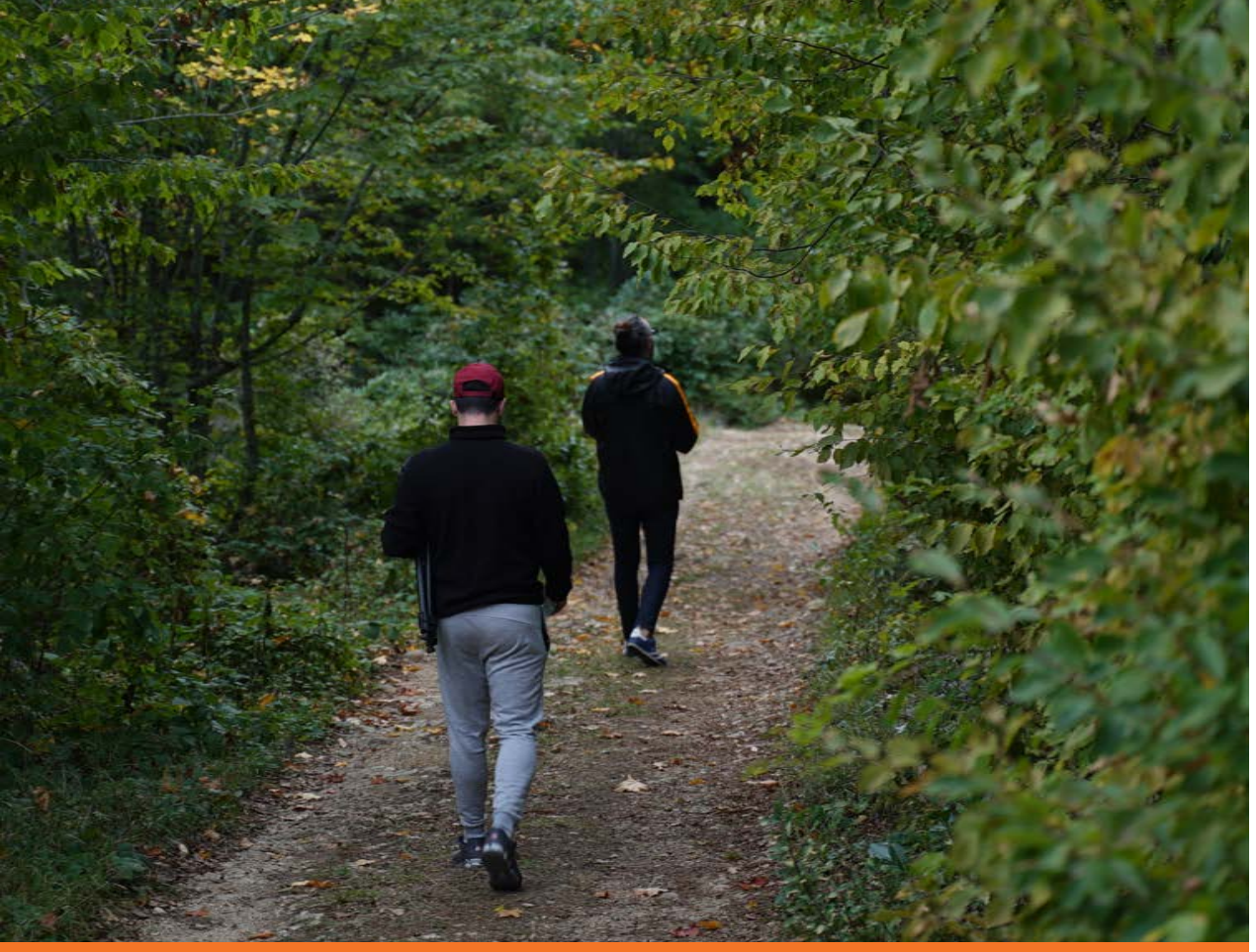
Küre Mountains National Park (KDMP) has turned twenty this year as the 33rd National Park of our country. Being one of our rare protected areas of international importance, with its natural values originating from its karstic structure, mixed-leaf forests, water assets and intact rural life, Küre Mountains and its immediate surroundings offer versatile tourism and recreation opportunities.

In recent years, the intensification of scientific studies, especially thanks to the approval of the KMNP Long Term Development Plan and some European Union-funded projects, and the presence of Bartın University, Karabük University and Kastamonu University in the region have enabled many researchers from inside and outside the region to investigate the ecological, economic and social values of the region.

Milli Park ve yakın çevresinde Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü başta olmak üzere yerel yönetimler ve bölgedeki kalkınma ajanslarının destekleri ile gerçekleştirilen çoğu proje ve çalışma, bölgenin tanıtımına ve kaynak değerlerinin gelecek kuşaklara aktarılması yönünde önemli girişimlerdir. Son dönemde özellikle de Covid-19 salgını sonrasında doğaya ve doğal kaynaklara özlemin en yoğun hissedildiği bir zamanda bu ihtiyaca cevap verebilecek bölgelerden birisi de Küre Dağları ve yakın çevresindeki mağara, şelale, kanyon vb. oluşumlardır. Bir zamanların kırdan kente doğru olan özlem, kentlerdeki yaşam kalitesinin gün geçtikçe düşmesi ve doğaya hasretin iyiden iyiye yoğunlaşması ile tersine dönmüş olup doğa vatandaşları yeniden kırlara ve kırsal yaşama çağırılmaktadır. Bu hissi en iyi yaşatabilecek bölgelerin başında Küre Dağları Milli Parkı gelmektedir.

Most of the projects and works carried out with the support of the local administrations in the vicinity of the National Park and the development agencies in the region, and especially the Küre Mountains National Park Directorate, are important initiatives for the promotion of the region and the transfer of resource values to the next generations. Recently, especially after the Covid-19 epidemic, one of the regions that can meet this need at a time when the longing for nature and natural resources is felt most intensely is the natural formations such as caves, waterfalls and canyons in the Küre Mountains and its immediate surroundings. The desire for the city from the countryside in the past has reversed, and with the declining quality of life in the cities and the longing for nature, citizens started to long for the countryside and rural life again. The Küre Mountains National Park is one of the regions where this feeling is felt most intensely.

Nitekim son dönemde artan ziyaretçi sayısı ülkemizin dokuz sıcak noktasından biri olan milli parkın 2000'li yılların başlarına dayanan korunan alan ilanının ne denli doğru bir karar olduğunu göstermektedir. Bölgemizin dağlık kesimlerinden kentlere (özellikle de İstanbul'a) göç, bölgede var olan nüfusun yaşlanması, taşımali eğitim vb. konular ne yazık ki kırsal yaşamı olumsuz etkilemiştir. Büyük kentlerde yaşayanlardan artık emekli olup kendi ata topraklarına gelmek isteyenlerin sayısındaki artış ile bölgede az da olsa hareketlenme başlamıştır. Farklı amaçlarla hazırlanan birçok turizm eylem planında öngörülen "ekoturizm" faaliyetlerine olanak verebilen, kaynak varlığı ve üstün evrensel değerlere sahip olmasıyla Küre Dağları Milli Parkı mutlaka korunması gereken peyzaj alanlarımızdandır. Bu nedenle çok değişik profildeki ziyaretçilerin de dört mevsim ziyaret ettiği, Batı Karadeniz'in nadir coğrafyalarından birisidir.

As a matter of fact, the increasing number of visitors recently shows how correct it is to take the National Park, which is one of the nine hot spots of our country, under protection in the early 2000s. Unfortunately, issues such as migration from the mountainous parts of our region to cities (especially to Istanbul), the aging of the population in the region, and mobile education have negatively affected the rural life. Due to the increase in the number of people living in big cities who want to retire and come to their ancestral lands, there has been a little mobilization in the region. Küre Mountains National Park is among our landscape areas that must be protected, as it enables ecotourism activities envisaged in many tourism action plans prepared for different purposes, resources and superior universal values. For this reason, it is one of the rare geographies of the Western Black Sea region visited by visitors with very different profiles in four seasons.

Bölgede son yıllarda bireysel ya da gruplar halinde trekking faaliyetlerinin yoğunlaştığı görülmektedir. Sadece Bartın'da iki farklı tescilli yürüyüş grubu eğitimleriyle birlikte hafta sonları düzenli yürüyüş etkinlikleri düzenlemektedir. Bunun yanında milli parkın Bartın bölümünde alankılavuzlarından oluşan bir dernek vasıtasıyla ve tur acentalarıyla bağımlı ya da bağımsız irili ufaklı ziyaretçilerin yürüyüş etkinliklerine eşlik edilmektedir. Yine Kastamonu sınırları içinde özellikle Pınarbaşı bölgesinde kanyon geçişleri ve mağara ziyaret programlarında alan kılavuzları ile yürüyüşler organize edilmektedir. Park sınırları içindeki ve tampon bölgedeki kırsal yerleşimleri ve yakın çevresini de içeren bu yürüyüşler alanın tanıtımında önemli rol oynamaktadır. 2019 yılında Küre Dağları'na komşu Ulus ve Karabük Ormanlarının sınırında yer alan Uluyayla'da Bartın Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü ve Türkiye Oryantiring Federasyonu organizasyonunda 1.311 sporcunun katıldığı 2. Kademe Oryantiring Türkiye Şampiyonası gerçekleştirilmiştir. Benzer coğrafya olması nedeniyle böylesi nitelikli aktivitelerin milli parkı da içerecek biçimde gelecek yıllarda artarak devam etmesi beklenmektedir.

Milli park ve yakın çevresindeki önemli bir sportif faaliyet de bisiklettir. Farklı tiplerdeki bisikletlerin kullanımına uygun rotaların var oluşu bölgeyi bisiklet sporcuları ve gezginleri için cazibe merkezi haline getirmektedir. Bunun birçok nedeni olabileceği gibi başta milli parkın Uzun Devreli Gelişme Planı, Bartın İli Turizm Eylem Planı gibi stratejik dokümanlarda bisiklet yol ağlarının tarif edilmesinin büyük rolü vardır. Buna son yıllarda Bartın'da Bartın Pedaldaşlar Bisiklet Kulübü Derneğinin Milli Park Müdürlüğü ve başta Ulus Belediyesi olmak üzere yerel yönetimlerin de desteği ile başlatıldığı "Bartın Bisiklet Festivali"ni bu alandaki önemli faaliyetler arasına eklemek gerekir. İlki 2013 yılında Bartın kıyı kesiminde gerçekleşen festivallerin üçüncüsü ve dördüncüsü Ulus Belediyesi'nin destekleriyle kamp merkezi Ulus olmak üzere Küre Dağları Milli Parkı ve yakın çevresini pedallayacak şekilde planlanmıştır.

In recent years, it is observed that trekking activities have been intensified individually or in groups in the region. Only in Bartın, regular trekking events are organized on weekends by two different registered trekking groups with their trainers. In addition, in the Bartın section of the national park, through an association of field guides, and independent or dependent on tour agencies, visitors of various sizes are accompanied by hiking activities. Again, within the boundaries of Kastamonu, especially in the Pınarbaşı region, trekking activities are organized together with field guides during canyon passes and cave visit programs. These trekking activities, including the rural settlements within the borders of the National Park and in the buffer zone and their immediate surroundings, play an important role in the promotion of the area. In 2019, the 2nd Stage Orienteering Turkish Championship was organized by the Küre Mountains National Park Directorate and the Turkish Orienteering Federation in Uluyayla, which is located on the border of Ulus and Karabük Forests adjacent to Küre Mountains. Due to the similar geographies, such high quality activities are expected to continue increasingly in the coming years, including the borders of the National Park.

An important sporting activity organized in the national park and its immediate surroundings is cycling. The availability of routes suitable for use of different types of bicycles makes the region an attraction center for cyclists and travelers. There may be many reasons for this, and the description of bicycle road networks in strategic documents such as the Long Term Development Plan of the National Park and Bartın Province Tourism Action Plan has a great share. In recent years, "Bartın Bicycle Festival", which was initiated in Bartın by the Bartın Pedaldaşlar Bisiklet Kulübü (Bartın Pedal Brotherhood Bicycle Club Association) with the support of the National Park Directorate and especially Ulus Municipality, should be counted among the important activities in this area. The third and fourth of the festivals, the first of which took place in the Bartın coastal area in 2013, were planned with the support of the Ulus Municipality, with the camp center being Ulus and the Küre Mountains National Park and its immediate surroundings to be cycled.

Küre Dağları'na yakın Yenice'de Türkiye Bisiklet Federasyonu tarafından yapılan "Dağ Bisikleti Yarışları" gibi, dağlık yerleşimler ile kıyı ekseninde yapılan bisiklet sporunun triatlon vb. diğer spor faaliyetleri ile entegre edilebileceği birçok girişim, bölgemizin zenginliğine zenginlik katacaktır. Ülkemizin farklı bakanlıklarının sağlıklı yaşamın vazgeçilmez bileşeni saydığı bisiklet için çok detaylı çalışmalar yaptığı bilinmektedir. Bu çalışmalar bölgemizde de devam etmektedir. Katma değeri yüksek ve turizmde son dönemde önemli girdiler sağlayan bisiklet konusunda "Bisiklet Dostu Konaklama İşletmeleri" hakkında son dönemde çıkan yasa ve yönetmelikler de bölgemizde yatırımların bu yönde artmasına katkı sunacaktır.

Mountain Bike Races organized by the Turkish Cycling Federation in Yenice, located close to the Küre Mountains, and many initiatives that integrate cycling sports on the coastal axis with other sports activities such as triathlon will enrich the richness of our region. It is known that very detailed studies are carried out for the bicycle, which is considered an indispensable component of healthy life by different ministries in our country. These studies are continuing in our region as well. The recent laws and regulations on "Bicycle Friendly Accommodation Enterprises" regarding bicycles, which have high added value and provide important inputs to tourism, will also contribute to the increase of investments in our region in this direction.

Tüm okurları Bartın ve Kastamonu'nun en önemli değerlerinden biri olan Küre Dağları'nda bisiklete binmeye, Ulukaya Şelalesi'nin coşkusunu görmeye, Valla ve Çatak Kanyonlarının ihtişamını bisikletleri ile hissetmeye davet ediyoruz. Bir gün yolunuz Ulus'a, Drahna'ya, Pınarbaşı'na düşerse bilin ki; bisikletlinin, yürüyüş yapanın, kanyon geçmek isteyen herkesin yanında samimi tavırlarıyla bölge halkı olacaktır.

We invite all readers to ride a bike in the Küre Mountains, one of the most important values of Bartın and Kastamonu, to see the enthusiasm of Ulukaya Waterfall, and to discover the magnificence of Valla and Çatak Canyons with their bicycles. If one day you come by Ulus, Drahna or Pınarbaşı, you should know that the people of the region with their sincere attitude will be with the cyclist, hiker, and anyone who wants to cross canyon.

Sonbahar renkleri tadında birlikte yürümek ve birlikte bisiklete binmek dileğiyle.

Hope to walk and ride a bike together with the taste of the colors of autumn.

DENİZDEN ZİRVEYE PEDALLA BATI KARADENİZ

FROM SEA TO SUMMIT CYCLING AROUND WESTERN BLACK SEA

Tolga GÖK

Bölge kalkınma ajansları Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA) tarafından yürütülen pilot bisiklet rotalarının belirlenmesi çalışması kapsamında turizmci, sporcu, şehir plancısı ve mimarlardan oluşan, tamamı bisiklet kullanıcısı uzman bir ekip tarafından merkezi Küre Dağları olan Cide, Bartın, Safranbolu, Ilgaz Dağı Milli Parkı ve Kastamonu'ya kadar ulaşan bir coğrafyada pilot bisiklet rotaları oluşturulmuştur. Çalışmada bölgenin bisiklet turizmi imkânları da değerlendirilerek kırsal kesime ekonomik fayda sağlayacak ekoturizm olanakları ile çevre kentlerin bisikletli ulaşım altyapılarını geliştirmeye yönelik stratejiler tanımlanmış ve bütüncül bir yaklaşımla bu bölgenin "bisiklet coğrafyası" olması amaçlanmıştır.

Bölge genelinde 1.750 kilometre uzunluğa sahip farklı zorluklarda ve farklı sınıflarda, toprak ve asfalt rotalar tanımlanmıştır. Bu rotalar üzerinde 680 adet yönlendirme direği lokasyonu belirlenmiş ve tabela tasarımı hazırlanmıştır. Bunun yanında nüfus yoğunluğu olan Kastamonu, Bartın, Karabük ve Safranbolu kent merkezleri için "Kent İçi Bisiklet Geliştirme Stratejisi" oluşturulmuştur.

Within the scope of the determination of the pilot bicycle routes carried out by the regional development agencies BAKKA (Western Black Sea Development Agency) and KUZKA (Northern Anatolia Development Agency), an expert team consisting of tourism professionals, athletes, city planners and architects, all of whom are bicycle users, pilot bike routes have been created in a region centered in Küre Mountains and reached Cide, Bartın, Safranbolu, Ilgaz Mountain National Park and Kastamonu. In the study, by evaluating the bicycle tourism opportunities of the region, along with the ecotourism opportunities that will provide economic benefits to the rural areas, strategies for developing the infrastructure for the transportation via bicycle of the surrounding cities were defined and with a holistic approach and this region were aimed to be "bicycle geography".

Soil routes and asphalt routes of different difficulties and classes, with a length of 1,750 kilometers; have been defined throughout the region. On these routes, 680 routing signpost locations were defined and signpost design was prepared. In addition, an "Urban Bicycle Development Strategy" was created for the densely populated Kastamonu, Bartın, Karabük and Safranbolu city centers.

Bartın Bisiklet Festivali, Karabük Bisiklet Festivali, Karabük Yenice MTB Cup, Kastamonu Ilgaz Granfondo gibi bölgede ve yakın çevresinde yapılan bisiklet turizmi aktivitelerinin yanında özellikle ülkelerarası ya da şehirlerarası bisiklet turu yapan gezginler tarafından da ziyaret edilen bir coğrafya olduğu tespitleri yapılmıştır. Bölge, Amasra, Safranbolu ve Kastamonu'nun turizm ve konaklama imkânlarını kullanarak, bisiklet turizmi ve sportif aktiviteler için kısa vadede önemli bir merkez olma potansiyeli taşımaktadır.

In addition to the bicycle tourism activities in the region and its immediate surroundings, such as Bartın Bicycle Festival, Karabük Bicycle Festival, Karabük Yenice MTB Cup, Kastamonu Ilgaz Granfondo, the region has been found to be a geography visited especially by travelers who make international or intercity bicycle tours. The region has the potential to become an important center for bicycle tourism and sports activities in the short term by using the tourism and accommodation facilities of Amasra, Safranbolu and Kastamonu.

Bisiklet denildiğinde Avrupa'da doğrudan ve dolaylı olarak 44 milyar avroluk, ABD'de ise 59 milyar dolarlık ekonomi yaratan ve 840 bin kişilik istihdama destek olan bir sektörden bahsetmek mümkündür. Bölgenin turizm sektöründe faaliyet gösteren kamu kesimi, özel sektör temsilcileri ve sivil toplum kuruluşları iş birliğinde gerçekleştirilecek akıllı müdahalelerle böylesine büyük bir ekonomiden pay alınabileceğini söylemek çok da zor değildir.

When it comes to cycling, it is possible to talk about a sector that directly or indirectly creates an economy of 44 billion Euros in Europe and 59 billion USD in the USA and supports 840 thousand people to participate in employment. It is not difficult to say that a share from such a large economy can be obtained with smart interventions to be carried out in cooperation with the public sector, private sector representatives and non-governmental organizations operating in the tourism sector in the region.

Gerçekleştirilen rota çalışması sayesinde Küre Dağları'ndan Amasra'ya, Safranbolu'dan ağaç tünel içinden Ulus'a, Ilgaz Dağı'ndan Loç Vadisi'ne, Çatak Kanyonu'ndan Drahna'ya, Sorkun Yaylası'ndan Daday'a, Arıt Havzası'ndan Sakaralan Kanyonu'na kadar tüm coğrafyayı güvenle detaylarını bilerek bisiklet ile keşfedebileceksiniz.

Thanks to the route work carried out, you will be able to safely explore the entire geography extending from Küre Mountains to Amasra, from Safranbolu to Ulus through the tree tunnel, from Ilgaz Mountain to Loç Valley, from Çatak Canyon to Drahna, from Sorkun Plateau to Daday and from Arıt Basin to Sakaralan Canyon by bicycle, with full knowledge of its details.

Turgay ALAN ©

Küre Dağları'na da ev sahipliği yapan Batı Karadeniz Bölgesi, Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu gibi profesyonel bisiklet yarışlarına ev sahipliği yapabilecek nitelikte rotalara, manzaraya ve doğal yapıya sahip önemli bir coğrafyadır. Mesela Bartın'dan başlayıp Kurucaşile, Cide, Şenpazar, Azdavay rotasını takip ederek Çatak Kanyonu tırmanışıyla zirve bitişi yapacak bir etap güzel olmaz mı? Dünyanın dört bir yanında muazzam rotanın görüntüleri heyecanla izlenmez mi?

The Western Black Sea Region, which hosts the Küre Mountains, is an important geography with its routes, scenery and natural structure that can host professional bicycle races such as the Presidential Cycling Tour. For example, wouldn't it be nice to have a lap starting from Bartın and following the route Kurucaşile, Cide, Şenpazar, Azdavay and finishing at the summit by climbing Çatak Canyon? Wouldn't the images of this magnificent route be watched with excitement all over the world?

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI YEREL KÜLTÜR

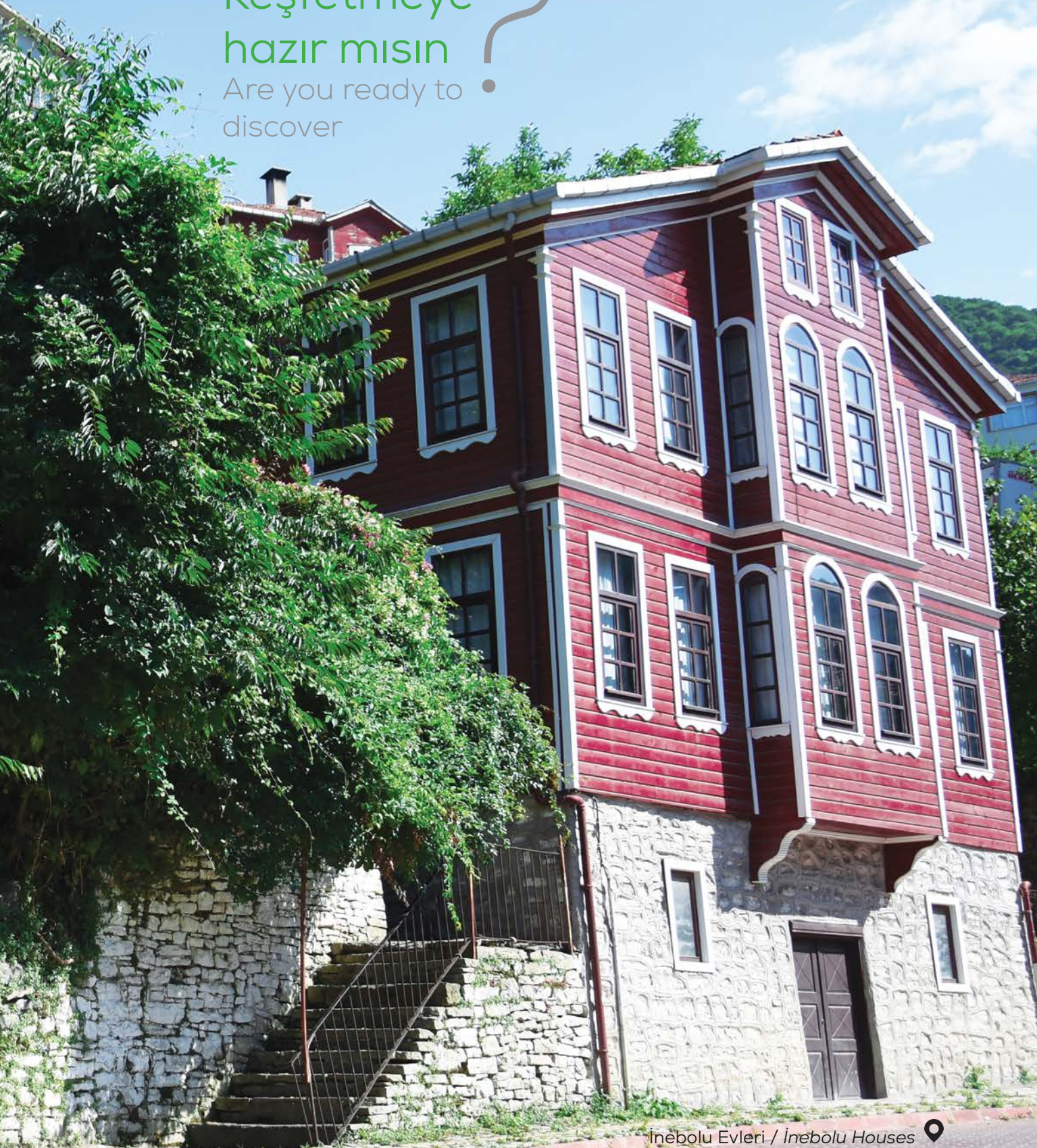
KÜRE MOUNTAINS
NATIONAL PARK
LOCAL CULTURE

Küre Dağları Milli Parkı'nda yayla kültüründen el sanatlarına kadar yok olmaya yüz tutmuş geleneksel kültür hala canlı olarak yaşatılmaktadır.

Traditional culture, which is on the verge of extinction, from highland culture to handicrafts, is still alive in Küre Mountains National Park.

Keşfetmeye hazır mısın

Are you ready to
discover

Yayla Kùltürü

Transhumance Culture

“Yaylacılık ùlkemizin hemen her yerinde görùlebilen kırsal ekonomik etkinliklerden birisidir. ”

“Transhumance is one of the rural economic activities that can be seen almost everywhere in our country.”

Dr. H. Batuhan GÜNŞEN

Bartın Üniversitesi

Orman Fakùltesi

Faculty Member in Bartın

University Faculty of Forestry

Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz bölümünde yer alan Küre Dağları Milli Parkı ùlkemizin en önemli karstik alanlarından birisi olduğu kadar zengin bir biyolojik çeşitliliği de içinde barındırmaktadır. Milli park, günümüzde tehlike altında görùlen “Karadeniz Nemli Karstik Orman” ekosistemlerinin bozulmamış en nadide örneklerini içinde barındırmaktadır.

Küre Dağları Milli Parkı Bartın ilinin Merkez, Amasra, Kurucaşile ve Ulus ilçeleri ile Kastamonu ilinin Azdavay, Cide, Pınarbaşı ve Şenpazar ilçelerinin mülki sınırları içinde kalmaktadır. Milli park içinde hiçbir yerleşim bulunmamakta, köy ölçeğindeki yerleşimler sadece milliparkin etrafını çevreleyen tampon bölgede yer almaktadır. Bu bölgede 120 köyde yaklaşık 21.000 köylü yaşamaktadır.

Köylerde yaşayanlar ile bölgenin jeolojik özellikleri, doğal yaşlı ormanları, bitki çeşitliliği ve yaban hayatı zenginliği arasında karşılıklı bir etkileşim vardır. Bu etkileşime bağlı olarak zaman içinde milli parkın çevresindeki köylerde zengin bir sosyal ve kültürel yapı oluşmuştur. Bunun yansımalarını geleneksel mimaride, rengârenk işlemeli kadın giysilerinde, zengin yöre mutfağında, ahşap oymacılığı gibi geleneksel el sanatlarında görmek mümkündür.

Located in the Western Black Sea Region of Black Sea Region, Küre Mountains National Park is one of the most important carstic areas of our country, contains a rich biological diversity within itself as well. The National Park is home to untouched examples of the “Black Sea Moist Carstic Forest” ecosystems, which are currently considered endangered today.

Küre Mountains National Park is located within the borders of Central, Amasra, Kurucaşile and Ulus districts of Bartın province and Azdavay, Cide, Pınarbaşı and Şenpazar districts of Kastamonu province. There are no settlements in the national park, settlements at the village scale are located only in the buffer zone surrounding the national park. Approximately 21,000 villagers live in 120 villages in this region.

There has been a mutual interaction between the villagers and the geological features of the region, natural old forests, plant diversity, and wildlife richness for centuries. Depending on this interaction, a rich social and cultural structure has been formed in the villages around the national park over time. It is possible to see the reflections of this in traditional architecture, in the colorful and embroidered clothes of women with different meanings, in the rich local dishes, and traditional handicrafts such as wood carving.

Armutlu Yaylası / Armutlu Plateau

Milli parkı çevreleyen köyler son 50 yılda İstanbul, Ankara, Kocaeli gibi büyük şehirlere ve Zonguldak ve Karabük gibi çevre illere oldukça fazla göç vermiş ve nüfuslarının önemli bir kısmını kaybetmişlerdir. Geride yaş ortalaması çok yüksek bir nüfus kalmıştır. Tüm bunlara rağmen köylerdeki yaşantı ağır aksak da olsa devam etmektedir.

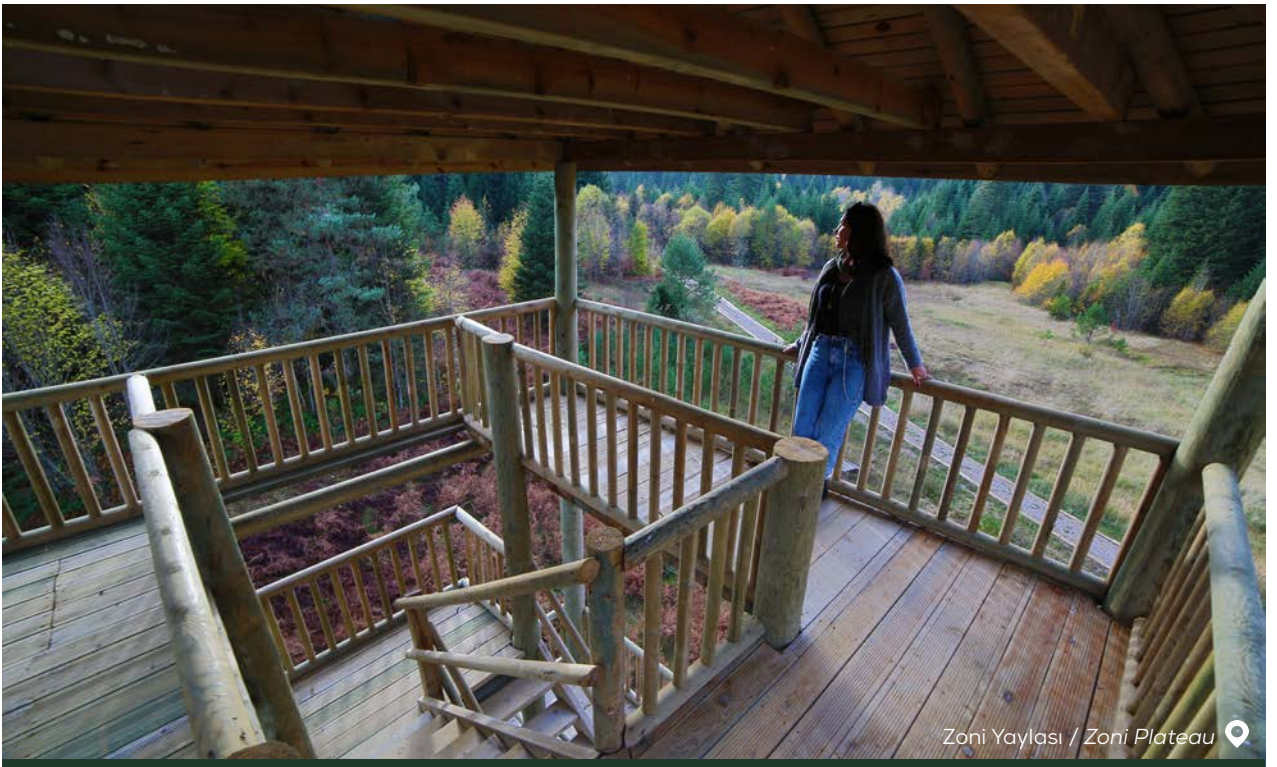
The settlements surrounding the National Park have immigrated to metropolitan cities such as Istanbul, Ankara, Kocaeli, and neighboring provinces such as Karabük and Zonguldak in the last fifty years and lost a significant portion of their population. The rest of them have a very high average age. Despite all this, life in the villages continues, albeit with a slow glitch.

Zoni Yaylası / Zoni Plateau

Ülkemizde kırsal alanlarda hayvancılıkla uğraşan köylüler yaz aylarında hayvanlarını hem sıcaktan korumak hem de otlatmak için sıklıkla yaylaları kullanmaktadır. Temelde sosyokültürel ve ekonomik bir etkinlik olan yaylacılık ülkemizin hemen her yerinde görülebilmektedir. Yaylacılık faaliyetleri arazi yapısı, iklim ve bitki örtüsü gibi faktörler ile sosyal, kültürel ve ekonomik koşullara bağlı olarak bölgeden bölgeye farklılaşabilmektedir. Bu farklılıklara göre de her bölgede yaylacılık etkinliklerinin kendine has kültürel özellikleri oluşmaktadır. Bunları yaylaya çıkmadan önce yapılan hazırlıklar, çıkış sürecinde geceleri konaklanan yerlerde oynanan halk oyunları ve söylenen türküler, yöreye özgü yapılan yayla evleri şeklinde sıralamak mümkündür. Bu özelliklerin yanında yaylacılık kültürünün olmazsa olmazlarından birisi de yayla şenlikleridir. Ülkemizin bazı bölgelerinde asırlardır sürdürülen yayla şenlikleri genellikle yaylanın en kalabalık olduğu dönemlerde yapılmaktadır. Yayla şenliklerinde yöresel kıyafetlerin giyimine özen gösterilmekte, bölgeye özgü halk oyunları oynanmakta, yöresel yemekler yapılmakta ve çeşitli el işleri satılmaktadır.

Villagers engaged in husbandry in rural areas in our country frequently use the plateaus to protect their animals from the heat and to graze them during the summer months. Transhumance, which is basically a socio-cultural and economic activity, can be seen almost everywhere in our country. Transhumance activities may differ from region to region depending on factors such as land structure, climate, vegetation, and also social, cultural, and economic conditions. In line with these differences, the cultural characteristics of transhumance activities occur in each region. It is possible to list these as various preparations made before going to the plateau, folk dances and folk songs performed at the places stayed overnight while climbing to the plateau, and plateau houses built unique to the region. In addition to these features, one of the sine qua non of transhumance culture is plateau festivals. The plateau festivals, which have been going on for centuries in some regions of our country, are generally held during the peak periods of the plateau. During the plateau festivals, care is taken to wear local clothes, folk dances specific to the region are played, local dishes are made and various handicrafts are sold.

Zoni Yaylası / Zoni Plateau

Zaman içerisinde sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarda meydana gelen değişimlere bağlı olarak yaylacılık faaliyetleri de değişmiştir. Yakın zamana kadar hayvan otlatmaya dayalı bir ekonomik faydalanma alanı olan ve yoğun bir şekilde kullanılan yaylalar, kırsal alandan kentlere olan göçler ve tutarlı olmayan hayvancılık politikaları ile giderek önemini kaybetmiştir. Bunlara bağlı olarak da yaylalara geleneksel amaçla çıkan nüfus ve çıkarılan hayvan sayısı her geçen gün azalmıştır. Son yıllarda yaylalarda geleneksel yaylacılık faaliyetlerinden ziyade yaylaların doğal yapısına zarar veren turizm ve şenlik/festival gibi etkinlikler daha fazla görülür olmuştur.

Transhumance activities have also changed depending on the changes in social, cultural, and economic conditions over time. Plateaus, which were used intensively as an economic benefit area based on animal grazing until recently, gradually lose their importance due to the migration from the rural areas to the cities, and inconsistent livestock policies. Depending on these, the number of animals that are taken to the plateaus for traditional purposes is decreasing day by day. In recent years, activities such as tourism and festivals, which harm the natural structure of the plateaus, have started to be seen more and more than traditional transhumance activities.

Armutlu Yaylası / Armutlu Plateau

Tamamen bir plato özelliği taşıyan Küre Dağları Milli Parkı'nın içinde dört önemli orman içi açıklık bulunmaktadır. Bunlar Armutlu Çayırı, Kokurdan Yaylası, Sorkun Yaylası ve Zoni Yaylasıdır. Armutlu Çayırı, Kokurdan Yaylası ve Sorkun Yaylası Kastamonu il sınırları içinde kalırken Zoni Yaylası Bartın il sınırları içinde bulunmaktadır. Milli parkın da bulunduğu bölgede koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvandan ziyade manda gibi büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktaydı. Hem köylerin nüfusunun hem de hayvan sayısının yüksek olduğu geçmiş dönemlerde, yazın başlamasıyla birlikte mandalar yaylalara çıkartılmakta ve sonbahar gelene kadar orada bırakılmaktaydı. Sahipleri ise köylerine geri dönmekteydi. Ancak artık günümüzde köylerin vermiş olduğu göçlerle birlikte hayvan sayısı da oldukça azalmıştır ve buna bağlı olarak yaylalar da artık hayvancılık için kullanılmaz hale gelmiştir.

There are four important glades in the forest inside the Küre Mountains National Park, which has the characteristics of a plateau. These are Armutlu Meadow, Kokurdan Plateau, Sorkun Plateau and Zoni Plateau. While Armutlu Meadow, Kokurdan Plateau, and Sorkun Plateau are within the borders of Kastamonu province, Zoni Plateau is within the borders of Bartın province. In the region where the national park is located, cattle breeding such as buffalo was carried out rather than small cattle such as sheep and goats. In the past, when both the population of the villages and the number of animals were high, the buffaloes were taken to the plateaus at the start of summer and left there until autumn. Their owners used to return to their villages. However, today, parallel to the immigration from the villages, the number of animals has decreased considerably and as a result, the plateaus are no longer used for animal husbandry.

Milli parkın çevresindeki köylerde yaşayanlar yaylaları hayvancılık dışında farklı amaçlarla da kullanmıştır. Bunlardan birisi yayla festivalleridir. Büyük şehirlere göç etmiş köylüler özellikle bayramlarda ve yaz aylarında köylerini ziyarete gelmektedir. Bu zamanlarda köylerindeki birlik ve beraberlik ruhunu yaşatmak için çeşitli festivaller düzenlenmektedir. Milli parktaki Sorkun ve Kokurdan yaylaları bu festivaller için kullanılmaktadır. Çoğunlukla bir gün süren festivallere civar köylerden ilgi ve katılım yüksek olmaktadır. Kadınlar geleneksel kıyafetlerini giymektedir. Bu kıyafetler başlık, kuşak, ön bezi, gömlek, yelek ve entari gibi kısımlardan oluşmaktadır. Bunlar değişik renk-desen ve formda olabilmektedirler. Kıyafetlerin bu kısımlarına göre kadınların medeni durumu, sosyal statüsü ve hangi ilçeden oldukları anlaşılmaktadır. Geleneksel kıyafetlerin yapımında kullanılan basma kumaşlar ise yaylalarda satılabilmektedir.

Gün içinde zaman zaman yöre müziği eşliğinde oyunlar da oynanmaktadır. Yaylanın farklı yerlerinde yemekler yapılmakta ve satılmaktadır. Yayla ve çevresinde bulunan bitkilerden bazıları kullanılmak üzere toplanmaktadır. Ancak, bir yandan yöre insanının birlik beraberliğini pekiştiren diğer yandan yöre kültürünü devam ettiren bu festivaller son yıllarda düzenlenmez olmuştur.

People living in the villages around the national park also used the plateaus for purposes other than animal husbandry. One of them is plateau festivals. Villagers who have immigrated to big cities come to visit their villages especially during holidays and in summer. At such times, various festivals are organized to keep the spirit of unity and solidarity in their villages alive. Sorkun and Kokurdan plateaus in the National Park are used for these festivals. There is a high level of interest and participation from the surrounding villages in the festivals, which usually last for one day. Women wear their traditional clothes. These clothes consist of parts such as headgear, sash, front cloth, shirt, vest, and dress. These can be in different colors, patterns, and forms. According to these parts of their clothing, the marital status, social status, and district of women can be understood. Printed fabrics used in traditional clothing can be sold in the plateaus.

During the day, folk dances are performed with local music from time to time. Meals are prepared and sold in different parts of the plateau. Some of the plants found in and around the plateau are collected for use. However, these festivals, which both reinforce the unity of the local people and maintain the local culture, have not been organized in recent years.

Kokurdan Yaylası / Kokurdan Plateau

Doğal yaşlı ve bakir ormanları, habitat ve peyzaj zenginliği, önemli kanyon ve mağaraları, şelaleleri, jeolojik/jeomorfolojik özellikleri, bitki çeşitliliği, yaban hayatı zenginliği, kültürel ve mimari özelliklere sahip olan Küre Dağları Milli Parkı ülkemizin en önemli ekoturizm (doğa turizmi) merkezlerinden biri olarak görülmektedir.

Bu kapsamda günümüzde milli park sınırları içinde bulunan yaylalar, yöre halkının yanında çeşitli doğa turizmi etkinliklerine de ev sahipliği yapmaktadır. Bu kapsamda milli parkın uzun devreli gelişme planında Sorkun ve Kokurdan yaylaları ile Armut Çayırı gününbirlik kullanım alanı olarak belirlenmiştir. Uzun devreli gelişme planında milli parkın farklı noktalarında çeşitli yürüyüş yolları ve tur güzergâhları oluşturulmuştur. Park içindeki yaylalar bu yürüyüş yolları ve tur güzergâhları için bir başlangıç veya geçiş noktası konumundadır.

The Küre Mountains National Park, which has natural old and virgin forests, habitat and landscape richness, significant canyons and caves, waterfalls, geological/geomorphological features, plant diversity, wildlife richness, cultural and architectural features, is seen as one of the most important ecotourism (nature tourism) centers of our country.

In this context, the plateaus located within the borders of the national park today host various nature tourism activities as well as being used by the local people. In this context, Sorkun and Kokurdan Plateaus and Armut Meadow were identified as daily usage areas in the long-term development plan of the National Park. In the long-term development plan, various hiking paths and tour routes were created at different points of the national park. The plateaus within the park constitute a starting or transit point for these hiking paths and tour routes.

Küre Dağları Milli Parkı sınırları içinde kalan yaylalarda ülkemizin diğer bölgelerindeki yaylalarında olduğu gibi bir yaylacılık etkinliği görülmemekte ve festivaller ise artık düzenlenmemektedir. Görünen odur ki milli park içindeki yaylalar bundan sonra ağırlıklı olarak doğa turizmi etkinliklerine ev sahipliği yapacaktır. Milli park çevresindeki kültürün ve birlik beraberlik duygusunun yaşatılması için yayla festivallerinin tekrar düzenlenmesine ihtiyaç vardır. Bunun için kamu kurumlarının, yerel yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin birlikte çalışması yerinde olacaktır. Yayla festivallerinin milli park içinde düzenlenecek doğa turizmi etkinlikleriyle birlikte organize edilmesi yöre kültürünün yaşatılmasında ve Küre Dağları Milli Parkı'nın ulusal ve uluslararası ölçekte tanınırlığının artmasında etkili olacaktır. Tüm bu etkinlikler düzenlenirken Küre Dağları Milli Parkı'nın ekosistem bütünlüğünü mutlaka gözetilmeli, buna zarar verebilecek yol, turizm, hidroelektrik santrali, maden ocağı vb. tahsislere ve yapılaşmaya izin verilmemelidir.

There is no transhumance activity in the plateaus in the Küre Mountains National Park, as it is in the plateaus in the other regions of our country, and festivals are no longer organized. From now on, it seems that the plateaus in the National Park will host nature tourism activities. Plateau festivals need to be reorganized to sustain the culture and the sense of solidarity around the National Park. In this direction, it will be appropriate for public institutions, local administrations, and non-governmental organizations to work together. Organizing plateau festivals together with nature tourism activities organized in the Küre Mountains National Park will be effective in keeping the local culture alive, as well as enhancing its national and international recognition. While organizing all these activities, the ecosystem integrity of the Küre Mountains National Park should be taken into account, and allocations and construction should not be allowed for activities such as roads, tourism, hydroelectric power plants, and mines that may damage the National Park.

Melike DEDE Seyahat Yazarı
Travel Writer

Zoni Yaylası Zoni Plateau

Doğanın bütün renklerini bir araya getiren Küre Dağları, eşsiz güzelliklere ev sahipliği yapmasıyla biliniyor. Ağaçların arasında ilerlenen yollar, birbirinden güzel yaylalar ve daha birçok doğal güzelliğin bir araya geldiği Küre Dağlarında yer alan doğal cennet bahçelerinden biri de Zoni Yaylası.

Zoni Yaylası, insanın kendini başka bir gezegendeymiş gibi hissedebileceği kadar bakir olması ve sessizliği ile son dönemde doğa tutkunlarının radarına takılan yerlerden biri aynı zamanda.

Batı Karadeniz'in en sevilen şehirlerinden biri olan Bartın, eşsiz manzaralara sahip yaylalarıyla her daim hem yerel halkın hem de misafirlerin beğenisini kazanan bölgelerin başında geliyor. Zoni Yaylası da Bartın'ın doğasına yakından şahit olabileceğiniz müthiş bir doğa harikası.

Gathering all the colors of nature together, Küre Mountains are known for hosting unique beauties. Zoni Plateau is one of the natural paradise gardens located in the Küre Mountains, where the roads leading through trees, beautiful plateaus and many other natural beauties come together.

At the same time, Zoni Plateau is one of the places that have recently get caught by the radar of nature enthusiasts with its virginity and silence that one can feel as if on another planet.

Bartın, one of the most popular cities of the Western Black Sea Region, is one of the regions that always appreciate both the local people and the guests with its plateaus with unique views. Zoni Plateau is also a wonderful natural wonder where you can witness the nature of Bartın closely.

Zoni Yaylası Nerede?

Arit beldesine oldukça yakın bir mesafede konumlanan yayla, bin rakımlık yüksekliğiyle dikkat çekiyor. Yeşilin tüm tonlarını görmenizin mümkün olduğu alan, her mevsim ayrı bir atmosfere sahip olmasıyla beğeni topluyor. Yaz dönemlerinde simsiacık ortamıyla içinizi ısıtarken sonbaharda rengarenk atmosferiyle sizi kendine hayran bırakabilir. Ruhunuz yaylanın dinginliğiyle rahatlarırken kuşların ve diğer hayvanların şarkılarıyla bir bütün haline gelen ağaçlar oksijene doymanızı sağlar.

Zoni Yaylasında Neler Yapılabilir?

Yaylanın çadır kampına uygun olması bölgedeki doğa turizminin özellikle burada yoğunlaşmasında büyük oranda etkili. Kamp dışında aynı zamanda pek çok aktivite imkânı da sunan Zoni Yaylası, doğa sporları yapmayı seven kişileri benzersiz deneyimlerle buluşturuyor.

Yayla çevresinde açılan yürüyüş yolları dağ bisikleti ve trekking gibi doğa sporları için son derece uygun. Zoni Yaylası ayrıca sahip olduğu doğal güzellikler ve farklı renk kombinasyonları ile özellikle sonbahar aylarında fotoğrafçıların da albümlerine oldukça hoş kareler eklemelerine olanak sunabilir. Kış mevsimindeyse karlarla kaplanan yamaçlar ortaya adeta kartpostal niteliğinde görüntülerin çıkmasına vesile oluyor.

Yaylada yaban hayatının aktif olması, yaban hayat gözlemcilerinin de dikkatini çekebilecek unsurlardan biri. Etrafınızın ağaçlarla sarıldığı yollarda ilerlerken dahi yaban hayatı gözleme fırsatı bulabilirsiniz.

Bölgede daha önce yapılan çalışmalarla yaylaya hoş bir görünüm kazandırılmak istendiğini giriş yaptığınız ilk an fark etmeniz mümkün. Yaylanın doğal yapısı bozulmadan, ahşap malzemeler kullanılarak dizayn edilen çöp kovaları, çardaklar, piknik masaları, çeşmeler ziyaretçilerin deneyimlerini artırmak için organize edilmiş.

Yaylada bulunan ahşap seyir kulesi ise manzara izlemek isteyenler için özel olarak tasarlanmış. Bu kulenin en üstünde muhteşem bir doğa manzarası sizleri bekliyor.

Where is Zoni Plateau?

The plateau, which is located very close to the Arıt town, draws attention with its altitude of 1000 meters. The area, where you can see all shades of green, is appreciated for having a different atmosphere every season. While it warms you up with its warm atmosphere in summer, it may fascinate you with its colorful atmosphere in autumn. While your soul relaxes with the calmness of the plateau, the trees which coalesce with the songs of birds and other animals allow you to be saturated with oxygen.

What Can Be Done in Zoni Plateau?

The fact that the plateau is suitable for tent camping is highly effective in the concentration of nature tourism in the region, especially in this region. Zoni Plateau, which offers many activities other than camping, brings together people who love nature sports with unique experiences.

The walking paths around the plateau are extremely suitable for nature sports such as mountain biking and trekking. Zoni Plateau may also offer photographers the opportunity to add very nice frames to their albums, especially in autumn, with its natural beauties and different color combinations. In the winter season, the slopes covered with snow create images like postcard.

The active wildlife in the plateau is one of the elements that attract the attention of wildlife watchers. You can even find the opportunity to observe wildlife while walking on the roads surrounded by trees.

It is possible to notice the effort to give a pleasant appearance to the plateau with the previous works in the region at the first time you enter the plateau. Garbage buckets, gazebos, picnic tables and fountains designed using wooden materials without disturbing the natural structure of the plateau are organized to increase the experiences of the visitors.

The wooden observation tower on the plateau is specially designed for those who want to watch the view. A magnificent view of nature awaits you at the top of this tower.

Zoni Yaylasına Ulaşım

Zoni Yaylası ulaşım bakımından da oldukça rahat bir noktada yer alıyor. Yaylaya giden yolun bir kısmı toprak olduğu için yağışlı havalarda binek araçlarla çıkmak zor olabilse de Zoni Yaylası özellikle yaz ve ilkbahar mevsimlerinde tüm ziyaretçilere kucak açıyor.

Mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir yer

İleride bölgede doğa turizminin geliştirilmesi için çalışmalar yapılması durumunda yaylanın daha fazla rağbet görmesi kaçınılmaz. Şimdilik sessiz, sakin ve temiz görüntüsünü koruyan yayla, kuşkusuz bu bölgede görülmesi gereken yerlerden biri.

Ziyaretçilerine sunduğu atmosfer ve sakin yapısıyla Zoni Yaylası gününbirlik ziyaretçiler ve çadır ya da karavan kampı yapmak isteyenler için son derece ideal bir alan. Yine de yaban yaşamın aktif bir şekilde devam ettiği alanda kamp yaparken dikkatli olmakta fayda var.

Access to Zoni Plateau

Zoni Plateau is also located in a very comfortable point in terms of transportation. Zoni Plateau welcomes all its visitors, especially in spring and summer, although it is difficult to get out by passenger cars in rainy weather, as part of the road to the plateau is soil.

A place you must visit

In the future, it is inevitable that the plateau will be more popular in case of studies for the development of nature tourism in the region. The plateau, which preserves its quiet, calm and clean appearance for now, is undoubtedly one of the must-see places in this region.

Zoni Plateau, with its atmosphere and calm structure, is an ideal area for daily visitors or those who want to camp in a tent or caravan. Nevertheless, it is necessary to be careful when camping in the area where wildlife is still active.

Şimşir Kaşık

Boxwood Spoon

Şimşir Kaşık Ustası
Boxwood Spoon Master
Yüksel ERDOĞAN

Yüksel ERDOĞAN, Kastamonu ili Şenpazar ilçe merkezine 10 km. uzaklıktaki Aşıklı Köyü'nün Orta Mahallesi'nde şimşir kaşık üretimiyle uğraşiyor. Yüksel Usta ve babası bu sanat sayesinde geçimlerini sağlıyor.

Yörede tarım ve hayvancılık yapılsa da yörenin öncelikli geçimi şimşir ağacından yapılan ahşap kaşıklara dayalı ve bu zanaat yaklaşık 700 yıldır devam etmekte. Şimşir kaşığın yapımı da diğer tüm ahşap işçilikleri gibi oldukça zahmetli bir uğraş.

Şimşir Kaşık Yapımı:

İlk olarak şimşir ağacının bir parçası alınıp gövdesi 30 cm. kadar bölünüyor. Daha sonra nacak ile kaba şekilde ağaca kaşık şekli veriliyor. Ardından kaşık keseri vasıtasıyla ağacın biraz daha kaşık formu alması sağlanıyor. Sonrasında keserle içi çıkarılıp, kaşığın ovalliği oluşturuluyor. Kaşık törpülenerek, içi oyulan kısımda kaşık bıçağı kullanılmak suretiyle ince işçilik yapılarak detaylar oluşturuluyor. Yüksel Usta bir hayli meşakkatli olan bu çalışma serüvenini anlatırken "Bir kaşık kullanıma hazır hale gelene kadar on iki kez elden geçiriliyor" diyor.

Kaşığın ham maddesi olan şimşir ağacı, çok geç gelişen bir ağaç. Elli yıl önce dikilen şimşir ağacı bir meşeyle ya da çamla kıyaslandığında gelişimi daha uzun zaman alıyor. Elbette diğer ağaç türlerine göre daha değerli bir ağaç.

Yüksel ERDOĞAN is engaged in the production of boxwood spoons in the Orta District of Aşıklı Village, 10 km from Kastamonu Şenpazar district center. Yüksel Master and his father make a living from this art.

Although agriculture and animal husbandry are carried out in the region, the primary livelihood of the region is based on wooden spoons made of boxwood and this craft has been going on for about 700 years. Making boxwood spoon is a very laborious endeavor like all other woodworking.

Boxwood Spoon Making:

First, a piece of boxwood is taken and its trunk is divided by about 30 cm. Then the tree is shaped like a spoon with a hatchet. Then, by means of the spoon adze, the tree is made to take the shape of a spoon a little more. Afterwards, the inside of it is removed by means of an adze and the ovalness of the spoon is provided. The spoon is filed and the details are created by using a spoon knife for the part that is engraved. Yüksel Master tells about this very hard work adventure and says "A spoon is handled twelve times until it is ready to use".

Boxwood, the raw material of the spoon, is a very slow growing tree. The boxwood tree planted fifty years ago takes longer time to grow compared to an oak or pine. Of course, on the other hand, it is a more valuable tree than other tree species.

Yüksel Usta şimşir kaşığın mikrop öldürücü özelliği olduğunu ve bakteri barındırmadığını özellikle vurguluyor. 30 cm. boyutundaki bir şimşir ağacı parçasından budaklı değilse ortadan yarıldığında iki kaşık çıkıyormuş. Yüksel Ustanın yaptığı kaşıklar sadece sofraları değil düğün ve kınaları da şenlendiriyormuş.

Yüksel Master emphasizes that the boxwood spoon is germicidal and does not contain bacteria. If a 30 cm piece of boxwood is not gnarled, it would yield two spoons when split in the middle. The spoons made by Yüksel Master cheered up not only tables but also weddings and henna ceremonies.

Bir de şimşir kaşık hikâyesi anlatıyor Yüksel Usta: "100 sene önce Kel İbrahim diye birisi varmış bizim köyde. Osmanlı döneminde buradan Libya'ya gidip, orada 7 sene savaşıyor. Döndüğünde burada evlenip çoluk çocuğa karışıyor. Askere gitmesine rağmen sen asker kaçağısın, bir daha askere gideceksin diyorlar. Bir 7 sene daha askere gidiyor. Muharebede sakatlanıyor. Geri döndüğünde evini bıraktığı gibi bulmuyor. Köyü kıtlık yaşamış, her yer perişan... Bütün arazisi satılmış. Çocuklarının evi bile kalmamış. Kel İbrahim bu durumun üzerine Valla Kanyonu'nun yanındaki mağaraya çekilerek 3 ay boyunca şimşir kaşık yapıyor. Daha sonra köyüne geri dönüyor. Evi ve satılan arazilerin bir kısmını yaptığı kaşıkların geliriyle geri alıyor. Zorlu günler geçiriyor ama sanatıyla geri kazanıyor kaybettiklerini." Yüksel Usta bu kulağa sıra dışı gelen ama tümüyle gerçek yaşam öyküsünü anlattıktan sonra devam ediyor elindeki kaşığı oymaya. Bu eskimeyen sanat öğretiyor ki; hayatın acı sürprizlerine bazen bir şimşir kaşıkla bile direnebilirmiş insanoğlu. Kel İbrahim'den sonra Yüksel Usta da gelecek güzel günler için yapmaya devam edecek şimşir kaşıklarını.

Yüksel Master also tells a story of boxwood spoon: "100 years ago there was a person called Kel İbrahim in our village. During the Ottoman period, he went to Libya from here and fought there for 7 years. When he returned, he got married and had children. Although he went to the military, they said, you are a deserter; you have to go to the army again. He went to the military for another 7 years. He got injured in battle. When he returned, he could not find his home as he left it. His village had experienced famine, everywhere was miserable... All his land had been sold. Even his children did not have their own houses. Upon this situation, Kel İbrahim retreated to the cave next to Valla Canyon and made boxwood spoon for 3 months. Later he went back to his village. He took back the house and some of the land sold with the income he earned from these spoons. He had a hard time, but he regained what he lost by means of his art." Yüksel Master continues to carve the spoon in his hand after telling this unusual but completely real life story. This timeless art teaches that human beings can resist the painful surprises of life sometimes even with a boxwood spoon. After Kel İbrahim, Yüksel Master will continue to make boxwood spoons for the good days in the future.

Kösüre Taşı Grindstone

Kösüre Taşı Ustası
Grindstone Master
Mustafa YILMAZ

Mustafa Yılmaz, Bartın İli Ulus ilçesinin Çubukbeli köyünde kösüre taşı yapmaktadır. Kesici aletleri bilemede kullanılan kösüre taşı üretimi yörede yüz yılı aşkın bir süredir devam etmekte.

Mustafa Usta ve Çubukbeli köyünden birkaç kişi daha bu sanatı icra edenlerden. Tarım ve hayvancılığın yanı sıra kösüre taşı yapımı da köyün gelir kaynakları arasında. Diğer taş işçiliklerinde olduğu gibi kösüre taşı işçiliği de oldukça zahmet isteyen bir uğraş.

Kösüre taşı işçiliğinin öyküsü ilk olarak Küre Dağlarında toprağın içinden kalıp halinde taşın bulunması ile başlar. Taş, taşınması kolay olsun diye yerinde bileme taşı boyutuna getirilerek çalışma alanına taşınır. Nemli taş güneşte bir iki gün boyunca kurutulduktan sonra çekiçle silindirik biçimine getirilir. Boyutlarına göre ayarlanan ucu çivili tahta, taşın ortasında pergel şeklinde kullanılarak taşın boyutu ayarlanır. Devamında çekiçle bilemeye hazır hale gelecek şekilde oval kısımları tamamen belirginleştirip ortası düz olacak şekilde delinir. Küre Dağlarında yetişen kayın ve çam ağaçlarından yapılan tahta düz olacak ortasından geçirilerek dönebilecek şekilde oluk şeklindeki tahtaya yerleştirilir. Kösüre taşı, böylelikle bıçağı bilemeye hazır hale gelir.

Mustafa Yılmaz is making grindstones in Çubukbeli village of Ulus district of Bartın Province. The production of grindstones used to sharpen cutting tools has been going on in the region for more than a hundred years.

Mustafa Master and a few more people from Çubukbeli village are among the performers of this art. In addition to agriculture and animal husbandry, grindstone production is among the income sources of the village. Like other stonework, grindstone craftsmanship is a very demanding occupation.

The story of grindstone craftsmanship begins with the discovery of molded stone from the soil in Küre Mountains. The molded stone is brought to the size of a grindstone and transported to the work area so that it would be easy to carry. After drying the damp stone in the sun for a day or two, it is shaped into a cylinder with the help of a hammer. The size of the stone is adjusted by using a nailed wooden lag in the form of a compass in the middle of the stone. Subsequently, the oval parts are fully defined so that it is ready for sharpening with a hammer, and the middle is drilled so that it enters the mechanism. The wood made of beech and pine trees growing in Küre Mountains is passed through the middle and placed on a groove-shaped wood that can rotate. The grindstone is thus ready to sharpen the blade.

Özellikle, bilimsel gelişme ve hızla gelişen teknoloji, geleneksel halk zanaatları gibi birçok kültürel unsurun yok olması veya unutulması gibi birçok problemi de beraberinde getirmiştir. Kösüre taşının mineralojik özellikleri, yapay bileme taşlarına göre avantajları olmasına rağmen maalesef günümüzde artık pek tercih edilmemektedir. Mustafa Usta, bu sanatı babasından öğrendiğini ve bu işin köylerinde yüz yılı aşkındır devam ettiğini söylüyor. Bileme makinesinin çıkmasıyla işlerinin azaldığını, yaşlandığı için de eskisi kadar verimli olamadığını dile getiriyor. Eskiden o kadar çok sipariş alırlarmış ki, sabaha kadar çalışırlarmış.

In particular, scientific developments and rapidly developing technology have brought many problems such as the disappearance or forgotten of many cultural elements such as traditional folk crafts. Although the mineralogical characteristics of the grindstone are more advantageous than artificial grinding stones, unfortunately, it is not preferred anymore today. Mustafa Master says that he learned this art from his father and that this business has been going on in his village for more than a century. He states that his work has cut down with the introduction of the sharpening machine and that he is not as efficient as he used to be because of his aging. They used to get so many orders that they worked all night long.

Mustafa Usta şunları anlatıyor: "Kösüre taşı sayesinde evlendim, çocuklarımı büyüttüm, ailem oldu. Bu evde dört hane olarak yaşıyorduk, şimdi yalnız kaldım. Çayı demleyip birilerini arıyorum gelsinler diye ama artık kimse gelmiyor. Rahmetli eşimi hastaneye kaldırırken bu gidişin dönüşü olmayacağını hiç düşünemedim. Rahmetli eşim misafiri çok severdi. Giderken bana dedi ki: "Bey, olur da yokluğumda misafir gelirse çayla ekmek de olsa kapıdan boş çevirme. Yalnızlık çok zor, yine gelin..."

Mustafa Master explains: "Thanks to the grindstone, I got married, raised my children and had a family. We lived in this house as four households, now I am alone. I brew tea, I'm looking for someone to come, but nobody comes anymore. While my deceased wife was being taken to the hospital, I never thought that things would not be the same again. My deceased wife loved guests very much. As she was leaving, she said to me: 'Sir, if a guest comes in my absence, do not turn away from the door empty-handed, even if it is tea and bread'. Loneliness is very difficult, come again please..."

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI'NIN ULUSLARARASI POTANSİYELİ

*THE INTERNATIONAL POTENTIAL
OF KÜRE MOUNTAINS NATIONAL PARK*

Prof. Dr. Nizamettin KAZANCI

UNESCO Türkiye Milli Komisyonu
Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi Başkanı
*UNESCO National Commission of Turkey Chairman
Specialized Committee of Natural Sciences*

Keşfetmeye
hazır mısınız

Are you ready to
discover

Küre Dağları Milli Parkı

Uluslararası Potansiyeli

The International Potential of Küre Mountains National Park

“Halkın kendi malı olan milli parkı tanıması ve sahiplenmesi ile neticelenecek bu yaklaşım diğer korunan alanlara da örnek oluşturacaktır.”

“This approach, which will result in the public getting to know and embracing the national park, will set an example for other protected areas.”

Birleşmiş Milletler Teşkilatı 2015 yılında dünyanın mevcut en önemli sorunlarını açlık, yoksulluk, iklim değişikliğine bağlı kıtlık, salgın hastalıklar, enerji yokluğu ve temiz su ihtiyacı olduğunu bildirerek, kısa sürede çare bulunmazsa dünya nüfusunun ve insanlığın büyük tehlikelerle karşılaşacağını araştırma raporlarıyla ortaya koymuştur. Çözüm olarak önümüzdeki on yıl içinde mutlaka başarılması gereken proje ve çalışmaları açıklayarak, bunları devletlere ve toplumlara anlatma görevini de UNESCO'ya vermiştir. 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri olarak adlandırılan bu zorunlu çalışmada 17 ana, 169 alt hedef belirlenmiştir. Her ülke kendi toplumu için, toplumla birlikte bunları başarmak zorundadır. Covid-19 salgını, hedeflerden sadece birinin bile ne kadar karmaşık sorunları kapsadığını ve yarınlara tesir ettiğini göstermiştir.

The United Nations reported in 2015 that the most important problems of the world are hunger, poverty, famine due to climate change, epidemics, lack of energy and need for clean water, and it has revealed with research reports that the world population and humanity will face great dangers if no remedy is found in a short time. As a solution to this, it explained the projects and studies that must be accomplished in the next ten years and gave UNESCO the task of explaining these to the states and societies. 17 main and 169 sub-targets were determined in this mandatory study, which is called the 2030 Sustainable Development Goals. Every state has to achieve these for its own society and with its own society. The Covid-19 pandemic has demonstrated us that how complex problems even one of these targets cover and affect the future.

Dünyadaki bütün yöneticilere ve tek tek insanlara görev olarak verilen ana hedeflerin 12 tanesi, alt hedeflerin ise 105 tanesi doğrudan doğa ile alakalıdır. Bu normaldir, çünkü dağlar dahil bütün yeryüzü insanların yaşam alanı olduğuna göre, öncelik bu alanların korunmasında olacaktır. İşte bu noktada önemli ve öncelikli olan doğayı bilmek ve tanımaktır. UNESCO'ya göre, Küre Dağları Milli Parkı gibi zengin doğa parçaları, bu kapsamda adeta laboratuvar, derslik, okul, kısacası doğayı öğrenme yerleridir. Böyle yerler dünyada fazla değildir ve varlıkları buldukları bölgenin zenginliği ve kullanabilirse şanslarıdır. Böyle yerler öncelikle araştırılacak, özellikleri ortaya konulacak, sonra dünyadaki bütün insanlar tarafından gezilecek ve doğa yerinde öğrenilecektir. Biyolojik çeşitlilik dahil doğanın işleyişi, akarsular, deprem, heyelan, su baskınları gibi doğal olaylar ancak buralarda anlaşılabilir. UNESCO bu gibi yerlerin o ülkelerin şansını anlatmaya çalışıyor, bunun için projeler ve programlar hazırlıyor. Dünya Miras Alanları (DMA), Biyosfer Rezervleri (BR), Jeoparklar bu kapsamda geliştirilmiş UNESCO uygulamalarıdır.

12 of the main goals and 105 of the sub-goals assigned to all managers and individual people in the world as tasks are directly related to nature. This is a normal situation, since the entire earth, including the mountains, is the habitat of humans, the priority will be to protect these areas. At this point, the important and priority issue is to know and know nature. According to UNESCO, natural wealth parts such as the Küre Mountains National Park are like laboratories, classrooms, schools, in short, places of learning about nature. Such places are scarce in the world, and their presence is the wealth of the region they are located in, and their chance, if they can use it. Such places will first be researched, their features will be revealed, then they will be visited by all people in the world and nature will be learned on site. The functioning of nature, including biological diversity, mountains and streams, and even natural phenomena such as earthquakes, landslides and floods can only be understood there. UNESCO tries to explain that such places are chances for those countries and prepares projects and programs in this regard. World Heritage Sites, Biosphere Reserves, and Geoparks are UNESCO practices developed in this context.

Dağlar nasıl potansiyel olur?

Devlet koruması, özel mülkiyete kapalılık, milli park durumları bir yana, dağların tırman-eğlen-dinlen-avlan işlerinden öte nasıl bir önem taşıdığına değinmek gerekir. Bunun için kendi doğal varlıklarımızı öncelikle dünyanın önemli bir parçası olarak görmemiz gerekir; dünyadan kopmadan, dünyayı bilerek yaşamak durumundayız. Ancak böyle yaklaşım içinde olarak ülkemizin ve Küre Dağları Milli Parkı'nın potansiyelini fark edebilir ve ondan yararlanabiliriz.

How can the mountains be potential?

Apart from the state protection, being closed to private ownership and being a national park, it should be mentioned how the mountains are more important than climbing-recreation-hunting activities. For this, we must first consider our natural heritage as an important part of the world, because we have to live without detaching from the world and knowing the world. Only by adopting such an approach, we can realize the potential of our country and the Küre Mountains National Park and benefit from it.

Elimizde ne var?

Küre Dağları Milli Parkı'nın potansiyelini ortaya koyabilmek için, öncelikle yukarıda sayılan ulusal ve uluslararası ihtiyaçları görmek ve anlamak, sonra da milli parkımızın özelliklerini bilmemiz gerekir. İhtiyaçları ve olanakları önce milli park içinde yaşayanların, sonra tüm Bartınlı ve Kastamonuluların, bilahare il dışındaki yöre halkının ve bütün ülke insanlarının bunları bilmesi gerekir. Ancak o zaman potansiyelimizin değeri olacaktır.

Küre Dağları Milli Parkı'nın eşsiz doğası, zengin biyoçeşitliliği, çok sayıdaki mağara ve kanyonları, uzun Karadeniz kıyısı, kapsadığı çok sayıda jeolojik mirası (jeosit), bunlara ilaveten koruma kuşağına sahip oluşu ve iyi bir yönetiminin bulunması uluslararası nitelikteki zenginlik ve/veya avantajlarıdır. Zaten bu özellikleri nedeniyle geçmişte "Avrupa Ormanı", "Avrupa Miras Dağları" seçilmiştir. Özetle, elimizde uluslararası değerde doğa parçası bulunmaktadır.

What do we have?

In order to reveal the potential of the Küre Mountains National Park we must first see and understand the above-mentioned national and international needs and then know the characteristics of our national park. The aforementioned needs and possibilities must first be known to those who live in the national park, then to all residents of Bartın and Kastamonu, then to the local people outside the province and the people of all countries. Only then will our potential have value.

The unique nature of the Küre Mountains National Park, its rich biodiversity, numerous caves and canyons, long Black Sea coast, numerous geological heritages (geosite) and in addition to these, having a conservation zone and a good management are its richness and/or advantages at international level. Because of these features, it has been chosen as "European Forest" and "European Heritage Mountains" in the past. In summary, we have a piece of nature with international value.

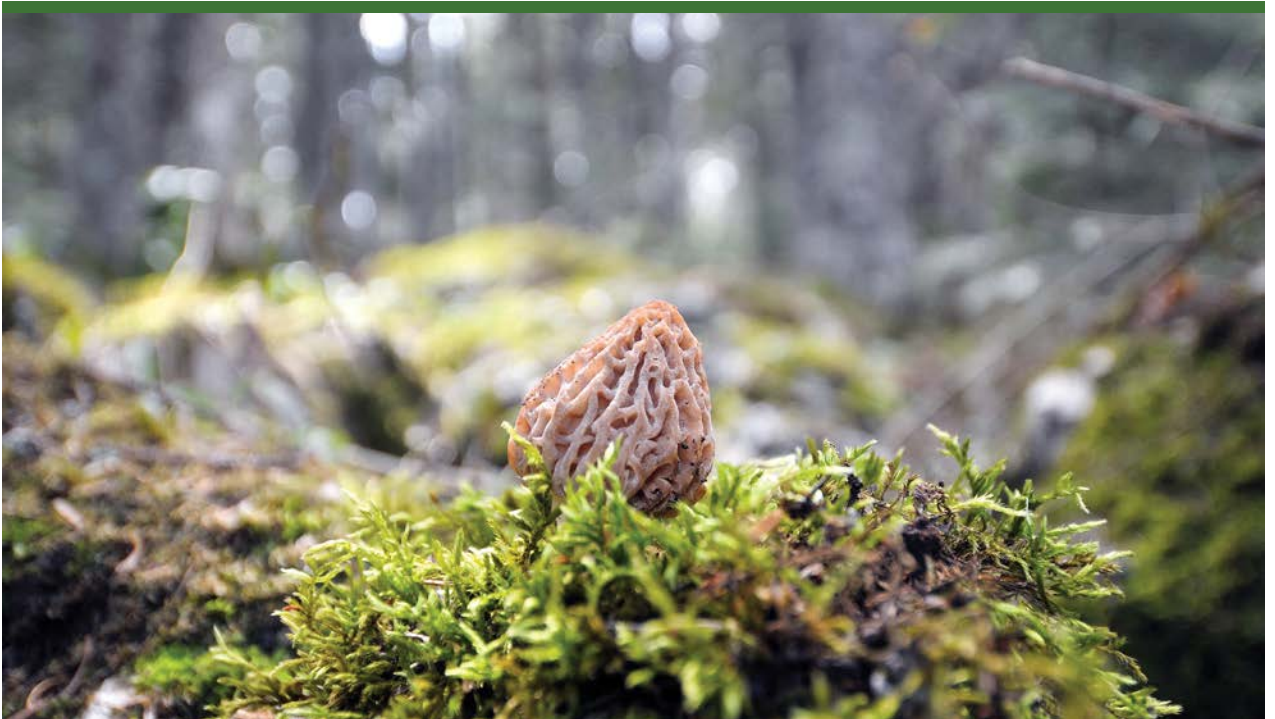
Uzmanların Görüşü

Küre Dağları Milli Parkı'nın sahip olduğu jeolojik-jeomorfolojik zenginlikler, bitki örtüsü ve biyoçeşitlilik farklı araştırmacılar ve yayınlarla ortaya konulmuştur. Bunlar aynı zamanda milli park oluşunun da gerekçeleridir. Ülkemizdeki korunan alanların uluslararası değerini pekiştirmek ve ortak kanaat oluşturmak için UNESCO Türkiye Milli Komisyonu (UTMK) tarafından değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır. 2013 yılında, doğal varlıklar konusunda Dünya Miras Alanı potansiyelimizi belirlemek için düzenlenen uzmanlar toplantısında Küre Dağları Milli Parkı 48 aday arasında ilk sırayı almıştır. Aynı şekilde, 2015 yılında UTMK, MTA ve Jeolojik Mirası Koruma Derneği-JEMİRKO ortaklığı ile tertiplenen "Potansiyel Jeopark Alanları Belirleme Çalıştayı"nda, 16 önemli aday arasında Küre Dağları 5. Sırada olmuştur. Bunlara ilaveten, UTMK Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi içinde oluşan kanaat, Küre Dağları Milli Parkı'nın Uluslararası Biyosfer Rezervi olarak çok daha büyük potansiyel taşıdığı yönündedir. Kısaca, uzmanların görüşüyle Küre Dağları Milli Parkı, UNESCO'nun küresel düzeydeki programları olan Dünya Miras Alanı (DMA), Biyosfer Rezervi (BR) ve Jeoparklar için doğal kaynak değerlerine sahiptir. Bunların niteliklerine kısaca göz atmak yararlı olacaktır.

Expert Opinion

The geological-geomorphological richness, vegetation and biodiversity of Küre Mountains National Park have been put forward by different researches and publications. These are also the reasons why it is a national park. In our country, to consolidate the international value of protected areas and to create a common opinion evaluation workshops are held by UTMK (UNESCO National Commission of Turkey). At the experts meeting held in 2013 to determine our World Heritage Site potential regarding natural assets, Küre Mountains National Park ranked first among 48 candidates. Likewise, in the "Potential Geopark Areas Determination Workshop" organized in 2015 with the partnership of UTMK, MTA and JEMİRKO, Küre Mountains ranked 5th among 16 important candidates. In addition to these, according to the opinion formed within the Natural Sciences Expertise Committee of the UTMK, it is that Küre Mountains National Park has much greater potential in terms of International Biosphere Reserve.

In short, according to the opinion of experts, Küre Mountains National Park has natural resource values in terms of World Heritage Site, Biosphere Reserve and Geoparks, which are among the global programs of UNESCO. It would be useful to take a brief look at the attributes of these.

Dünya Miras Alanları ve Listesi: "Geçmişte veya günümüzde insan eliyle yapılmış, doğal olarak bulunan ya da insanın doğayı kullanarak ortaya çıkardığı, üstün evrensel nitelikli, yalnız bulunduğu ülkenin zenginliği değil, bütün insanlık adına korunması ve gelecek kuşaklara taşınması gereken önemli varlıklar" Dünya Mirası olarak tanımlanır. Fikir ve kavram olarak ilk kez Mısır'daki Asuan Barajı'nın yapımı ile ortaya çıkmış, 1968'de baraj suları altında kalacak Abu Simbel Tapınağı ve heykelleri kurtarmak için yapılan uluslararası ortak çalışmanın başarıya ulaşması üzerine UNESCO tarafından 1972'de uluslararası "kültür ve doğa varlıklarının korunması" sözleşmesi hazırlanmıştır. Adı geçen sözleşme esaslarına göre bir yerin "Dünya Mirası" ilan edilmesi onun üstün değerinin uluslararası düzeyde tescili ve dünyaya ilan edilmesi demektir. Kontrollü ziyaret (turizm) dışında her türlü kullanıma kapalıdır. Dünya Mirası kabul edilen bu yerlerin tanınırlığı, dünya çapında duyurulması, taraf ülke için prestij ve saygınlık, buna karşılık turizm için alt yapı oluşturur. Sözleşmeyi kabul ve imza eden taraf ülke, sınırları katı şekilde tespit edilen bu yerleri, kendi malı olsa bile artık dünya adına koruma sözü ve güvencesi verir. Dünya Miras Listesi'ne girmiş yerler, Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) tarafından denetlenir, bakımsız olması halinde sarı kart (ikaz), sözleşme hükümlerine aykırılık halinde kırmızı kart (ihraç kararı) gösterilir, ki, ihraç, taraf ülke için utanç verici ve asla istenmeyecek durumdur. Halen tüm Dünya Miras Listesi'nde 167 ülkeden 1.121 varlık yer alır. Bunun 869 adedi kültür, 213 adedi doğal, 39 adedi ise karma özelliindedir. Ülkemizde Dünya Mirası çalışmalarının yasal muhatabı Kültür ve Turizm Bakanlığı olup, sahibi olduğumuz 18 varlığın ikisi karma (Pamukkale ve Kapadokya), diğerleri ise kültür kategorisindedir.

World Heritage Sites and List: *World Heritage is defined as "The outstanding universal quality, not only the wealth of the country where it is located, but also the important assets made by man, naturally occurring or created by man using nature in the past or today that should be protected for all humanity and transferred to the next generations". The idea and concept in question first emerged during the construction of the Aswan Dam in Egypt, and after the success of the international joint work to save the Abu Simbel Temple and the statues, which will be flooded by the dam in 1968, a convention for "the protection of international cultural and natural assets" was prepared by UNESCO in 1972. Declaring a place as a "World Heritage" according to the principles of the aforementioned convention means that its superior value is registered internationally and declared to the world. It is closed to all kinds of use, except for controlled visits (tourism). The recognition and worldwide announcement of these places, which are accepted as World Heritage, in other words, their advertisements, provides prestige and respectability for the signatory state and also creates an infrastructure for tourism. The signatory state that accepts and signs the convention gives a promise and assurance to protect these places, whose borders are strictly determined, on behalf of the world, even though they are their own property. The places that are included in the World Heritage List are inspected by the International Council of Monuments and Sites (ICOMOS), and if these places are neglected, a yellow card (warning), in violation of the contract provisions, a red card (export decision) is shown, which are embarrassing and an undesirable situation for the signatory state. Currently, there are 1121 assets from 167 countries on the entire World Heritage List. 869 of these are cultural, 213 are natural and 39 are mixed. The legal addressee of World Heritage studies in our country is the Ministry of Culture and Tourism, and two of the 18 assets we own are in the mixed (Pamukkale and Cappadocia) category and the others are in the cultural category.*

Biyosfer Rezervleri: UNESCO, insanı Dünya'nın sahibi değil, tersine insan neslinin Dünya'nı sağladığı imkânlarla bağılı olduğunu kabul eder ve bunu bütün insanlara anlatmak için İnsan ve Doğa (Man and Biosphere-MAB) Programı uygulamaktadır. Herkes bilir ve kabul eder ki, dünya doğal yaşamı insan olmadan da yenilenecek devam edebilir, ancak böyle insan eli değmemiş yerlerin sayısı ve miktarı neredeyse tükenmiştir, giderek de azalmaktadır. İnsanlar tarafından değiştirilmemiş veya bozulmamış böyle yerler, yaşadığımız dünyayı ve doğal çevreyi anlamak, yeni nesillere biyolojik çeşitliliği anlatmak için eğitim yerleri olabilir. Dahası, hızla tükenen dünyada yarınlara bırakılması gereken doğal miraslardır ve bu nedenle korunmaları gerekir. Bu anlayıştan hareketle başlatılan MAB Programı Hükümetler Arası Antlaşma ile yürütülmektedir. Antlaşma Biyosfer Rezervlerini ve niteliklerini tanımlamakta ve kurulmasını teşvik etmektedir. BR, taraf ülke için prestijdir, Dünya Biyosfer Ağı'na katılmak tanınırlığı ve saygınlığı artırır. Anlaşmayı kabul eden ve ülkesinde BR alanı ilan etmek isteyen taraf ülke, şekil 4'te görüldüğü gibi, ilgili yerde üç kademeli koruma bölgesi oluşturmak zorundadır. Merkez saha bilimsel araştırma dışında bütün faaliyetlere kapalıdır. Koruma sahasında, yenileri tesis edilmemek kaydı ile mevcut yerleşimin sürmesine izin verilir, eğitim ve turizm faaliyetlerine açıktır. Geçiş sahası, tümü izin alınmak kaydı ile yerleşim, eğitim, turizm ve araştırmalara açıktır.

Biosphere Reserves: UNESCO accepts that human beings are not the owner of the Earth, on the contrary, the human race depends on the possibilities provided by the Earth, and hence it implements the Man and Biosphere (MAB) Program to explain this fact to all humanity. Everyone knows and accepts that the natural life on earth can be renewed without human beings, but the number and amount of such untouched places are almost exhausted and are decreasing. Such places that are not changed or spoiled by humans can be educational places to understand the earth and natural environment we live in and to explain biodiversity to new generations. Furthermore, it is the natural heritage that must be left to the future in a world that is rapidly extinct and therefore must be preserved. The MAB Program, initiated with this understanding, is carried out by the Intergovernmental Treaty. The Treaty defines Biosphere Reserves (BR) and their characteristics and promotes their establishment. BR is prestige for the signatory state, joining the World Biosphere Network increases recognition and prestige. The signatory state, which accepts the treaty and wants to declare a BR area in its country, has to create a three-tier protection zone in the relevant place, as depicted in the Figure 4. The core zone is closed to all activities except scientific research. In the buffer zone, provided that no new ones are established, the existing settlement is allowed to continue and is open to education and tourism activities. The transition area is open to settlement, education, tourism and research, provided that all permits are obtained.

UNESCO Jeoparkları: Dünyamız bugünkü halini alıncaya kadar, güneşten koştuktan sonraki 4,5 milyar yıl içinde çok çeşitli olaylar geçirmiştir. Çeşitli jeolojik olayların izleri günümüzde özel kaya çeşitleri, mineraller, fosiller, istifler, yer şekilleri vb. jeolojik oluşumlar olarak bulunmaktadır. İşte geçmişteki önemli jeolojik olayların bugüne kalmış izleri "jeolojik miras" olarak adlandırılır. Jeolojik Mirasın bulunduğu yer Jeosit (Geological site)'dir. Yaşadığımız bölgenin jeolojik geçmişindeki önemli olaylar jeositler sayesinde öğrenilmektedir. Jeositler maden, petrol, doğal gaz gibi kaynakların aranıp bulunmalarına da yardım ederler. Jeolojik mirasın ve jeolojik çeşitliliğin korunması için UNESCO tarafından Uluslararası Yerbilimleri Programı (International Geosciences Program) başlatılmış, toplumun bunları yakından tanınması ve bilmesi için UNESCO Jeoparklarının tesis edilmesi benimsenmiştir. UNESCO Jeoparkları, taraf ülkelerin herhangi bir sözleşmeye katılmalarını değil, "jeopark oluşturmak için yerine getirilmesi gereken kuralları uygulamaları" esasına göre yürütülmektedir. Diğer UNESCO programlarından ayrı olarak, Jeoparkların, merkezi hükümetin değil, yerel halkın desteği ve katılımı ile kurulması öngörülmektedir. Çünkü buradaki temel felsefe "doğayı kullanarak koruma", "yerel halkın doğadan yararlanması", "sürdürülebilir kalkınma ile birlikte doğa koruma" dır. Jeoparklarda kullanıma yasak bölge yoktur, sınırları belli jeopark alanı vardır. Koruma bir bütündür ve jeolojik miras ile birlikte tarihi ve kültürel değerlerin ortaya çıkarılması, bunlar için merkezler ve müzeler oluşturulması istenir.

UNESCO Geoparks: *Our world went through various events until it took its present form within 4.5 billion years after it broke away from the sun. The traces of these events are today seen in the form of geological formations such as special rock types, minerals, fossils, stacks and landforms. Then, the traces of important geological events in the past are called "geological heritage". Where the Geological Heritage is located called Geosite (Geological site). The important events in the geological history of the region we live in are learned from geosites. Geosites also help to find resources such as minerals, oil and natural gas. So as to protect the geological heritage and geological diversity, the International Geosciences Program has been initiated by UNESCO, and the establishment of UNESCO Geoparks has been adopted in order for the society to know and learn about them. UNESCO Geoparks are carried out on the basis of "applying the rules that must be followed in order to create a geopark" rather than the participation of signatory states in any convention. Apart from other UNESCO programs, it is envisaged that Geoparks should be established with the support and participation of local people, not by the central government. Because the basic philosophy here is "protection by using nature", "local people's benefit from nature" and "protection of nature with sustainable development". There are no prohibited zones in geoparks, on the contrary, there are geoparks with defined borders. Conservation is a whole and it is desired to reveal historical and cultural values together with the geological heritage and to establish centers and museums for this purpose. If local people are to protect nature, they should take advantage of it.*

Doğayı yerel halk koruyacaksa ondan yararlanmalıdır. Bu prensip kendiliğinden jeoparklar konusunda yerel halkın isteği ve desteğini öne çıkarmakta, böylece diğer UNESCO programlarından ayrılmaktadır. Jeoparkın kurulabilmesi için uluslararası nitelikte jeositlerin varlığı ilk şarttır. Jeolojik Koruma ve jeopark yönetim sisteminin kurulması, jeositlerin ziyarete hazırlanması, halkın jeoturizmden yararlanması için yerel destekler, ziyaretçiler için güvenli ve kolay ulaşım önemli hususlardır. Halen tüm dünyada 41 ülkede 161 UNESCO Jeoparkı vardır ve bunlardan yalnızca bir tanesi, Kula-Salihli Jeoparkı, ülkemizdedir.

This principle automatically highlights the willingness and support of the local people regarding geoparks, thus differentiating from other UNESCO programs. In order to establish a geopark, the existence of international geosites is the first condition. Establishing a geological protection and geopark management system, preparing geosites for visiting, providing local support for the public to benefit from geotourism and enabling safe and easy transportation for visitors are important issues. Currently, there are 161 UNESCO Geoparks in 41 countries around the world, and one of them, the Küre-Salihli Geopark, is located in our country.

Zenginliğin bekçisi; nereye kadar?

Küre Dağları Milli Parkı için verilen bilgiler ve yapılan değerlendirmeler, buranın özel bir coğrafya parçası olduğunu ortaya koymakla birlikte başlıktaki soruyu da akla getiriyor. Devlet tarafından özel yasa ve yönetmelikler yanında fiili olarak da korunan bu zengin ve özel alanın topluma, bilhassa yerele, Bartın'a, Kastamonu'ya somut, görünür katkısının tartışılması zamanı gelmiştir. Böyle değerli bir alanın yüksek potansiyeli, itibar ve övünme dışında topluma katkı oluşturmuyorsa anlamlı değildir. Anlamlı olabilmesi, potansiyelin verime dönüşebilmesi için karar vericiler kadar yerel inisiyatifin de ortaya çıkması, talep oluşturması beklenir.

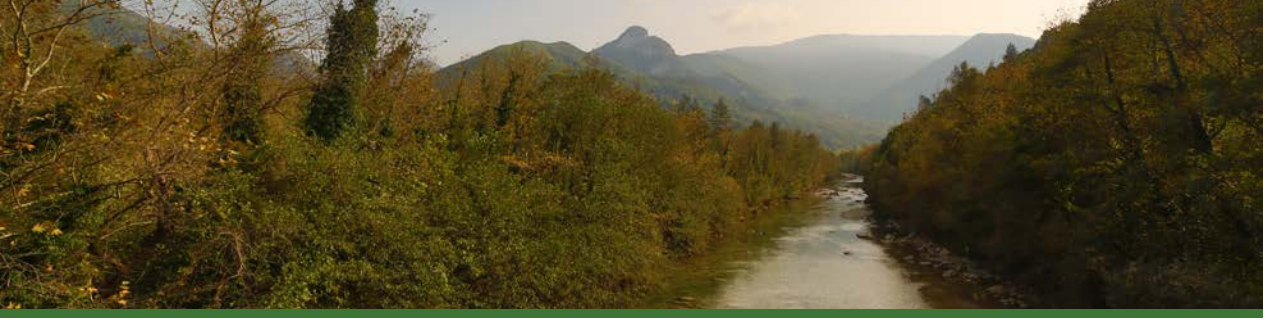
The guardian of wealth; how far?

The information given and the evaluations made about Küre Mountains National Park reveal that this place is a special geography, but it also brings to mind the question in the title above. It is time to discuss the concrete and visible contribution of this rich and private area, which is de facto protected in addition to the special laws and regulations issued by the state, to the society, especially to the local community, and to Bartın and Kastamonu provinces. It is not meaningful if the high potential of such a valuable field does not contribute to society other than prestige and boasting. In order for it to be meaningful and to transform the potential into efficiency, it is expected that local initiative will emerge and create demand as much as the actions of decision makers.

Küre Dağları Milli Parkı ve benzeri yerlerdeki potansiyelin nasıl verime, gelire ve kalkınma aracına dönüştürüleceği de önemli bir konudur. Bu sorunun cevabı UNESCO tarafından ortak akıl kullanılarak bulunmuştur ve artık iyi bilinmektedir. Cevap turizmdir. Dünya Miras Alanları başta olmak üzere hali hazırda bütün uluslararası düzeyde tanınan ve korunan alanlar aynı zamanda çok büyük turizm merkezleridir. UNESCO Listeleri bu potansiyelin reklam ve tanıtma yerleridir. Sonrası taraf ülkelerin çabasına kalmıştır. Korunan alanlar üzerinden büyük turizm fırsatları yaratılmakta, ziyaretçiler doğayı öğrenirken yaptıkları harcamalar ile de yerelin kalkınmasına destek olmaktadır. Daha turizmin kendisi ortada yokken, bu amaçla yapılacak yatırımlar bile yöreye katkı oluşturmaktadır. Bu yöndeki fırsatlar ülkemizde de gittikçe büyümektedir. Çünkü devlet korunan alanların sayılarını artırma ve miktarını 2030 yılına kadar ülke yüzölçümünün %20'sine çıkarma kararı almıştır (hâlihazırda % 9). Aynı şekilde turizmi ülke sathına yaymak için de yoğun çaba harcamakta, planlar ve teşvikler uygulamaktadır. Bu durumda harekete geçmesi gereken kamu ve yerel yöneticiler ile yerel inisiyatifdir. Doğal zenginliğin bekçiliği ile birlikte ondan yararlanmaya bakılmalıdır.

The second question is how to transform the potential in Küre Mountains National Park and similar places into productivity, income and development tool. The answer to this question has been found by UNESCO by using common sense and is now well-known. The answer is tourism. All of the internationally recognized and protected areas, especially the World Heritage Sites, are already very large tourism centers. UNESCO Lists are places of advertisement and promotion of this potential. After that, it is up to the efforts of the signatory states. Thanks to protected areas, great tourism opportunities are created and visitors support the development of local community with their expenses while learning about nature. Even the investments to be made for this purpose contribute to the region even before tourism has started. Opportunities in this direction are growing in our country too. Because the state has decided to increase the number of protected areas and increase their area to 20% of the country's area by 2030 (currently 9%). Likewise, it makes an intense effort to spread tourism throughout the country, and it implements plans and incentives. In this case, it is public and local authorities and local initiative that should act. It should be sought to take advantage of natural wealth together with the guardianship.

Yararlanma önerisi; Biyosfer Rezervi ve Jeopark tesis etmek

Öncelikle belirtelim ki, doğal kaynak potansiyeli bulunmasına karşılık Küre Dağları Milli Parkı'nın Dünya Miras Alanı olması son derece güçtür, çünkü mutlak korunacak alan oldukça geniş ve bölgede çok sayıda yerleşim yeri bulunmaktadır. Doğal kategorideki Dünya Miras Alanı için UNESCO ve IUCN ölçütleri ise aşırı derecede sıkı ve titizdir. Dahası, Dünya Miras Alanı hazırlıklarında ilgili kuruluş Kültür ve Turizm Bakanlığı olmakla beraber, doğal kategoriler için bu konudaki mevzuatımız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı yetkilendirmiştir. Oysa bölge hem Milli Park statüsünde hem de Orman Mevzuatı içindedir. Dolayısıyla bürokratik karmaşa ve zorluklar söz konusudur. Hal böyle olunca Küre Dağları'nın Dünya Miras Alanı potansiyelini kenarda tutmak yanlış olmayacaktır.

Daha önce değinilmeyen iki hususu burada eklemek isteriz. Birincisi, Küre Dağları Milli Parkı'nın Bartın ve Kastamonu il sınırları içinde oluşudur ve bu durum aşağıda verilecek öneriler bakımından avantajdır. İkincisi, UNESCO programları açısından bir yerin çeşitli koruma statülerinde olması sorun değil, tersine pozitif katkı sağlamaktadır. Örneğin, Jeopark içinde Dünya Miras Alanı bulunması ya da bir milli parkın biyosfer rezervi ya da jeopark olması birbirlerine engel teşkil etmez. Önemli olan yönetim planlarının birbiri aleyhine olmamasıdır. Mevcut milli park statüsü yapılacak girişimler için destek olacaktır.

Utilization recommendation; Establishing Biosphere Reserve and Geopark

First of all, it should be noted that it is extremely difficult for the Küre Mountains National Park to become a World Heritage Site despite its natural resource potential, because the absolute protection area is quite wide and there are many settlements in the region. The criteria of UNESCO and IUCN for the World Heritage Site in the natural category are extremely stringent and rigorous. Moreover, the Ministry of Culture and Tourism is the authorized institution in the preparations for the World Heritage Site, but the legislation on this subject has authorized the Ministry of Environment and Urbanization for natural categories. However, the region both has the status of a National Park and is under the Forest Legislation. Therefore, there are bureaucratic confusion and difficulties. In this circumstance, it would not be wrong to leave aside the World Heritage Site potential of Küre Mountains.

We would like to add two points that have not mentioned before. The first is that the Küre Mountains National Park is within the borders of Bartın and Kastamonu provinces and this situation provides an advantage in terms of the suggestions to be presented below. Second, in terms of UNESCO programs, it is not a problem that a place has various protection statuses, but rather provides a positive contribution. For instance, the presence of a World Heritage Site within the Geopark or the fact that a national park is a biosphere reserve or a geopark does not constitute an obstacle to each other. Here, the important thing is that management plans are not against one another. The current national park status will support the prospective initiatives.

Küre Dağları Milli Parkı'nın alan dağılımı, içinde olduğu orman mevzuatı, yönetimi ve yetkili kuruluşları, koruma bölgesinin varlığı, UNESCO ile ilişkiler bakımından biyosfer rezerv alanı olma potansiyeli öne çıkmaktadır. Öte yandan Bartın ve Kastamonu'nun uzun Karadeniz kıyısı, buralardaki jeolojik ve jeomorfolojik unsurlar, milli park alanının hemen doğusundaki çok sayıda tarihi ve kültürel varlıklar (tarihi Küre Bakır Madeni, İnebolu Limanı ve kalesi, İstiklal Kültür Yolu, Cide limanı ve Gideros koyu, tarihi Mahmut Bey Camii vb.), jeopark olabilmek için fırsatı yaratmaktadır. Tarihi ve kültürel varlıkların çoğunluğunun Kastamonu'da bulunması dolayısıyla, batıda milli parkın bir kısmı ile doğuda İnebolu'ya kadar uzanacak bir jeopark teşkili bizim için heyecan vericidir (Ek. 2).

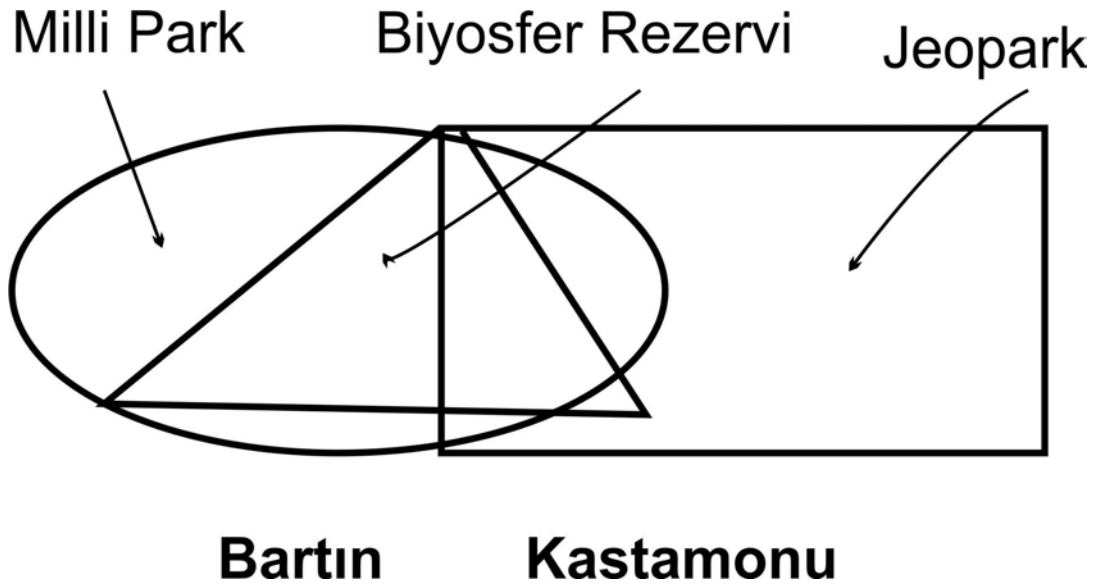
Önerimizi şöyle dillendiriyoruz;

Bartın'a Biyosfer Rezervi, Kastamonu'ya Jeopark projesi.

The biosphere reserve potential of the Küre Mountains National Park comes to the fore when the area distribution, the forest legislation to which it is subject, its management and authorized institutions, the existence of the protection zone and its relations with UNESCO are considered. On the other hand, the long Black Sea coast of Bartın and Kastamonu provinces, geological and geomorphological elements in these areas, many historical and cultural assets just east of the national park area (historical Küre Copper Mine, İnebolu Harbor and fortress, İstiklal Cultural Road, Cide Harbor and Gideros Bay, historical Mahmut Bey Mosque, etc.) creates an opportunity to become a Geopark. Since most of the historical and cultural assets are located in Kastamonu, it is exciting for us to have a geopark formation that includes a part of the national park in the west and extends to İnebolu in the east (Appendix 2).

We express our recommendation as follows;

Biosphere Reserve for Bartın, Geopark for Kastamonu Project.

Şekil 4. Küre Dağları Milli Parkı'nın Biyosfer Rezervi ve Jeopark ilişkileri
Figure 4. Relations between Geopark and Biosphere Reserve of Küre Mountains National Park

Milli Park: National Park
Biyosfer Rezervi: Biosphere Reserve
Jeopark: Geopark

KÜLTÜR VE LEZZET DURAKLARI

CULTURE AND TASTE STOPS

Küre Dağları Milli Parkı çevresindeki köyler, zengin folklorik değerleriyle de atlanmaması gereken duraklar arasındadır. Özgün dokusunu koruyan ahşap köy evleri, gündelik hayatta halen kullanılan renkli, geleneksel giysiler, el sanatları ve yerel lezzetler, bölgenin cazibesini artırıyor. Yazın bölgedeki hemen her ilçede düzenlenen festivaller de sosyokültürel yaşamın renkliliğini gözler önüne seriyor. Yöreye has otantik lezzetleri, özellikle, turizme açılan konaklarda tatmak mümkün. Yerel çorbalar, hamur işleri ve helvalar hayli şöhretli. Yolunuz düştüğünde, kara çorba, siyez pilavı, mantarlı çorba ve yemekleri, ıspıt, tenekede tavuk, halıška (yağlı mısır lapası), tavuklu börek, döner üstü tirit, çekme helva, banduma, ekşili pilav ve ballı güllacın tadına bakmadan dönmeyin.

The villages around the Küre Mountains National Park are among the stops that should not be missed with their rich folkloric values. Wooden village houses that preserve their original texture, colorful traditional clothes that are still used in daily life, handicrafts and local flavors increase the attractiveness of the region. Festivals held in almost every district in the region in summer also reveal the colorfulness of sociocultural life. It is possible to taste the authentic flavors of the region, especially in the mansions open to tourism. Local soups, pastries and halvah are quite famous. When you come by, do not return without tasting black soup, einkorn rice, mushroom soups and dishes, borage, chicken in tin, fatty corn porridge, chicken pastry, brewis on doner kebab, Turkish fairy floss, banduma (thin sheet of dough dipped in turkey fat served with turkey meat), sour rice and rose pudding with honey.

Kara Çorba
Black Soup

©KUZKA

Kabak Burması
Pumpkin Twisted Dessert

©BAKKA

Çekme Helva
Fairy Floss

©KUZKA

Pirinçli Manti
Ravioli with Rice

©BAKKA

Ne yenir?

What to eat

Sebze Yemekleri Vegetable Dishes

- Araka (Kabuklu Bezelye Yemeği)
- Fasulye Kavurması
- Yoğurtlu Mancar
- Mancar Dolması
- Ispit
- Acı Mantar
- Gıcır
- Araka (Shelled Pea Dish)
- Roasted Beans
- Beet with Yoghurt
- Stuffed Beet
- Borage
- Bitter Mushroom
- Smilax

Hamur İşleri Pastry

- Halışka
- Hamur Atması
- Piriñli Bartın Mantısı
- Kuru Yufka
- Bartın Gözlemesi
- Banduma
- Kastamonu Tiriti
- Et Ekmeği (Etlı Ekmeğ)
- Halışka (A dessert made by mixing flour, water, butter, milk, sugar and molasses)
- Dough Throw
- Bartın Ravioli with Rice
- Dry Thin Sheet of Dough
- Bartın Pancake
- Banduma (Thin sheet of dough dipped in turkey fat served with turkey meat)
- Kastamonu Brewis
- Meat Bread

Ana Yemekler Main Dishes

- Mezgit Tava
- Barbunya (Barbun) Tava
- Hamsi Tava
- Kalkan Tava
- Maydonoz Köftesi
- şap Köfte
- Islama
- Ekşili Pilav
- Taşköprü Kuyu Kebabı
- Fried Haddock
- Fried Red Mullet Fish
- Fried Anchovy
- Fried Turbot
- Parsley Meatballs
- şap Meatball
- Islama (thin sheets of dough soaked in a mixture of onion, minced meat and oil)
- Sour Rice
- Taşköprü Well Kebab (Meat cooked in an underground pit oven)

Çorbalar Soups

- Kara Çorba
- Kıymalı Tarhana Çorbası
- Pum Pum Çorbası
- Black Soup
- Tarhana Soup with Minced Meat
- Pum Pum Soup (A soup with cornflour and meat broth)

Salatalar Salads

- Amasra Salatası
- Amasra Salad

Tatlılar Desserts

- Zırva
- Bartın Tatlı Böreği
- Kaha Tatlısı
- İncir (Yemiş) Dondurması
- Deli Oğlan Sarığı
- Çekme Helva
- Cide Ceviz Helvası
- Devrekani Cırık Tatlısı
- Zırva (A dessert made by mixing starch, granulated sugar, water and cloves)
- Bartın Sweet Pastry
- Kaha Dessert (A nectared dessert made up of flour, egg, milk and vinegar)
- Fig (Fruit) Ice Cream
- Deli Oğlan Sarığı (A nectared pastry dessert)
- Turkish Fairy Floss
- Cide Walnut Halva
- Devrekani Cırık Dessert

Coğrafi İşaretli Ürünler

Geographically Indicated
Products

©BAKKA

©KUZKA

©BAKKA

©KUZKA

- Bartın Ağda Tatlısı
- Bartın Beyaz Baklavası
- Bartın İncir Dondurma Tatlısı
Bartın İncir Dondurması
- Bartın İşi Telkırma
- Bartın Kabak Burma Tatlısı
Bartın Kabak Burması
- Bartın Pirinçli Mantısı
- Bartın Tatlı Böreği
- Kurucaşile Taş Sac
- Azdavay Yöresel Giysileri
- Cide Ceviz Helvası
- Daday Etli Ekmeği
- Devrekâni Cırık Tatlısı
- Kastamonu Çekme Helvası
- Kastamonu Örme Fanilas
- Kastamonu Fanilas
- Kastamonu Simidi
- Kastamonu Siyez Buğday
- Kastamonu Siyez Bulguru
- Kastamonu Taş Baskı Dokuması
- Kastamonu Tiridi
- Kastamonu Simit Tiridi
- Pınarbaşı Kara Çorba
- Taşköprü Kuyu Kebabı
- Taşköprü Sarımsağı
- Tosya Bıçkısı
- Tosya Kıstısı
- Tosya Pirinci
- Devrekani Hindi Banduması
- Evrenye Bıçağı
- Kastamonu Pastırması
- Kastamonu Siyez Unu
- Kastamonu Üryani Eriği
- Tosya Kıl Telası
- Çatalzeytin Fındık Şekeri

- *Bartın Wax Dessert*
- *Bartın White Baklava*
- *Bartın Fig Ice Cream Dessert*
Bartın Fig Ice Cream
- *Bartın Work Telkırma*
(Wire-breaking)
- *Bartın Pumpkin Twisted Dessert*
Bartın Twisted Pumpkin
- *Bartın Turkish Ravioli with Rice*
- *Bartın Sweet Pastry*
- *Azdavay Local Clothes*
- *Cide Walnut Halva*
- *Daday Meat Bread*
- *Devrekâni Cırık Dessert*
- *Kastamonu Turkish Fairy Floss*
- *Kastamonu Knitted Undershirt*
Kastamonu Undershirt
- *Kastamonu Bagel*
- *Kastamonu Einkorn Wheat*
- *Kastamonu Einkorn Bulgur Wheat*
- *Kastamonu Stone Print Fabric*
- *Kastamonu Brewis*
Kastamonu Bagel Brewis
- *Pınarbaşı Black Soup*
- *Taşköprü Well Kebab*
(Meat cooked in an underground pit oven)
- *Taşköprü Garlic*
- *Tosya Saw*
- *Tosya Kıstısı*
(A local jewelry)
- *Tosya Rice*
- *Eflani Çember Cloth*
(A local veil)
- *Eflani Bandırma with turkey*
- *Safranbolu Turkish Delight*
- *Safranbolu Saffron*

Nerede Kalınır?

Where to stay

Ulus

Küre Dağ Evi ve Ulus Doğa Park Otel ile Maria, Köklü, Alıçlı, Aşağıçamlı, Kozanlı, Göksu Köy Pansiyonları

Kurucaşile

Kapısuyu Kromna Otel, Gül, Elmacı ve Paradise Pansiyonları

Ziyaretçi Merkezleri

Ulukaya Ziyaretçi Merkezi ve Kamp Alanı (Ulus)
Arıt-Söğütlü Ziyaretçi Merkezi (Merkez-Bartın)

Amasra'da onlarca otel ve pansiyon

Paşa Konağı, Park Ilıca, Pınaroba,

Azdavay

Yanık Ali Konağı, Zümrüt Köyü,
Prof. Dr. Seyit Aydın Sosyal Tesisleri,

Küre

Ecevit Hanı, Küre-i Nühas Apart Otel,

Cide'de onlarca otel ve pansiyon

Şenpazar

Hasan Sarı Sosyal Tesisleri Konuk Evi
Kızılcasu Doğa Eğitim Merkezi ve Kamp Alanı

Ulus

Küre Mountain House and Ulus Doğa Park Hotel and Maria, Köklü, Alıçlı, Aşağıçamlı, Kozanlı, Göksu Village Hostels

Kurucaşile

Kapısuyu Kromna Hotel, Gül, Elmacı and Paradise Hostels

Visitor Centers

Ulukaya Visitor Center and Camping Area (Ulus), Arıt-Söğütlü Visitor Center (Center-Bartın)

Dozens of hotels and hostels in Amasra

Pasha Mansion, Park Ilıca, Pınaroba,

Azdavay

Yanık Ali Mansion, Zümrüt Village, Prof. Dr. Seyit Aydın Social Facilities,

Küre

Ecevit Inn, Küre-i Nühas Apart Hotel,

Dozens of hotels and hostels in Cide

Şenpazar

Hasan Sarı Social Facilities Guest House
Kızılcasu Nature Education Center and Camping Area

Yakın Bölgede? Neler Var

WHAT IS IN THE VICINITY

- **5 bin yıllık tarihiyle UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan Safranbolu**

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan, 5 bin yıllık köklü bir geçmişe sahip olan Karabük'ün turizmdeki en önemli yüzü olan Safranbolu dünyada en iyi korunan kentler arasında gösterilmekte ve Türkiye'de de kent ölçeğinde dünya mirası listesindeki tek yer olma özelliğiyle ön plana çıkmaktadır. "Açık Hava Müzesi", "Kendini Koruyan Kent" ve "Korumanın Başkenti" gibi unvanlarla anılan ilçe, adını bölgede yetişen safran çiçeğinden almaktadır. Türk kent kültürünün en önemli yapı taşları olan tarihi konakların ve anıt eserlerin restore edilerek topluma kazandırılması sonucu turizmde kabuk değiştirmiş olup, yerli ve yabancı turistlerin uğrak noktası olmuştur.

- **Safranbolu, which is on the UNESCO World Heritage List with its 5 thousand years of history**

Safranbolu, which is on the UNESCO World Heritage List and is the most important face of Karabük in tourism, which has a long history of 5 thousand years, is shown among the best protected cities in the world and stands out with its feature of being the only place in the world heritage list on the city scale in Turkey. The district, which is known with titles such as "Open Air Museum", "The City That Preserves Itself" and "The Capital of Protection", takes its name from the saffron flower grown in the region. As a result of the restoration of monuments and historical mansions, which are the most important building blocks of Turkish urban culture, the district changed its shell in terms of tourism and became a popular destination for domestic and foreign tourists.

Safranbolu

- **Muhteşem doğası, tarihi ve gastronomi değerleriyle "dünyanın gözbebeği" Amasra**

Batı Karadeniz'in incisi Bartın'ın ilçesi olan Amasra'nın adı en az Bartın kadar ön plandadır. Bunun en büyük sebebi ise sahip olduğu köklü geçmişe dayanmaktadır. Amasra, tarihi, doğası, denizi ve kültürel zenginliği ile gezip görenleri kendine hayran bırakan, geçmişi çok eskiye dayanan önemli bir destinasyondur. M.Ö 12. yüzyılda Fenikeliler tarafından kurulmuş daha sonra 13. yüzyılda Cenevizliler tarafından ele geçirilmiştir. Amasra bugünkü ismini M.Ö 3. yüzyılda bu kasabayı yöneten Kraliçe Amastris'den almıştır. Türkiye'de turizmin ilk yapıldığı yerlerden biri olan Amasra için Fatih Sultan Mehmet Han "Lala Lala Çeşm-i Cihan bu mu ola", yani "dünyanın gözbebeği burası mı" sözünü söylemiştir. Amasra tarihi ve doğal güzelliklerinin yanında eşsiz manzarasıyla ziyaretçilere görsel bir şölen sunmaktadır.

- **"The apple of the world's eye" with its magnificent nature, history and gastronomic values: Amasra**

Amasra, a district of Bartın and the pearl of the Western Black Sea, is at least as prominent as Bartın. The main reason for this is that it has a long history. Amasra is an important destination that fascinates visitors with its history, nature, sea and cultural richness and its history dates back to ancient times. It was founded by the Phoenicians in the 12th century BC and then captured by the Genoese in the 13th century. Amasra got its current name from Queen Amastris, who ruled this town in the 3rd century BC. Mehmet the Conqueror Khan said about Amasra, one of the first places where tourism activities are held in Turkey, "Is this the apple of the world's eye?". Besides its historical and natural beauties, Amasra offers a visual feast to the visitors with its unique view.

©BAKKA

- **80 milyon yıllık lav sütunlarına ev sahipliği yapan Güzelcehisar**

Bartın'ın Güzelcehisar bölgesinde bulunan, 80 milyon yıl öncesine ait olağanüstü güzellikte oluşmuş lav akıntıları, milyonlarca yıl önce Bartın'a bırakılan eşsiz bir doğal mirastır. Güzelcehisar, Karadeniz sahilinde yeşilliklerle kaplı çevresi, harika denizi, kumu ve doyumsuz günbatımı ile görenleri büyüleyen ve mutlaka görülmesi gereken yurdumuzun cennet köşelerinden biridir. Güzelcehisar'ı benzerlerinden ayıran ve ön sıraya yerleştiren özelliği, sadece doğal güzelliği değil, burada yer alan ve bir doğa harikası olan lav sütunlarıdır. Güzelcehisar'ın o eşsiz kumları üzerinde yüründüğünde, uzun kumsalın batı ucunda başlayan ve denizden bir duvar gibi yükselen sütun yapıları, buradan yine bir doğa harikası olan deniz kıyısı boyunca Mugada koyuna kadar ulaşmaktadır.

- **Güzelcehisar, which hosts 80 million years old lava columns**

The extraordinarily beautiful lava flows, dating back to 80 million years in the Güzelcehisar region of Bartın, are a unique natural heritage left to Bartın millions of years ago. Güzelcehisar is one of the heavenly corners of our country that fascinates those who see it with its surroundings covered with greenery on the Black Sea coast, wonderful sea, sand and delicious sunsets. The feature that distinguishes Güzelcehisar from its counterparts is not only its natural beauty, but also its lava columns, which are a natural wonder. When you walk on the unique sands of Güzelcehisar, it is seen that the lava columns that starts at the western end of the long beach and rises like a wall from the sea continues along the seashore and reaches to Mugada Bay.

Güzelcehisar

©BAKKA

Bartın

- Adını antik çağlarda "sular kenti" anlamına gelen Parthenius'tan alan Bartın Irmağı

Bartın'ın en önemli akarsuyu, M.Ö. Parthenios adı ile anılan ve kente adını veren Bartın Irmağı'dır. Bartın Irmağı'nın iki ana kolunu oluşturan Kocaçay ve Kocanazçayı, Bartın merkezinde Gazhane Burnu'nda birleşip 14 km yol kat ederek Boğaz mevkiinde Karadeniz'e ulaşmaktadır. Bartın Irmağı üzerinde taşımacılık yapılmasına da imkân sağlayan önemli bir turizm odağıdır. Karadeniz'e ulaşan ırmağın düşük akış hızından dolayı tekne turları yapmaya müsaittir. Olta balıkçılığı, fotoğrafçılık gibi aktivitelere uygun olan ırmak etrafındaki alanlarla yürüyüş, dinlenme ve yeme-içme olanakları da mevcuttur.

- *Bartın River, named after Parthenius, which means "city of waters" in ancient times*

The most important river of Bartın is the Bartın River, which was called Parthenios in ancient times and gave the city its name. Kocaçay and Kocanazçayı, which form the two main branches of Bartın River, merge at Gazhane Cape in the city center of Bartın and get along 14 km to reach the Black Sea in the Boğaz (Strait) area. Bartın River is an important tourism focus that enables transportation on itself. Because of the low flow rate of the river that reaches the Black Sea, it is suitable for boat tours. There are also walking, resting and eating and drinking opportunities around the river, which are suitable for activities such as handline fishing and photography.

©BAKKA

- **Görenlerin hayran kaldığı Ağaç Tüneli**

Bartın-Safranbolu istikametindeki yol, meşhur noktalardan birisidir. Yol kenarındaki ağaçların gökyüzüne doğru birleşmesi sonucunda adeta bir tünel görüntüsü oluşmaktadır. Karabük'ün Safranbolu ilçesinden Bartın'ın Amasra ilçesine gelen turistlerin kullandığı Bartın-Karabük yolunda eşsiz manzaralar ortaya koyan bir alandır. Bahçecik ve Ovacuma köyleri mevkiindeki sağlı sollu ağaçların yolun üzerini kapatmasıyla oluşan manzara, görenleri adeta büyülemektedir. Ağaçların dallarının gökyüzünü kapattığı 9 kilometrelik yol 'korunması gereken özel alan' ilan edilmiştir. Fotoğraf çekilenlerin tehlikeye yol açmaması için 50 kilometre hız sınırı getirilen yol üzerinde Bartın Valiliği'nce güvenli cep alanları oluşturulması için çalışmalar yürütülmektedir.

- **Fascinating Tree Tunnel**

The road between Bartın and Safranbolu is one of the famous points. The way the trees on the roadside rise as if they are merging into the sky, creating an image of a tunnel. Bartın-Karabük road, which is used by tourists coming from Safranbolu district of Karabük to Amasra district of Bartın, is an area with unique views. The scenery created by the trees on the right and left of the road in Bahçecik and Ovacuma villages, covering the road, almost fascinates those who see it. The 9-kilometer road where the branches of the trees cover the sky has been declared a "special area to be protected". Bartın Governorate works to create safe pocket areas along the road with a speed limit of 50 kilometers so as to avoid danger for photographers.

Ağaç Tüneli Tree Tunnel

©BAKKA

Yenice Ormanları

Yenice Forests

- **Türkiye'nin en zengin ormanlarından Yeşil Yenice Ormanları**

Türkiye'nin en zengin orman varlıklarından biri olan Yenice Ormanları Karabük ili sınırları içerisindedir. Yenice flora ve faunası da oldukça zengin bir çeşitlilik barındırmaktadır. Türkiye'nin en büyük blok ormanları olarak seçilen Yenice Ormanları aynı zamanda Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) tarafından korunması gereken 100 alandan bir tanesi ilan edilmiştir. Yenice Ormanları orman denizi özelliği gösteren görsellik, peyzaj bütünlüğü, biyolojik çeşitlilik, ekosistem çeşitliliği ve yaban hayatı varlığı yönünden eşsiz özelliklere haizdir. Yüksek çekim noktası olarak doğa ve botanik gezileri ile doğa tatil birleşiminden oluşturulacak farklı etkinliklere çok uygundur. Manzara seyir noktalarından Yenice Ormanları'nın ve Yenice Çayı'nın eşsiz güzelliklerini görmek mümkündür. Yenice'de turizme yönelik yapılan gününbirlik tesisler ile alternatif konaklama üniteleri yer almakta olup Doğa ve Hayvan Müzesi gelen ziyaretçilerin yaban hayatı ve bitki çeşitliliğini yakından tanımasına fırsat sunmaktadır.

- **Green Yenice Forests, one of Turkey's richest forests**

Yenice Forests, one of Turkey's richest forest assets, are within the borders of Karabük province. Yenice has a rich variety of flora and fauna. The Yenice Forests, selected as Turkey's largest block forests, have also been declared one of the 100 areas to be protected by the World Wide Fund for Nature (WWF). Yenice Forests have unique features in terms of visuality, which has the characteristics of the sea of forests, landscape integrity, biodiversity, ecosystem diversity and wildlife presence. It is a high-level attraction point due to its suitability for different activities to be created from the combination of nature and botanical trips and nature holidays. It is possible to see the unique beauties of Yenice Forests and Yenice Stream from the observation terraces. There are daily facilities for tourism and alternative accommodation units in Yenice, and the Nature and Animal Museum offers visitors the opportunity to get to know the wildlife and plant diversity closely.

©KUZKA

- **Amasra'dan Sinop'a uzanan yeşil ile mavinin buluştuğu Batı Karadeniz Kıyısı**

Küre Dağları Milli Parkı'nın kuzeyinde Amasra'dan Sinop'a uzanan Batı Karadeniz kıyısı 300 km. boyunca yeşil ve maviyi buluşturan renkli bir koridora sahiptir. Batı-doğu ekseninde Bartın'ın Amasra ilçesinden başlayarak Kastamonu'nun Cide, İnebolu, Abana, Çatalzeytin ile Sinop'un Türkeli, Ayancık ilçeleri üzerinden Türkiye'nin en mutlu kenti Sinop'a ulaşılabilir. Bir tarafta deniz, diğer tarafta orman dokusu ile mavinin ve yeşilin her tonunun görülebileceği bu eşsiz rotada Cide Gideros Koyu, Bozkurt ilçesine bağlı Beldeğirmen, butik tatil kasabası hüviyetindeki Abana ve Çatalzeytin Ginolu Koyu/Kalesi'ni görmeden geçmeyin.

- **The Western Black Sea Coast, where green and blue meet, stretching from Amasra to Sinop**

The West Black Sea coast extending from Amasra to Sinop to the north of the Küre Mountains National Park has a colorful corridor combining green and blue for 300 km long. Starting from Amasra district of Bartın, when proceeding along the West-East axis, one can reach Sinop, the happiest city of Turkey, through Cide, İnebolu, Abana and Çatalzeytin districts of Kastamonu and Türkeli and Ayancık districts of Sinop. Do not pass without seeing Cide Gideros Bay, Beldeğirmen in Bozkurt district, Abana district as a boutique holiday town and Ginolu Bay and Castle in Çatalzeytin district on this unique route, where you can see the sea on one side and the forest texture on the other, and every shade of blue and green.

Batı Karadeniz Kıyısı

The Western Black Sea Coast

©KUZKA

• **Tarihi ve kültürel dokusu, gastronomi değerleri ile Kastamonu Kent Merkezi**

Küre Dağları Milli Parkı'nın Pınarbaşı ve Azdavay ilçelerindeki bölümlerinden güneye doğru yaklaşık 45-50 dk.'lık bir yolculuk ile tarihi ve kültürel dokusu, eşsiz yerel gastronomi değerleri ile Kastamonu kent merkezine ulaşılabilir. Ankara'dan Milli Park'a varışlarda yol güzergâhında yer alan kent merkezine yalnızca 10 km. mesafede konumlanan Kastamonu Havalimanı'ndan İstanbul'a karşılıklı seferler yapılmaktadır. Tarihi konaklara, hanlara, Anadolu'nun 4 Manevi Direği arasında gösterilen Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Külliyesine, Türkiye'nin ilk ve tek Şapka Müzesi'ne ev sahipliği yapan Kastamonu, zengin mutfak kültürü ile UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na adaylık başvurusu hazırlığındadır. Ayrıca kent merkezinden 10 km. uzaklıktaki Kasaba Köyü'nde bulunan ve Çivisiz Camii olarak da bilinen Mahmut Bey Camii, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde Ahşap Tavanlı ve Direkli Camiler arasında yer almaktadır.

• **Kastamonu City Center with its historical and cultural texture and gastronomic values**

Kastamonu city center can be reached with its historical and cultural texture and unique local gastronomy values when a journey of 45-50 minutes from the parts of the Küre Mountains National Park within the borders of Pınarbaşı and Azdavay districts towards the south. There are shuttle flights to Istanbul from Kastamonu Airport, which is located on the road route from Ankara to the National Park and is located only 10 km from the city center. Kastamonu, which hosts historical mansions, inns, Complex of Pir Sheikh Shaban-ı Veli, who is considered as one of the 4 Spiritual Pillars of Anatolia, and the first and only Hat Museum in Turkey, is in preparation for a candidacy application to the UNESCO Creative Cities Network with its rich cuisine culture. In addition, Mahmut Bey Mosque, also known as Çivisiz (Nailless) Mosque, located in Kasaba Village, 10 km away from the city center, is among the Wooden Ceiling and Pole Mosques in the UNESCO World Heritage Temporary List.

Kastamonu

Daday

• **Doğal yaşam ve at çiftlikleri ile Daday**

Pınarbaşı ve Azdavay ilçelerinden yaklaşık 30 dk.'lık mesafede yer alan Daday ilçesi, farklı nitelikte doğal yaşam ve geleneksel at çiftlikleri ile ün yapmıştır. Daday ilçe merkezi sınırlarından itibaren Kastamonu'ya uzanan farklı noktalarda söz konusu çiftliklerde doğal yaşam alanlarının keyfini çıkarmak, doğa sporları yapabilmek mümkündür. Meşhur et ekmeği olarak bilinen Etli Ekmek Daday ilçesinde coğrafi işaret almıştır. Daday ilçesi Citta Slow (Yavaş Şehirler) Ağı'na dâhil olma yönlü çalışmalarına devam etmektedir.

• **Daday with its natural life and horse farms**

Located at a distance of approximately 30 minutes from Pınarbaşı and Azdavay districts, Daday district has become famous for its natural life with different characteristics and traditional horse farms. It is possible to enjoy natural habitats and do nature sports in these farms at different points extending from Daday district center to Kastamonu. The famous Etli Etmek (Meat Bread), obtained a geographical indication in Daday district. Daday district continues its efforts to be included in the Citta Slow (Slow Cities) Network.

©KUZKA

İnebolu

- **Aşı Boyalı Evleri ile İstiklal Yolu Madalyalı Tek İlçe İnebolu**

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında lojistik köprü olarak kritik rol oynayan ve Tarihi İstiklal Yolu olarak adlandırılan İnebolu'dan Ankara'ya uzanan yolun başlangıcına, dolayısı ile birçok kahramanlık hikayesine ev sahipliği yapan İnebolu ilçesi, bu yönüyle İstiklal Madalyalı tek ilçe olarak dikkat çekmektedir. İlçede Kurtuluşa Giden Yolda İnebolu Kent Müzesi de bulunmaktadır. İlçe ayrıca rengini Aşı Köyü'nden çıkarılan topraktan alan bordo-beyaz renkli aşçı boyalı evleri ile de ün salmıştır.

- **İnebolu, the only district with Independence Road Medal and Ochre Painted Houses**

Inebolu district, which plays a critical role in the victory of the War of Independence and is located at the beginning of the road called the Historical Independence Road extending from İnebolu to Ankara and therefore hosts many heroic stories, attracts attention as the only district with the Independence Medal. There is also "İnebolu City Museum on the Road to Salvation" in the district. The district is also famous for its burgundy-white ochre painted houses, which take their color from the soil extracted from the Aşı Village.

©KUZKA

- **Bölgenin diğer Milli Parkı özelliğindeki Ilgaz Dağı Milli Parkı**

Kastamonu ili sınırlarında Küre Dağları Milli Parkı dışında yer alan diğer milli park çocukluk anılarımızda Anadolu'nun yüce dağı olarak yer edinen Ilgaz Dağı'ndan adını alan Ilgaz Dağı Milli Parkı'dır. Ankara-Kastamonu güzergâhında konumlanan Ilgaz Dağı Milli Parkı ve çevresi özellikle kış turizmine hizmet eden kayak merkezleri ile öne çıkmaktadır. Çankırı ve Kastamonu illerinin ortak değeri olan Ilgaz Dağı; Yıldıztepe, Ilgaz Dağı ve Yurduntepe Kış Turizm (Kayak) Merkezleri olmak üzere farklı bölgelerde tesislere ev sahipliği yapmaktadır. KUZKA tarafından Ilgaz Dağı'nın bütüncül ve eşsiz doğası ile 4 mevsim turizme kazandırılmasına yönelik kapsamlı bir program başlatılmıştır.

- **Ilgaz Mountain National Park, other National Park of the region**

The other national park apart from the Küre Mountains National Park within the boundaries of Kastamonu is the Ilgaz Mountain National Park, named after Ilgaz Mountain, which is the supreme mountain of Anatolia in our childhood memories. Ilgaz Mountain National Park and its surroundings, located on the Ankara-Kastamonu route, stand out with the ski centers that serve especially within the framework of winter tourism. Ilgaz Mountain, which is the common value of Çankırı and Kastamonu provinces, hosts facilities located in different regions such as Yıldıztepe, Ilgaz Mountain and Yurduntepe Winter Tourism Centers (Ski Centers). A comprehensive program has been initiated by KUZKA (North Anatolia Development Agency) to bring Ilgaz Mountain into four-season tourism with its holistic and unique nature.

Ilgaz Dağı Milli Parkı Ilgaz Mountain National Park

©KUZKA

Yapmadan Dönmeyin !

DO NOT COME BACK WITHOUT DOING THESE!

Seyir teraslarında eşsiz manzaranın keyfini çıkar

(Çatak Kanyonu-Cam Seyir Terası- Azdavay, Valla Kanyonu-Kerte Seyir Terası-Pınarbaşı, Valla Kanyonu-Muratbaşı Seyir Terası-Pınarbaşı, Kemerli Mağarası Seyir Terası-Ulus)

Yürüyüş yollarında doğayı hisset

(Horma Kanyonu Yürüyüş Yolu-Pınarbaşı, Karadere Yürüyüş Yolu-Bartın, Ulukaya Kanyonu-Ulus)

Rengârenk yaylalarda doğayla kucaklaş

(Zoni Yaylası-Bartın, Sorkun Yaylası-Pınarbaşı, Uluyayla-Bartın-Karabük)

Heybetli kanyon ve kayalıklarda maceraya atıl

(Malyas Kanyonu-Cide, Gürdek Kayalıkları-Bartın, Pınarbaşı Valla Kanyonu)

Şelalelerde ruhunu dinlendir

(Ulukaya Şelalesi-Ulus, Ilıca Şelalesi-Pınarbaşı)

Mağara keşfine çık

(Ilgarini Mağarası- Pınarbaşı, Kemerli mağarası-Ulus)

Kastamonu-Bartın arasında Küre Dağları Milli Parkı ile bütünleşen **bisiklet rotalarını pedalla.**

Yakın çevrede yer alan 5 bin yıllık tarihi geçmiş olan, özgün balık lokantalarına, Amasra salatasına ve yerel el sanatlarına sahip, yeşilin ve mavinin kesiştiği, Karadeniz'in muhteşem plajlarının yer aldığı sahil kasabası **Amasra'yı ziyaret et**

Tertemiz denizi ve milyonlarca yıl önce volkanik bir patlama sonucu oluşan Lav Sütunları ile Bartın'ın keşfedilmemiş bir hazinesi olan **Güzelcehisar'ı keşfet**

Osmanlı mimarisine sahip dünyaca meşhur tarihi evleri, lokumu ve safranı ile ünlü **Safranbolu'da geçmişin kokusunu hisset**

Türkiye'nin en büyük blok ormanlarından Yenice Ormanlarında **doğanın keyfine var.**

@KDMP

Kemerli Mağarası / Kemerli Cave

Horma Kanyonu / Horma Canyon

Yenice Ormanları / Yenice Forests

@BAKKA

- Enjoy the unique view on the observation terraces**
(Çatak Canyon–Glass Observation Terrace–Azdavay, Valla Canyon–Kerte Observation Terrace–Pınarbaşı, Valla Canyon–Muratbaşı Observation Terrace–Pınarbaşı, Kemerli Cave Observation Terrace–Ulus)
- Feel the nature on the walking paths**
(Horma Canyon Hiking Trail–Pınarbaşı, Karadere Walking Trail–Bartın, Ulukaya Canyon–Ulus)
- Embrace nature in the colorful plateaus**
(Zoni Plateau–Bartın, Sorkun Plateau–Pınarbaşı, Uluyayla–Bartın–Karabük)
- Embark on an adventure in the paramount canyons and cliffs**
(Malyas Canyon–Cide, Gürdek Rocks–Bartın, Pınarbaşı Valla Canyon)
- Rest your soul in waterfalls**
(Ulukaya Waterfall–Ulus, Ilica Waterfall–Pınarbaşı)
- Explore caves**
(Ilgarini Cave– Pınarbaşı, Kemerli Cave–Ulus)
- Cycle the cycling routes** that coalesce into the Küre Mountains National Park between Kastamonu and Bartın.
- Visit the coastal town of Amasra**, which has 5 thousand years of history, authentic fish restaurants, Amasra salad, local handicrafts, and the magnificent beaches of the Black Sea where the green and blue intersect
- Discover Güzelcehisar**, an undiscovered treasure of Bartın, with its clean sea and Lava Columns formed as a result of a volcanic eruption millions of years ago
- Feel the smell of the past in Safranbolu**, famous for its world-famous historical houses with Ottoman architecture, Turkish delight and saffron
- Enjoy nature** in Yenice Forests, one of Turkey's largest block forests.

DOĞA

Seni Çağırıyor

[@kastamonu.travel](#) [@tabiatiyilatikatkaradeniz](#)

**KÜRE DAĞLARI
MİLLİ PARKI**

Küre Dağları Milli Parkı
Küre Mountains National Park

Kalkınma Ajansı Yayınları bedelsizdir, satılamaz.
Publications of Development Agencies are free of charge and cannot be sold.

